

Verslag, ter vaststelling op 21 december 2021

<p>AANWEZIG Voorzitter: De heer G.A.A. Verkerk</p> <p>Raadsleden: Mevrouw M. Alberts (GL) Mevrouw F. van Amerongen (GBR) De heer A. van den Berg (BVR) De heer T. van den Bosch (GL) De heer E.G.T. Braam (BVR)(vanaf 17.16 uur) De heer D.R. Cupedo (BVR) De heer C.P.I.M. Dolmans (D66) (vanaf 15.05 uur) De heer M.J. van Enk (CDA) De heer M.A.J. Ezinga (VVD) Mevrouw P.G. Kames Mevrouw C.J. Kistemaker (GL) Mevrouw A. Koegler-Böhm (RB) (16.35 uur) Mevrouw H.L. van de Kooij Mevrouw M.E. Koopman (D66) De heer G. Kruger (BVR) De heer R. Krumeich (Fractie Krumeich) De heer M. El Majjaoui (CDA) Mevrouw C.F.J. Mauer (Wij. Rijswijk) De heer R.A.J. van der Meij (GBR) Mevrouw C.J.T. de Mooij (VVD) (vanaf 15.48 uur) Mevrouw W.A.A.M. van Nunen (PvdA)</p>	<p>De heer U. Oelen (VVD) (vanaf 15.07 uur) De heer C.J. Paredes Sanches (BVR) Mevrouw J. Schröter-Haas (CDA) (vanaf 15.52 uur) De heer C.G. Sleddering (VVD) De heer Q.L.A. Veerman (D66) De heer R.J. de Vries (GL) De heer M.V. Weterings (RB) De heer M. Wit (GL) Mevrouw E. Woudstra (D66)</p> <p>Portefeuillehouders: Wethouder, mevrouw J.N. Besteman Wethouder, mevrouw L.I. Bentvelzen Wethouder, de heer J. Keus Wethouder, de heer B.D. Lugthart Wethouder, de heer A. van de Laar</p> <p>Griffier: De heer J.A. Massaar, bpa</p> <p>Verslag: Mevrouw P.E. van Santen (tot de pauze) Mevrouw M.M.A. Tittse (na de pauze)</p>
<p>AFWEZIG Raadsleden: Mevrouw R.F. de Man (OR)</p>	

De digitale stemmingen zijn te raadplegen via [iBabs](#)

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Goedemiddag dames en heren thuis en leden van de raad. Hierbij open ik de openbare raadsvergadering van de gemeente Rijswijk op dinsdag 9 november 2021. We gaan het vandaag hebben over de begroting 2022. Een belangrijk werkstuk voor het bestuur van de stad. Waar we even goed nadenken over hoe het gaat met onze inwoners en de ontwikkelingen zo goed mogelijk proberen te volgen. Ik zeg er als kanttekening bij dat we weer in een coronasituatie zitten. Waardoor we in deze raadszaal als het goed is op anderhalve meter zitten. En dat betekent dat er geen plek is voor de assistenten, ambtenaren en ook voor het publiek. Dus u moet het vooral hebben van de livestream als u het live wil meemaken. Dat als opening en als mededeling. Verder geen mededelingen op mijn lijstje staan. Meneer de griffier. Ja we hebben een inspreker. Gaan we zo doen. Dan gaan we zo nu door met agendapunt 2. Nee 1. Bij de mededelingen, **bericht van verhindering hebben we ontvangen van mevrouw De Man**. Die is

er door persoonlijke omstandigheden vandaag niet bij. **We hebben bericht dat later nog komen de heer Oelen, de heer Braam, mevrouw De Mooij en mevrouw Schröter.** Dus die gaan wij nog ontvangen. Dan gaan we nu naar de trekking van het stemmingsnummer. De koekentrommel gaat open. Het is netjes gedesoriënteerd en ik kom op nummer 9. **Meneer Ezinga, u gaat als eerste hoofdelijk stemmen als dat aan de orde is.** Verder hebben we leden van het bureau van stemopneming. **Meneer Braam als voorzitter en als leden de heer Wit en mevrouw De Mooij.** Aanvaardt u deze benoeming? Goed. Dan is het hierbij een geldig besluit.

2. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Ik ga gauw door naar agendapunt 2. Het spreekrecht van burgers. De heer Van Overbeek staat al klaar. Meneer Van Overbeek, u heeft het woord. Vijf minuten.

De heer Van Overbeek: Voorzitter een begroting in tijden van verkiezingen is per definitie een testament van het zittende college. Maar tegelijkertijd ook een getuigschrift vol verkiezingsretoriek. Als testament vermeldt de begroting onder andere punten die niet of nog niet zijn gerealiseerd. Vanuit het collegeprogramma maar ook tussentijds opgestarte projecten en initiatieven die nog niet zijn afgerond. Maar een begroting zegt ook veel over het controlerend, initiërend en alert functioneren van de raad. Immers een begroting betreft ook besluiten van de raad die aan de vergetelheid worden verder prijsgegeven en door de raad zelf niet meer aan de orde worden gesteld. De begroting maakt dan ook duidelijk wat de raad ontbeert. En dat is een besluit- en volgsysteem. Zo'n systeem dwingt ook het college en de raad om aan te geven hoe een besluit zich in de loop der tijd ontwikkelt en wanneer een besluit qua doelstellingen werkelijk succesvol is uitgevoerd. Een besluit- en volgsysteem geeft dus ook aan de raad een krachtig controle- en verantwoordingsinstrument. Zo dadelijk zullen we als burgers getuige zijn van een begrotingsbehandeling met ook groots en verhullend taalgebruik waarmee de politieke partijen proberen hun straatje schoon te vegen en tegelijkertijd te willen neerzetten dat alleen u weet wat de burgers willen. Maar vragen met betrekking tot achterliggende communicatie en achterliggende participatie laat u volledig buiten beschouwing. Een kraampje met folders tijdens de marktdagen op de markt of met een kopje koffie de wijken in zijn geen vormen van echte burgerparticipatie. Beleid maken voor Rijswijk is iets anders dan eenmaal in de vier jaar een verkiezingsprogramma te laten bestemmen door een klein aantal leden. En dat programma als reële basis te laten dienen voor standbepalingen gedurende een gehele raadsperiode. Beleid maken voor heel Rijswijk is ook iets anders dan het plakken van een sticker op een collegewerkprogramma met de lege titel, Rijswijk maken we samen. Voorzitter, deze constatering die krijgen extra gewicht als ik naar de tekst van de begroting kijk. Het hoofdstuk algemeen bestuur en organisatie roept beelden op van het spelen met de suggestieve kracht van woorden zonder concrete lading. Woorden die een door u vooraf vastgestelde uitkomst geven maar die door de lezers niet wordt begrepen. In de begroting luidt die uitkomst, er is participatie en er is communicatie. Of zoals u het formuleert, en ik citeer, in onze communicatie is participatie met inwoners en ondernemers het vertrekpunt. Einde citaat. De suggestie die u uit deze woorden wilt laten doorklinken moet nog veel meer in twijfel getrokken worden als je deze

koppelt aan uw jarenlang al mislukte participatiespelletjes om te komen tot iets wat alleen u participatie noemt. De rapportage van de rekenkamer in 2017 maakte brandhout van al uw pogingen tot dan toe. U probeerde toen uw politieke gezicht te redden door het unaniem aanvaarden van een motie die u vervolgens niet uitvoert. Dan de schijnvertoning in het gebouw De Harmonie over het collegewerkprogramma. Dat dan de bedrieglijke titel krijgt, Rijswijk maken we samen. En vervolgens begint het door college en raad opgevoerde participatiecircus tot aan de dag van vandaag echt onwaarachtig te worden. De enige drijfveer die u blijkt te kennen is, geen participatie en geen communicatie toestaan, echte communicatie toestaan. De door het college ontwikkelde magische, bijna Wagneriaanse term gerantseerde stadskracht moet volstaan. Dat wil zeggen, inwoners kunnen 24 op 7 met hun suggesties en ideeën bij het bestuur terecht. de term en de invulling van die stadskracht zijn er uitsluitend op gericht om inwoners op afstand te houden en de schijn van participatie op te houden. Voorzitter, natuurlijk realiseer ik me dat de verantwoordelijk wethouder slechts zo ver kan springen als de politieke polsstok die de raad haar geeft lang is. Maar het ontwikkelen van ideeën met betrekking tot participatie kan vanuit het bestuur samen met inwoners geïnitieerd worden zonder gebruik te maken van zo'n polsstok. En aldus ontwikkelen van ideeën kan de basis vormen van een open discussie en daarmee mogelijk van toekomstig nieuw beleid. Voorzitter, zo'n proces is geen strijd die winnaars en verliezers kent. Het is een samen zoeken naar wat het beste is voor Rijswijk. Het beste is voor de inwoners. En het beste is voor onze toekomst. Het college maar ook de raad dan wel de onafhankelijk voorzitter zouden bereid moeten zijn om de deur daartoe open te zetten. Ik hoop dat tenminste na de verkiezingen enkelen onder u deze weg durven te bewandelen. En het zal dan wel gewenst zijn dat de intentie daartoe expliciet en eenduidig in uw verkiezingsprogramma verwoord wordt. Zodat u ook na de verkiezingen daarop aanspreekbaar bent. En vervolgens wil ik dan graag met u meedenken.

De voorzitter: Dank u wel meneer Van Overbeek. Ik sluit hiermee de inspraak burgers af.

3. Vaststelling agenda

De voorzitter: En dan gaan we nu naar de vaststelling van de agenda. En de conceptagenda gekregen is betrekkelijk kort. Gaat vooral over de begroting en aanverwante stukken. Bent u akkoord met deze agenda? Dat is het geval. **Dan is die vastgesteld.**

4. Algemene beschouwingen en begroting

De voorzitter: Beginnen we nu aan agendapunt 4, de algemene beschouwingen. En de begroting, de halfjaarrapportage en alles wat u daar maar wil bij betrekken. We hebben afgesproken dat iedere fractie tien minuten heeft. Daar zullen we strak op letten. U bent natuurlijk vrij om te zeggen wat u wilt. Maar ik zou het proberen toch te concentreren op het besluit en misschien eventuele moties en amendementen. Dat geldt voor iedereen.

De heer Kruger (BVR): Voorzitter, ik ben vanavond vanmiddag de eerste spreker in dit laatste begrotingsdebat in de raad zoals die samenstelling die nu is. Dat wordt volgend jaar anders. En

het is natuurlijk niet altijd even makkelijk geweest het afgelopen jaar vanwege de coronapandemie. Veel digitaal en zoals het er naar uitziet zal het de komende tijd niet veel beter op worden. Goed, we zitten weer op afstand van elkaar. Maar waarvan ik uitga dat de meesten van ons zijn gevaccineerd. De fractie van Beter Voor Rijswijk wil iedereen danken voor de constructieve houding in de soms scherpe debatten in deze raadsperiode. En veel waardering voor de ambtelijke organisatie voor de beantwoording van de vele schriftelijke vragen die dit jaar ook weer zijn gesteld. Voorzitter, dan nu de begroting. En wat punten die Beter Voor Rijswijk toch onder de aandacht wil brengen met een zestal moties die u inmiddels heeft ontvangen. Voorzitter, in het kaderdebat van 6 juli 2021 heeft Beter Voor Rijswijk aan de wethouder verzocht om te kijken in hoeverre er een mogelijkheid bestaat om in onze regio een pilot te starten waarbij jongeren de mogelijkheid krijgen voor een woning om dat in ieder geval te bespoedigen dat ze zich twee jaar eerder kunnen gaan inschrijven dan wat nu mogelijk is. We hebben toen de motie niet ingediend omdat de wethouder in het debat had beloofd dit bespreekbaar te maken in de regio. Vraag aan de wethouder is, kunt u aangeven wat allemaal uit die bus is gekomen? Want we hebben daarna niets meer vernomen. En is de gemeente bereid om in navolging tot de andere gemeenten ook zo'n pilot te starten hier? Als dat nog niet gebeurd is dan wil ik daarvoor een motie indienen in tweede termijn afhankelijk van de reactie van de wethouder. Voorzitter, er wordt heel veel gebouwd in Rijswijk. Er komen nog heel veel broodnodige woningen bij. Het is hard nodig gelet op het enorme tekort aan woningen. Desondanks is Beter Voor Rijswijk van mening dat we vooral moeten zoeken voor bouwen voor de Rijswijkse woningzoekenden. Rijswijkers willen best doorstromen als er een aantrekkelijk aanbod komt. Waardoor vaak de te grote woningen beschikbaar komen voor woningzoekenden uit deze stad. Jongeren die de ouderlijke woning verlaten willen ook graag in Rijswijk wonen. Beter Voor Rijswijk kent de juridische mogelijkheden van lokaal maatwerk in het huurrecht. Maar in dit specifieke geval gaat het om de nieuwbouw van koopwoningen. Welk percentage mogen we Rijswijkers gunnen? Momenteel worden veel Rijswijkers in bijvoorbeeld RijswijkBuiten uitgeloot terwijl kopers uit omliggende gemeenten hier wel worden ingeloot. En een mooie woning kunnen betrekken. Dus schieten wij dus niets mee op. Beter Voor Rijswijk ziet het graag anders. Dus eerst kansen bieden aan Rijswijkers en dan nog woningen beschikbaar, dan zijn de kopers van onze gemeente buiten onze gemeente ook welkom. In ieder geval zal Beter Voor Rijswijk ook afhankelijk van uw reactie in tweede termijn een motie indienen om het een en ander te gaan bekijken naar de haalbaarheid daarvan. Voorzitter, hoe gaat het eigenlijk met het fiscaliseren van de boetes? Vorig jaar heeft Beter Voor Rijswijk een motie ingediend en die is door het college overgenomen. En dat ging om het invoeren van de zogenaamde hufferboetes. En onze collega's van de VVD heeft ook middels artikel 44-vragen ook al naar gevraagd. In een van de laatste forumvergaderingen stad heeft op de vraag van raadslid Ed Braam gereageerd dat het fiscaliseren van boetes inmiddels zou zijn ingevoerd. Kunt u de raad een staartje geven wat al is uitgeschreven aan hufferboetes? En heeft u ook een prijskaartje wat het allemaal moet gaan kosten? En alle landelijke boetes worden per 1 januari verhoogd. Neemt u dit dan ook mee per 1 januari met betrekking tot de boetes die u gaat opleggen voor die overtredingen? Als u dat niet van plan bent ja waarom dan niet? Want het is belangrijk dat we die boetes nodig hebben om

het afvaltoerisme uit alle gemeentes te bestrijden. In het kadernota van 6 juli heeft Beter Voor Rijswijk een motie gesteund van Rijswijks Belang met betrekking tot het BB-museum. En er werd opgeroepen om in samenspraak met de locatiemanager een meerjarig beleidsplan inclusief het onderhoudsplan op te stellen voorzien van een financiële paragraaf. En het helder overzicht van de benodigde kosten. En opbrengsten. Dit met de opdracht dit plan met de begroting naar de raad te sturen voor de begrotingsbehandeling in deze maand. Maar tot op heden hebben wij niets ontvangen. Hebben wij iets gemist? Komt u hier straks vandaag nog op terug? Verzoek hier een uitleg voor de geven. En voorzitter, Rijswijk groeit enorm. Dat zal zeker gevolgen hebben naar de vraag van sportaccommodaties. Tijdens het kaderdebat heeft Beter Voor Rijswijk gevraagd naar een renovatie van de bestaande accommodaties zoals bijvoorbeeld de Marimbahal en de Van Zweedenzaal. Wanneer gaat u de raad informeren met betrekking tot de haalbaarheid en wat zijn daar de financiële gevolgen van? Voorzitter, dierenwelzijn, we zien veel goede dingen gebeuren. Maar helaas ook slechte. Onlangs nog een verwaarloosde hond van een dak afgehaald. En niet te vergeten de dood van een hond die hulpeloos is achtergelaten in het Wilhelminapark genaamd Batman. We zijn in ieder geval blij dat er een permanent voor dat burgerinitiatief voor dat monument is gekomen in het Wilhelminapark. En dat staat toch wel symbool tegen dierenmishandeling. We hebben u nog wel twee vragen. Het dierenwelzijnsbeleid dateert uit 2017. Zijn er de afgelopen periode nog wat veranderingen geweest met betrekking tot de landelijke wetgeving? En misschien kan de wethouder ons daar even over bijpraten. Voorzitter, Beter Voor Rijswijk ziet ook graag een oplossing voor het zwemstrandje in het Wilhelminapark. In betere tijden was het een heerlijk gebied voor de kinderen waar ze heerlijk konden spelen en zwemmen. Ik heb dat persoonlijk nog mogen meemaken. Ja niet als zelf maar wel met mijn kinderen. Maar het is al jarenlang bijzonder smerig. Hoofdzakelijk veroorzaakt door uitwerpselen van al die ganzen daar. En dat strandje is dus inmiddels ongeschikt voor het beoogde doel. We hebben verder gisteren gekeken hoe het in gemeenten eraan toe gaat. En daar kwamen wij op een ecologische afbakening dat ganzen afschrikt. Ganzen laten zich daar niet meer zien door de plaatsen afbakenen. Daar zijn goede voorbeelden en goede resultaten in de gemeente Zutphen. Beter Voor Rijswijk zal hiertoe in eerste termijn een motie indienen. Die u inmiddels al in bezit heeft. Voorzitter, in het kaderdebat heeft Beter Voor Rijswijk gevraagd om gesprekken met buurtgezinnen in Den Haag. Dit is enorm succesvol gebleken. Een motie had Beter Voor Rijswijk achter de hand maar is door toezegging van de wethouder welzijn is deze aangehouden. Beter Voor Rijswijk gaat uit dat het gesprek heeft plaatsgevonden. En dat u ons op korte termijn informeert over de vervolgstappen. En mocht dat niet zo zijn dan dient Beter Voor Rijswijk samen met het CDA hiertoe alsnog een motie in. Voorzitter, Beter Voor Rijswijk vindt het erg jammer te moeten constateren dat de wijkagent in vele wijken onzichtbaar lijkt. Tijdens gesprekken met bewoners en onze fractieleden is kenbaar gemaakt dat de bewoners geen idee hebben wie nou eigenlijk de wijkagent is. Beter Voor Rijswijk ziet graag dat daarin een flinke inhaalslag wordt gemaakt. Dat is de reden dat Beter Voor Rijswijk samen met de Partij van de Arbeid een motie indient met de naam, wijkagent beter bekend. Nou het gaat aardig door. Voorzitter, helaas door alle regelingen Rijswijk geconfronteerd met het dumpen en bijplaatsen van grof vuil. Veel Rijswijkers ervaren het maken van afspraken met Avalex slecht. In het

verleden werden er periodiek grofvuildagen georganiseerd waar iedereen op een bepaalde dag zijn zoi langs de straat mocht plaatsen. Beter Voor Rijswijk verzoekt dit weer voor bijvoorbeeld twee keer per jaar in ere te herstellen. En een motie hiertoe dienen wij in. Voorzitter, Beter Voor Rijswijk vraagt zich af hoe het staat met de plannen voor de zogenaamde wethouder Braamgarage. De garage die nu in de nee de garage moet dus komen over de in een zeer slechte staat bevindende stadhuisvijver want die stort ook van ellende in elkaar. Maar dat zal een welkome aanvulling zijn voor de bezoekers van de Rijswijkse schouwburg en het Huis van de Stad. En de omgeving zal bevrijd zijn van de parkeeroverlast die iedere keer plaatsvindt met name in de avonduren. Bovendien kan de garage ook met een pendelbusje nog gebruikt worden om de parkeerdruk voor de zaterdagmarkt in Oud Rijswijk te verlichten. Wanneer gaat u de raad hierover informeren zodat er eindelijk een besluit kan worden genomen? Voorzitter, om positief te eindigen willen we opmerken dat we stapjes vooruit zetten met het groenonderhoud. We zijn er nog lang niet, maar er is goede hoop met het nieuwe maai- en snoeibeleid dat we met een paar jaar weer op het oude onderhoudsniveau waarmee Rijswijk ooit zo geliefd was. Misschien hebben we dan zelfs de berenklaauw en let op de Japanse duizendknoop kunnen uitroeien. En wellicht liggen er nog kansen voor een brouwerij. Want van de duizendknoop schijn je heerlijk bier te kunnen brouwen. Voorzitter, tot zo ver termijn van Beter voor Rijswijk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met mevrouw Alberts namens GroenLinks.

Mevrouw Alberts (GL): Zo in deze laatste algemene beschouwingen toch vaak gezien als het jaarlijks politieke hoogtepunt van deze periode is het tijd om de balans op te maken. Hoe besturen wij onze stad? Waar wilden we naartoe? En wat is daarvan terechtgekomen? Hoe toekomstbestendig is er gehandeld en is onze stad nu? Wat is het toekomstperspectief? Deze vragen gaan verder dan het presenteren van een sluitende begroting of het verdelen van de Enecogelden over een scala van maatregelen, voorstellen en plannen. Het gaat om de effecten op de stad. Om mensen, milieu en welvaart. Om zaken als sociale samenhang, wonen als basisrecht, persoonlijke ontplooiing, klimaat en schone lucht. Nu en in de toekomst. Daarin investeren is noodzaak. Met verkokerde plannen en ad-hocbeleid gaan we het zeker niet redden. Dat leidt alleen maar tot verdere verslechtering van de situatie en vormt een bedreiging voor het bestaansrecht van Rijswijk als zelfstandige gemeente. Investeren in de toekomst dat is wat nodig is. Investeren in mensen. Investeren in milieu. In leefbaarheid en ecologie. Investeren in brede welvaart, in duurzame lokale economie. Om zo tot duurzame ontwikkeling te komen. Een stad met een gezonde ambitie. Dat zou Rijswijk moeten zijn. Doelen en streefwaarden zoals het percentage hernieuwbare elektriciteit of het terugdringen van de omvang restafval halen we echter keer op keer niet. Dan zou je een stapje bij moeten zetten. Investeren in de toekomst. En niet zoals nu gebeurt de doelen naar beneden bij moeten stellen. Toekomstig bestendig vraagt om nu maatregelen te treffen tegen het veranderende klimaat. Om aanpassingen aan de nieuwe omstandigheden, om schonere lucht zodat Rijswijkers gezond adem kunnen halen in onze stad. Daarom dienen we hierbij samen met D66, Partij van de Arbeid, Krumeich de motie taskforce schone lucht in. Met het instellen van een taskforce heeft Rijswijk op de dossiers naheffing parkeren en AZC goede ervaringen opgedaan. De luchtkwaliteit in onze stad heeft minstens

eenzelfde urgentie en verdient dringend deze aanpak. Toekomstig bestendig betekent ook heldere keuzes in het verdelen van de schaarse ruimte. In een snelgroeiende stad is het des te meer van belang om ruimte te maken voor spelen en ontmoeten. Maak Rijswijk een kindvriendelijke stad. En daarmee bedoelen we niet een bepaald percentage van de openbare ruimte bestemmen voor traditionele speeltuintjes. Zorg dat een kind zelfstandig veilig naar school en vrijetijdsbesteding kan gaan. Gelijkwaardig mee kan doen en beslecht de barrières die dat in de weg staan. Betrek kinderen en jongeren bij beslissingen over hun leefomgeving, niet door alleen online enquêtes te houden, maar door hun stem integraal onderdeel van het beleid te laten zijn. Investeer in wonen. Het is een basisrecht en niet alleen voorbehouden aan mensen met geld. Kijk niet alleen naar het financieel rendement maar durf te investeren in sociale nieuwbouw. Geef jongeren de mogelijkheid om op zichzelf te kunnen wonen. Zorg voor woonvormen op maat voor ouderen en huisvest statushouders in eenzelfde woonregio als waar ze nu in een AZC wachten op een plek om hun leven verder te kunnen opbouwen. In onze woonregio wil de gemeente Den Haag vanaf 1 januari een opkoopbescherming invoeren waardoor huizenkopers worden verplicht er zelf te gaan wonen. Zo hoeven starters niet meer te concurreren met vastgoedbeleggers. Aangezien we in een regionale woningmarkt wonen is het niet meer dan logisch dat Rijswijk dit gelijk met onze grote buurgemeenten gaat invoeren. Daarom dienen we samen met de Partij van de Arbeid, Rijswijks Belang, D66 en CDA de motie opkoopbescherming in. Hoe realistisch is het om op het sociaal domein 6 ton oplopend naar 8 ton per jaar te gaan bezuinigen door efficiency? Waar zijn deze bedragen op gebaseerd? En wat als het met alleen een efficiency slag niet lukt? We hebben vanuit het forum van de wethouder nog te goed wat de reeds behaalde financiële resultaten van het actieplan jeugd en Wmo los van de Hugogelden zijn. Maar die update die komt pas begin volgend jaar. Blijkbaar is het nu niet in kaart wat het actieplan precies heeft opgeleverd. Bezuinigen door efficiency brengt bovendien het gevaar met zich mee dat we processen veel te strak inrichten. Waardoor het lastiger inspelen op snel veranderende situaties is en er te weinig ruimte is voor checks en maatwerk. De toeslagenaffaires zal ons die les toch moeten hebben geleerd. De motie maatwerk bij kostendelersnorm zal de Partij van de Partij daarom mede namens GroenLinks indienen. Sinds de invoering van het vergunningensysteem in 2014 is het tarief voor parkeren nog nooit aangepast. Terwijl dat met alle andere tarieven en heffingen wel is gebeurd. Dat is nu niet uit te leggen. We hebben daarom twee elkaar aanvullende amendementen ingediend. Daarmee creëren we enerzijds de benodigde rust op dossier afvalstoffenheffing na de extreme verhogingen van de afgelopen twee jaar. En anderzijds corrigeren we het tarief voor vergunningparkeren met de inflatie en laten we het richting meer kostendekkend gaan. Bij het opstellen van een begroting bepaal je van tevoren de toon. Er is nu duidelijk gekozen voor een positieve stemming. Na een aantal jaren van droevigheid over de financiën. Een half jaar geleden nog hadden we het over bezuinigingen op de grote culturele instellingen. En nu is er geld over. Wel zo toevallig vlak voor de verkiezingen. Het lijkt de coalitie te gaan lukken om het college in deze samenstelling de rit uit te laten zitten. Minder duidelijk is geweest wat de richting is, in welke kant het op wil. En de positie waar het voor staat. Het college van burgemeester en wethouders is als collectief gezamenlijk verantwoordelijk voor het gevoerde beleid. Maar vertrouwen en verbinden is waar

we meer van hadden willen zien. De basistaak van een wethouder is om op te komen voor de belangen van zijn portefeuille en dat schiet er zeker als het gaat om de energietransitie weleens bij in. Rijswijk draagt in deze periode onvoldoende bij aan de aanpak van klimaatontwrichting. De Partij van de Arbeid zal daarom mede namens GroenLinks de motie proactieve aanpak energiearmoede indienen. Het is niet te laat om alsnog in actie te komen. Het demissionaire kabinet gaf daarin gisteren het goede voorbeeld. Het stopt toch binnen een jaar de overheidssteun aan fossiele brandstoffenprojecten in het buitenland. Zowel minister als wethouder moet zich goed kunnen concentreren op de hoofdlijnen van het beleid op lange termijn dat verder gaat dan alleen de financiële kant van het verhaal. Visie vertalen in operationele doelen zou voor een wethouder bijvoorbeeld als het gaat om duurzaamheid niet te veel gevraagd moeten zijn. Het piept en het kraakt echter aan alle kanten. In de organisatie als geheel. We merken daarbij de kwetsbaarheid van het ambtelijk apparaat. Dat is overbelast en erg hangt aan personen. Er zijn vele voorbeelden te noemen. Zo is de invoering van de verplichtingenadministratie een jaar vertraagd omdat twee mensen een andere functie kregen. Om meer inzicht te krijgen in externe inhuur zal Rijswijks Belang mede namens GroenLinks een motie indienen. Stukken worden laat en incompleet naar de raad gestuurd wat de kwaliteit van de besluitvorming niet ten goede komt. De uitvoering van de kadernota jeugd en onderwijs loopt al terwijl deze nota nog niet eens is vastgesteld door de raad. En het strategisch veiligheidsbeleid is al wel opgenomen in de begroting maar komt pas in december in de raad. Hoe kaderstellend ben je dan als raad? Als GroenLinks willen we consistentie in oordeel en besluitvorming. En benaderen we Rijswijk en de politiek of we nu coalitie- of oppositiepartijen zijn constructief en met een open blik. Want dat is de manier van politiek bedrijven waar we voor staan. Om met nieuwe ideeën en oplossingen te komen inclusief dekking. Wat voor raad willen we zijn? Wat geven we door aan de raad die eind maart van start gaat? Maken we gezamenlijk werk van het vertrouwen in de politiek? Zoeken we de verbinding? Kunnen en durven we persoonlijk belang overstijgend te handelen? Laten we kijken naar wat wel kan en initiatieven bij voorbaat een kans geven. Volksvertegenwoordiger zijn we van alle inwoners van Rijswijk. We dienen bij elk besluit alle belangen af te wegen. En daarbij ook de belangen mee te nemen van mensen die niet kunnen of mogen stemmen. En de belangen van dieren en natuur. Zorg bij het op waarde schatten daarvan dat niet alleen het persoonlijk of partijbelang of wat goed uit komt bij de verkiezingen doorslaggevend is. Handelen hoe het enkel onszelf goed uitkomt is gemakkelijk voorzitter. Samenleven, onze samenleving is meer. Daar zullen wij in moeten investeren. Wederkerigheid is essentieel voor onze democratie, voor de rechtstaat, voor het vertrouwen in de politiek. Opkomen voor vrijheden, veiligheid en verworvenheden van anderen, ook als het niet de jouwe zijn, hoort daarbij.

De voorzitter: Goed dank u wel. We gaan verder met de heer Sleddering namens de VVD-fractie.

De heer Sleddering (VVD): En beste collega's, goedemiddag. Daar zijn we dan. De laatste begroting van dit college. Het college zit er relaxed bij zo te zien. Het is goed voor uw gezondheid ook. Maar een stuk minder voor mijn gezondheid. Want ik ben helemaal niet happy fit met deze begroting. En u zou dat ook niet moeten zijn. Bij het lezen van deze begroting en de

begeleidende persberichten kwam bij mij steeds vaker de figuur Mohammed Saïd al-Sahaf voor. Ook wel bekend als Comical Ali of Baghdad Bob. Wie kent hem nog? Deze minister van informatie van Irak is wereldberoemd geworden met zijn woordvoering in de Golfoorlog. Voor de camera in Baghdad ontkende hij dat de Amerikanen oprukten in zijn stad. Ze waren verslagen en de woestijn in gevlucht. Tijdens het interview vlogen de bommenwerpers door de lucht en stond op de achtergrond de stad in vuur en vlam. Deze figuur is later in vele communicatietrainingen ook als voorbeeld gebruikt van hoe het niet moet. Het college heeft deze lessen helaas niet meegekregen. Ik zal een voorbeeld geven. In uw persbericht schrijft u, de ontwikkeling van de financiële gezondheid ligt goed op koers. En de begroting is op orde. En wat schrijft onze toezichthouder de provincie in oktober van dit jaar? Naar ons oordeel is er sprake van een structureel niet sluitende jaarrekening. Uw lasten in 2020 deels gedekt door incidentele baten. Hartelijk welkom in Rijswijk, Baghdad Bob. Ik geef u nog een voorbeeld uit het persbericht. Onze ingezette koers legt een stevig fundament onder de toekomstbestendigheid van Rijswijk. Na de gemeenteraadverkiezingen maart '22 dragen wij een financieel gezonde stad met een goed toekomstperspectief en een gezonde ambitie aan de nieuwe gemeenteraad over. Hartelijk welkom in Rijswijk, Comical Ali. Want wat is de werkelijkheid? De meerjarenbegroting is niet sluitend voor 2024 en 2025. En u geeft het volgende college de opdracht mee om te bezuinigen. Hoezo? Waarom heeft u dat niet zelf gedaan bij het opstellen van deze begroting? Oh ja even vergeten, de verkiezingen komen eraan. U durft zelfs te schrijven in de inleiding van de begroting, omdat er in '22 en '23 een positief saldo van de begroting is voorzien heeft de nieuwe raad alle tijd voor een zorgvuldige afweging van die bezuinigingen. U reageert niet alleen over uw graf maar u graaft er nog meteen een graf bij voor het volgend college. En dat is toch niet de bedoeling. U gelooft heilig in sluitende begrotingen van '22 en '23. Waar haalt u dat geloof vandaan? En mag ik u als liberale duivel even proberen van uw geloof te halen? Voor 2018 sloot de begroting af met 4 ton positief. De jaarrekening sloot voor dat jaar af met 7,5 miljoen negatief. Voor 2019 begrootte u 2 miljoen negatief. Wat op zich al heel erg is. Maar de jaarrekening kwam uit op 4,7 miljoen negatief. In 2020 sloot u af met een positief resultaat van 1,7 miljoen. Weliswaar dankzij incidentele baten. Maar u ging dat positieve resultaat niet aan de reserves toevoegen maar bestemmen voor uitgaven waardoor de jaarrekening afsloot met een tekort van een kleine 4 ton. En dan nu het lopende jaar. Voor 2021 begrootte u een positief saldo van 664.000. Maar die eerste halfjaarrapportage liet al een tekort zien van 2,7 miljoen. En in de tweede halfjaarrapportage is dit tekort opgelopen tot 3,9 miljoen. En daar komt Bob Baghdad ook nog even langs. Want in de inleiding van deze begroting schrijft u dat wij in onze collegeperiode met gezond verstand en een nuchtere blik naar ons huishoudboekje hebben gekeken. Het is maar wachten op het moment dat de provinciale bommenwerpers door het beeld gaan vliegen. Wat moet nu de conclusie zijn van deze constatering? De gemeente Rijswijk is financieel niet onder controle. Men wordt steeds verrast door de echte cijfers die haaks staan op de winstbegrotingen. Toen de VVD-fractie een vraag stelde over de tweede halfjaarrapportage kon er niet worden aangegeven wat het resultaat echt zou worden. Financiën op het stadhuis weet het niet en het college weet het ook niet. En ja ik hoor de argumenten al. Er is veel onzekerheid over de uitkeringen van het rijk en de corona. Dus we moeten maar

afwachten. Mijn vraag is, heeft u na de eerste halfjaarrapportage maar een moment overwogen om de door uzelf opgeschreven mogelijkheden voor bezuinigingen alvast maar in te boeken? Nee is het antwoord, ik zal het voor u geven. Het laat het over aan de volgende gemeenteraad. De VVD kan het hier niet mee eens zijn. En zal via een motie voor de raad aan de raad voorstellen dat de begroting 75% mag worden uitgevoerd. De overige 25% van de begrote uitgaven worden bevroren tot de resultaten van de jaarrekening en de eerste halfjaarrapportage bekend zijn. Mag ik u nog eens een voorbeeld geven over het financiële denken op het stadhuis? Toen collega Weterings van Rijswijks Belang op zoek ging naar een dekking voor het niet verhogen van de afvalstoffenheffing, een heel goed initiatief en compliment voor het vele werk wat de collega daarvoor gedaan heeft, stelde het stadhuis voor om daar het begrote overschot over 2022 voor te gebruiken. Hoor ik dit goed? Medewerkers van de wethouder van financiën stellen aan een partij voor om geld te gebruiken uit een niet te verwachte begrotingsoverschot en zo structureel lasten te laten dekken door incidentele baten. En aan mijn eerdere teksten over het verschil tussen uw begroting en de werkelijkheid is het maar de vraag of dat overschot echt bestaat. Collega's uit de raad waren echter blij verrast door dit advies van financiën en begonnen allemaal leuke plannen te bedenken om dit niet bestaande want papieren overschot alvast maar uit te geven. Tot zover de mening van de VVD over deze cijfers. Ik wil nog een aantal punten uit de begroting lichten. Het Huis van de Stad. Ik wil het er eigenlijk niet meer over hebben. U kent ons standpunt. Maar mag ik nou het college vragen om in allerlei uitingen en media interviews niet meer te spreken over een positieve businesscase. Want die is er niet. Zeker als je de parkeergarage, hij schijnt de Ed Braamgarage te heten, en het buitengebied meerekent. En uit uw vraag aan de eigenaar van dit stadhuis naar de huurprijs voor eventueel langer blijven hier gebruikt u een aantal vierkant meters dat vele malen lager is dan die zijn meegerekend in de businesscase. Mag ik met u de afspraak maken dat u zegt gewoon voortaan het Huis van de Stad is veel duurder geworden dan we gedacht hadden. Maar we hebben er wel iets moois voor teruggekregen. Als u dat belooft zult u mij niet meer horen over het huis van de stad. De afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing in Rijswijk behoort tot de hoogsten van Nederland. Dus is de voorgestelde verhoging met 1,5% niet terecht. Zeker gelet op de vorige verhoging van 20%. De VVD wil de dekking voor het schrappen van deze verhoging door de kwijtschelding van de minima van 100 naar 80% terug te brengen. Zoals u weet is dit de traditionele vraag of beter wens van de VVD-fractie bij elke begroting. Breng kwijtschelding onder het armoedebeleid en geef niet meteen 100% terug. Een ander percentage moet mogelijk zijn. Wethouder Bentvelzen heeft daarover vlak voor de begroting een notitie naar de raad gestuurd. Ik wil haar daar hartelijk voor bedanken. En complimenteren zelfs. Het is de eerste wethouder die serieus werk maakt van die wens van de VVD en daarop reageert met een goed stuk waarop we later een discussie kunnen voeren. Maar laten we wat betreft de afvalstoffenheffing maar vast een klein beginnetje maken. De VVD heeft een eigen amendement. Maar zal ook kijken naar de voorstellen van de andere partijen. Ophalen grofvuil. Het laten betalen voor ophalen van grofvuil is gewoon een slecht idee. Het zal alleen maar leiden tot bijplaatsingen en illegaal storten. Maar als klap op de vuurpijl heeft een paarse krokodil op dit stadhuis een procedure opgesteld om dat geld weer terug te krijgen voor de minima ja je gelooft het gewoon niet. Mijn vraag is, is er dan niemand op

het stadhuis en dit college die even nadenkt hoe dit gaat werken in de praktijk? Is het college bekend met het fenomeen uitvoeringstoets? En zo ja, is die ook gebruikt bij deze kwestie? Wethouder Keus, alstublieft, stop met deze onzin. En alstublieft, bij uw beantwoording niet naar Avalex wijzen of naar de ambtelijke organisatie. U zit zelf aan het stuur. Ondernijning, u heeft de komende drie jaar 240.000 euro begroot om ondernijnende activiteiten in de Plaspoelpolder in kaart te brengen. U geeft aan dit project zelf te moeten bekostigen en de expertise van buitenaf dient te komen. Maar is dit nou niet precies een onderwerp waarop wij in het RIEC samenwerken. Waarom legt u dit vraagstuk niet waar het behoort met een veel grotere en efficiëntere slagingskans? De gemeente gaat dit soort projecten toch niet buiten de samenwerkingsverbanden opstarten? Kosten die hiermee bespaard kunnen worden kunnen aan een potje vormen voor extra tegenvallers. Wij zullen hierover een amendement indienen. Hulp aan ondernemers. De gemeente is er voor burgers en ondernemers. De VVD-fractie begint eventueel zo langzamerhand het gevoel te krijgen dat dit college er alles aan doet om vooral niet behulpzaam te zijn. Vragen worden niet of te laat beantwoord. Verzoeken van ondernemers om kantoren om te bouwen tot woningen worden niet gehonoreerd wegens tijdgebrek. Vergunningen om een leegstaand winkelpand in de Herenstraat de verhuren aan de muziekschool wordt geweigerd op basis van discutabele gronden. En de correspondentie met de familie Ballemaker waar wij steeds afschriften van krijgen is werkelijk van een bedroevend niveau. Natuurlijk moet het college af en toe besluiten nemen die vervelend uitpakken voor een burger of een ondernemer. Open en eerlijke communicatie is dan vereist. De rode loper is niet alleen een decor, maar het gaat om een instelling om ondernemers echt te helpen. Bent u dat met ons eens? De kunst bij sporthal en scholen voor bijna 2 ton. Op de planning staat de aanschaf van drie kunstwerken. Bij de sporthal Altis en de scholen in Parkrijk en Scholendriehoek. Is dat nu werkelijk nodig? Een kunstwerk bij de sporthal. Waarvan de wand met de ledverlichting al op zich een kunstwerk is.

De voorzitter: Meneer Sleddering, wilt u afronden?

De heer Sleddering (VVD): Ja ik ben bijna klaar. De VVD zal samen met Rijswijks Belang een motie indienen om deze uitgave op te schorten en even wachten op betere tijden. En ook nu te kijken naar bestaand beeld wat in de stad staat en misschien verzet kan worden. Bij de sporthal zouden de acrobaten bij het NS-station zouden makkelijk daar gezet kunnen worden als u zo graag daar een kunstwerk wil. En ik sluit af. Als het zijne majesteit de koning behaagt zal dit de laatste begroting zijn van wethouder Lugthart. De VVD-fractie dankt hem zeer voor zijn inzet voor onze stad. U heeft met veel energie en toewijding voor onze stad gewerkt. En daarvoor nogmaals hartelijk dank. En de overige wethouders wil ik van harte feliciteren met de uitbreiding van hun portefeuille voor de laatste maanden. De VVD verheugt zich zeer op de altijd prettige discussies met de heer Van de Laar, en nu over mobiliteit.

De voorzitter: Dank u zeer. We gaan verder met mevrouw Woudstra namens de D66-fractie.

Mevrouw Woudstra (D66): Voorzitter, het is al gezegd. Vandaag staat de begroting van 2022 centraal. We krijgen de kans keuzes te maken over onze directe omgeving. Dat is een grote verantwoordelijkheid. Het zijn keuzes in onze gemeente. Die keuzes gaan niet over u en mij. Die gaan over ons allemaal. Over alle huidige en toekomstige mensen in onze stad. We leven hier samen en maken samen keuzes met elkaar. Voor mij gaat politiek niet over een wedstrijd. Over wie de beste is, het meest gelijk heeft of de beste quote heeft vanmiddag of vanavond. Voor mij gaat de politiek over het onder ogen zien van zorgen. Het zoeken naar oplossingen voor goed samen kunnen leven in vrede. Voor begrip en vrede zet ik me al jaren in. En dat blijf ik ook doen. Voor D66 Rijswijk staat voorop dat je in verbondenheid vrij kan zijn. Vrijheid is niet beperkt tot individuele keuzes. Het is hoe je elkaars keuzes beïnvloedt. Het is duidelijk dat gezondheid en samen gezond leven nu onzeker is. Dat je bij je eigen handelen niet zeker weet of je keuzes ten koste gaan van de ander. We worden daarmee hard op de feiten gedrukt. Ook je eigen leven leef je niet alleen of alleen voor jezelf. Dat brengt veel dilemma's met zich mee over hoe we samenleven. En voor elkaar zorgen. Wat we voor elkaar over hebben. Dat we veel plichten hebben naar elkaar naast de rechten die we zo belangrijk vinden. En volgend jaar is het 750 jaar geleden dat de vrede van Rijswijk tot stand kwam. Dat gaan we vieren in een tijd vol onzekerheid. Laten we de vrede waar Rijswijk trots op kan zijn positief herdenken. En elkaar helpen om met de bestaande onzekerheid om te gaan. Die onzekerheid gaat over je inkomen. Een huis voor je kinderen. Kansen in je leven. Je veilig en thuis kunnen voelen. Een vangnet als het tegengit. En een overheid die er is voor iedereen. Ook met de boodschap dat iets niet kan, omdat er altijd keuzes gemaakt moeten worden. We zien dat Rijswijkers zich met passie inzetten voor elkaar. Trots zijn op de stad, laten we dat behouden. Onze inzet is een stad waar je fijn woont. Gezien wordt, actief mee kan doen. Waar ruimte is voor groen dichtbij. Waar ondernemers aan de slag kunnen. Daar zijn de afgelopen jaren volgens ons stappen op gezet op weg naar een bruisend, trots en toegankelijk Rijswijk. Dat gaat niet snel. Elke stap is er één. En een nieuwe stap kan eng zijn. Maar we zetten hem vol vertrouwen omdat we er samen voor gaan. Fijn wonen in Rijswijk is ook het kunnen betalen van je maandelijks huur en energierekening. Als het tegengit kunnen bijvoorbeeld schulden makkelijk oplopen. Wij kiezen voor een gemeente die dan actief naast mensen staat. Daar hoort financiële ondersteuning en begrip bij. In de begroting zoals bijvoorbeeld de inzet voor het financieel servicepunt zien we dat ook terug. Ga daarmee door. Ondernemers en werkgevers die verdienen extra aandacht. Rijswijk is een belangrijk economisch centrum in onze regio. We zijn blij dat hier in de begroting voor 2022 aandacht voor is. Blijf hier ook mee doorgaan met dezelfde passie en energie. Ook in Rijswijk geldt, laat iedereen vrij en niemand vallen. We willen gelijke kansen bieden voor iedereen om mee te doen. Daarvoor is actie nodig en de plannen liggen er. Samen met de inwoners en maatschappelijke organisaties aan de slag op straat en in de buurt. We zien daarvoor het lef bij de ambtenaren. Ze gaan er ook echt op uit. We hebben daar waardering voor, zeker nu. Om die actie te ondersteunen noem ik een aantal concrete punten waar andere partijen deels ook nog op terugkomen. Want dat is samenwerking in de raad. De woonzorgvisie biedt kansen. Mijn collega van het CDA doet straks een suggestie voor het onderzoeken van een locatie voor hofwoningen met zorg. Daar staan wij achter. Het voorstel vanavond met de titel

Iedereen doet mee nou zal u niet verbazen, daar doen wij ook aan mee. Duurzaamheid, soms een lastig woord. Het gaat over hoe we wonen in de toekomst of er nog planten, groen en dieren in onze buurt aanwezig zijn. Of het water ergens heen kan en schoon is. Of de lucht die je inademt gezond is. Daar is veel te doen. Het actieplan schone lucht en de toegezegde acties in het verkeer gaan ons niet snel genoeg. Actie vanuit Rijswijk kan en de motie die GroenLinks aankondigde over de taskforce schone lucht steunen we. Beter onderhoud van voet- en fietspaden. Dat is hard nodig. Daarom stellen we een amendement voor om het geld dat bedoeld was voor het asfalteren van fietspaden in 2021 ook in 2021 daaraan uit te geven. En niet het dekken van een ander tekort. Dat amendement dien ik hierbij in. U heeft het ontvangen. Na het verzoek van de raad ligt er een voorstel voor een pop-up fietsenstalling. Dit voorstel breiden wij graag uit. En voorbeelden dat veilig kunnen fietsen tot meer fietsverkeer leidt zijn er genoeg. Nu kunnen bewoners hun fiets thuis niet kwijt en op straat wordt die af en toe gestolen. We roepen u op tot een duidelijk statement. In Rijswijk zijn fietsers koning en koningin. Maak het bewoners en bezoekers makkelijk. En richt bewaakte fietsenstallingen in. Het CDA komt daar straks nog op terug. En dan de veiligheid op straat. En die in het verkeer. Dat komt elk gesprek weer terug. De stad laat zoals het de stad laten zoals het al decennia gaat dat gaat niet. We zeggen geef buurtbewoners, voetgangers en fietsers de ruimte. Zorg voor duidelijkheid voor auto's en vrachtwagens. We weten dat 30 kilometer per uur in de woonwijk eraan komt. Maak daar nu een plan voor. GroenLinks en PvdA hebben dit eerder gevraagd en er ligt een Tweede Kamermotie. Kan de wethouder toezeggen dat hij hiermee aan de slag gaat? En hij ook bij de huidige herinrichtingen in de oude wijken met problemen zich nu inzet voor betere routegeleiding en andere kortetermijnmaatregelen? We overwegen op dit punt een motie, maar gezien de eerdere inbreng graag eerst de reactie van de wethouder. Ik noem nog vier punten die om actie vragen in de uitvoering van de begroting. Eén, vandaag beslissen we ook over lasten van inwoners. We constateren bij inwoners dat de OZB mogelijk honderden euro's omhoog is gegaan. En de wethouder gaf aan dat de hoge WOZ wordt gecompenseerd door een lager tarief. Dan kan het niet zo zijn dat inwoners honderden euro's meer betalen. Graag een uitleg. Twee, we zien dat er meer aandacht is voor energie. Dat is ook hard nodig nu er meer energiearmoede is. We vragen ons wel af of de inzet bij de juiste mensen terecht komt. Kan de wethouder aangeven hoe hij dit ziet? En welke acties nog gaan volgen? Mijn collega van de PvdA heeft een motie voorgesteld die GroenLinks net aanhaalde en die ondersteunen wij. En dan toch nog een vervoerspunt. Nummer drie, de RET heeft aangegeven haltes te schrappen vanwege coronabezuinigingen. Eerder hebben we duidelijk aangegeven dat het niet zinnig is P&R-haltes er nu uit te halen. Nu gebeurt het toch. Als we minder auto's door Rijswijk willen laten rijden gaat dit zo niet lukken. Welke alternatieven heeft de wethouder voorgelegd en wat doet hij om de P&R-haltes open te houden? Graag een toezegging op dit punt. Tot slot en we blijven het herhalen. Dat is het vierde, laatste punt. Aandacht en waardering voor de ambtelijke dienst is belangrijk. Na het harde werk van de afgelopen periode extra. En met het groot project liggen hier kansen. Onze fractievoorzitter en ik hebben hier al eerder aandacht voor gevraagd en zijn heel duidelijk geweest. Zonder een goede organisatie waar mensen met plezier werken kunnen we niet. Vanuit de raad staan we daarvoor en maken geld vrij als hele raad. Bij de financiële

functie zien we een vooruitgang terug en daarvoor passen ook de juiste complimenten. De goede besteding van belastinggeld en besef hiervoor in de hele organisatie doet ertoe. Alleen bij dienstverlening en human resource zien we dat niet en is er weinig nieuws. Wat is hier aan de hand? Wat gaat de wethouder hieraan doen? Wanneer kunnen we stevig personeelsbeleid verwachten? En hoe gaat u zorgen dat er voor februari 2022 een betere dienstverlening is? Hoe benut u de positieve punten van het digitaal werken van de afgelopen tijd richting inwoners en personeel? En wat gaat u doen om te zorgen dat personeel met plezier voor en in Rijswijk werkt? Wij zijn heel benieuwd. Wij zien een bruisend, trots en toegankelijk Rijswijk voor ons. Laten we dat samen waar maken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met mevrouw Mauer van de fractie Wij. Rijswijk.

Mevrouw Mauer (Wij): Voorzitter, Rijswijk maken we samen. In de afgelopen jaren is er kei en keihard gewerkt om Rijswijk mooier te maken. We zijn er trots op wat we deze collegeperiode hebben bewerkstelligd. Diverse dossiers zijn opgelost. En kansen zijn verzilverd. En natuurlijk er zijn altijd nog verbeteringen mogelijk. Maar we mogen tevreden zijn. Voorzitter, Rijswijk groeit. En hard ook. Een uitspraak die wij ook al in het kaderdebat deden. In de toekomst hebben we meer dan 60.000 inwoners. En met deze groei brengt dat veel ontwikkelingen met zich mee. Het is van belang dat we samen met bewoners plannen blijven maken om ook in de toekomst onze Rijswijkse identiteit te behouden. Bij de ontwikkeling van onze stad zien we grote uitdagingen. In het bijzonder op het gebied van wonen en mobiliteit. Het woningtekort is in de regio Haaglanden gigantisch. Om in de woningnood te voorzien vindt Wij. Rijswijk het positief om te zien dat we de bebouwde omgeving zoals de Plaspoelpolder en met de transformatie van het Havenkwartier dan ook maximaal benutten. Maar als je aan Wij. Rijswijk vraagt of we moeten blijven bijbouwen ten koste van de leefbaarheid, dan is het antwoord nee. Er zit namelijk een maximum aan wat een stad aan kan. Want als we naar de infrastructuur kijken dan is die er nog niet op berekend. De stad slip momenteel dicht. En de realisatie voor de tunnel op de Prinses Beatrixlaan is dan ook essentieel voor de doorstroom van de stad. Als er niets gebeurt dan verslechteren de verkeersveiligheid, de luchtkwaliteit en de geluidshinder nog verder. We moeten blijven inzetten op het verbeteren van het OV-netwerk, op deelvervoer zoals de scooters. En het realiseren van kwalitatieve wandel- en fietsroutes. Ook nieuwe stadsdelen zoals RijswijkBuiten moeten namelijk bereikbaar zijn. Wij dienen dan ook samen BVR een motie in voor het aanleggen van een wandelroute die van RijswijkBuiten naar de Bogaard loopt. Zodat ook de gloednieuwe wijken verbonden worden met het Rijswijkse stadscentrum. Verbetering van de leefbaarheid en de mobiliteit blijven voor Wij. Rijswijk een voorwaarde in een stad die zo ontzettend hard groeit. Voor de leefbaarheid is ook het groen in onze stad belangrijk. Rijswijkers waarderen de parken en het nabijgelegen groen namelijk enorm. In de stadsvisie noemden we het zelfs de longen van de stad. We zijn dan ook trots dat de landgoederenzone wordt opgeknapt met onder andere het bijplaatsen van groen en het toevoegen van verharde paden. Waarmee de toegankelijkheid van dit gebied wordt vergroot. De landgoederenzone wordt namelijk door vele Rijswijkers gebruikt om te recreëren, elkaar te ontmoeten of te sporten. Iets waar inwoners juist in de coronatijd veel behoefte aan hebben. Er zijn grote stappen gemaakt op het gebied van sport. Door de eerste

fase van sportpark Elsenburg te realiseren, een nieuw veld voor de Red Lions aan te leggen en sporthal De Altis te openen. Dit zorgt ervoor dat veel Rijswijkers kunnen sporten en dat is goed voor zowel de fysieke als de mentale gezondheid. Het is dan ook van belang dat we de voorzieningen op peil houden. En dat we blijven investeren in onze stad. Wij, Rijswijk is dan ook erg tevreden en trots met de renovatie van het Huis van de Stad. Een iconisch gebouw waar een grote verscheidenheid aan culturele en welzijnsinstellingen zich vestigen. Een plek waar iedereen welkom is. En een thuis voor iedere Rijswijker. Een stadhuis waar ook muziek wordt gemaakt, waar wordt gelezen en waar politiek toegankelijker wordt. Het Huis van de Stad brengt mensen samen. Iets waar mensen in deze tijd veel behoefte aan hebben. Met het individualiseren van de samenleving en in het bijzonder door de coronacrisis neemt de eenzaamheid in Rijswijk toe. Wij zijn dan ook positief over de eerste stappen die zijn gezet betreft de bewustwording van verborgen eenzaamheid. Maar eenzaamheid is wel van alle leeftijden. Zo zien wij dat dit al vanaf een jonge leeftijd een rol kan spelen. Wij, is dan ook van mening dat er in samenspraak met jongeren van 12 tot en met 18 jaar ontmoetingsplekken moeten komen. In samenspraak omdat zij uiteindelijk zelf het beste weten op welke manier zij dit nodig hebben. Wij, ziet dan ook graag dat er budget wordt vrijgemaakt voor zowel de participatie als de toekomstige ontmoetingsplekken voor jongeren in deze leeftijdsklasse. Hiervoor dienen wij dan ook samen met de PvdA en D66 een motie in. Daarnaast is ook goed jeugdbeleid belangrijk. Wij, Rijswijk denkt dan bijvoorbeeld aan goed beleid voor de jeugdzorg, een inclusief speelbeleid en een huisvestingsplan voor onderwijs. Waarmee we werken aan het terugdringen van wachtlijsten bij scholen. Wij, Rijswijk is trots dat er in de afgelopen vier jaar grote stappen zijn gemaakt op het gebied van inwonersinspraak. Hoewel de uitkomsten van de laatste participatietrajecten wisselend waren ziet Wij, Rijswijk aanknopingspunten om door te gaan met het betrekken van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Wij, ziet dan ook graag dat het participatiebeleid verder ontwikkeld wordt. Zodat deze trajecten verbeterd worden. Dat de participanten hierin niet alleen adviseren maar ook meebeslissen over passende ontwikkelingen. Ze weten namelijk zelf het beste wat er in de wijk gebeurt en waar ze behoefte aan hebben. Rijswijk maken we namelijk samen. En een persoonlijke benadering en vlotte communicatie vanuit de gemeente is hierbij een belangrijke voorwaarde. Dit is niet alleen prettig voor onze inwoners, maar ook voor de Rijswijkse ondernemers. Wij, Rijswijk is dan ook blij om te zien dat de behoeftegerichte dienstverlening aan ondernemers een hoge prioriteit heeft in plaats van de aanbodgerichte dienstverlening. We vinden het hierbij positief dat accountmanagers vanuit de gemeente actief zullen zijn op onder andere netwerkbijeenkomsten en belangenverenigingen. Zo worden de relaties beheerd en blijft de gemeente op de hoogte van wat er onder de Rijswijkse ondernemers gebeurt en speelt. Op deze manier werkt de gemeente hard om aantrekkelijk te blijven voor ondernemers. Maar door innovatie en creatieve van ondernemers te omarmen waar het kan creëren we een optimaal en kansrijk ondernemersklimaat. Iets wat essentieel is in een groeiende stad. Zij creëren werkgelegenheid, welvaart en werken vaak ook mee aan maatschappelijke thema's zoals afstand tot de arbeidsmarkt, eenzaamheid en jongerenactiviteiten. Daarnaast is Wij, Rijswijk ontzettend trots op de herontwikkeling van de Bogaard dat een leefbaar stadscentrum wordt. Het nieuwe groene Bogaardplein laat de eerste

stap zien van een mooi en duurzaam centrum. Tegelijkertijd hebben we ook het winkelgebied in Oud Rijswijk met haar historische karakter en veel ambacht. Ondernemers zijn verheugd om samen met de gemeente dit gebied beter te positioneren en te versterken. Verder gaven zij aan dat zij de aanwezigheid van de crew in de Bogaard ook een toegevoegde waarde zouden vinden voor Oud Rijswijk. Wij dienen voor deze realisatie dan ook een motie in samen met het CDA. Tot slot, samen maken wij Rijswijk. Wat Wij. betreft is dat geen inhoudsloze kreet. Door in gesprek te gaan met inwoners, ondernemers en het maatschappelijke middenveld bepalen we waar echt behoefte aan is. Alleen zo kunnen we er samen voor zorgen dat we de identiteit van Rijswijk de komende jaren behouden en versterken.

De voorzitter: Ik schors de vergadering voor maximaal tien minuten. We kunnen ook doorgaan natuurlijk. Ik zie iedereen nog opgewekt meedoet. Zullen we dan maar doorgaan? Ja? Nou dan heropen ik de vergadering. Dan gaan we door met de eerste termijn van de raad. En dan geef ik graag het woord aan de heer Van Enk van de CDA-fractie.

De heer Van Enk (CDA): Voorzitter, deze begrotingsbehandeling betekent ook voor het CDA vooruitkijken maar ook de balans opmaken zoals andere fracties ook hebben gedaan. We hebben veel over plannen gesproken. En er zijn onderzoeken gedaan en analyses gemaakt. En nota's geschreven. Brede nota's, kadernota's en visies. Maar wij vragen ons af met het college en aan de hand van de begroting, wat hebben we nu gerealiseerd de afgelopen vier jaar? Wat merken onze inwoners daarvan? De CDA-fractie heeft veel gesproken over welzijn en sociale zaken. De brede nota welzijn werd vastgesteld midden in de lockdown. Geen gelukkige start voor het uitvoeren van maatregelen. Maar mijn vraag aan de wethouder is, wat is tot op vandaag het resultaat? Zijn de voorgenomen maatregelen en acties om eenzaamheid te bestrijden intussen in uitvoering? En hoe staat het met bevordering van inclusiviteit? Wat zijn de resultaten en wat merken onze inwoners daarvan? Kunt u daar voorbeelden van noemen? Want sociale cohesie is na de coronatijd, maar we zitten er eigenlijk nog middenin belangrijk dan ooit. In het kaderdebat vroeg het CDA aandacht voor nieuwe woonvormen. Deze kunnen sociaal contact helpen en eenzaamheid bestrijden. Over beschermd wonen was laatst nog een regiovisie geagendeerd. Maar over concrete toepassingen van die nieuwe woonvormen in Rijswijk hebben we nog geen plannen in de begroting aangetroffen. En daarom dient het CDA een motie in om nu op concrete plekken in Rijswijk hofjeswoningen nieuwe stijl te ontwikkelen met gemeenschappelijke voorzieningen voor ouderen. Ik heb de motie digitaal al ingediend. Als het gaat om de uitvoering van de Wmo en de jeugdwet is het CDA ook nog niet helemaal gerust als het gaat om resultaten. Afgelopen jaren wezen oplopende tekorten op het achterliggende probleem in vooral de jeugdzorg. Deskundigen zijn het erover eens dat dit medicaliseren van onze jeugd ze van de wal in de sloot helpt. Maar de financiële tekorten duiden erop dat we in Rijswijk kennelijk nog steeds niet echt prioriteiten kunnen stellen. Kinderen met echte stoornissen of in serieuze probleemsituaties komen zo nog steeds op de wachtlijst samen met hen waarvan we de problemen ook in eigen kring zouden kunnen oplossen. In de jeugdzorg leidt dat intussen tot faillissementen van gerenommeerde zorginstellingen die gecompliceerde gevallen van zorg behandelen. Terwijl kinderen met eenvoudige problemen gemakkelijk bij commerciële andere

instellingen terecht kunnen. En die laatsten gaan niet failliet. Maar die trekken zelfs buitenlandse investeerders aan. Daar wordt geld verdiend zo lezen we in de krant. Hoe hebben we dit probleem intussen nu in Rijswijk opgelost? Wat is het resultaat? Daar werd al eerder naar gevraagd door GroenLinks ook, wat is het resultaat van het plan van aanpak uit 2018. Met vier actielijnen en dertien concrete maatregelen waaronder toegang tot jeugdzorg normeren en beperken. Wordt dit nu intussen uitgevoerd? En hoe moeten we dat rijmen met het oplopen van de uitgaven aan jeugdzorg van 9 miljoen naar intussen meer dan 15 miljoen? Als wij schriftelijk vragen waar het college de ombuiging van 6 ton volgend jaar concreet op baseert dan zien we ook in het antwoord weer staan het rijk en grootschalig onderzoek en hervormingsagenda. Maar voorzitter, wij zijn vandaag, vanmiddag, vanavond echt benieuwd welke resultaten we nu in deze raadsperiode op dat vlak hebben gehaald. Want één ding is zeker, voor de jeugd levert dit hele circus eigenlijk niet veel op. De noodzaak van prioritering geldt ook voor de uitvoering van de Wmo. Kijk je naar het vierde tussenrapport van de VNG visitatiecommissie uitgebracht in maart. Dan blijft deze commissie zeer consistent in zijn aanbevelingen. Kent de wethouder deze rapporten? Er staat nog steeds in het rapport gemeente wacht niet op extra rijksmiddelen maar ga zelf sturen. Dat kan volgens de commissie. Zorg dat je niet alle soorten vragen honoreert en maak keuzes. Dat gaat om gemeentelijk belastinggeld. Ik wil een voorbeeld geven. Onlangs in het AD een fors artikel over een mevrouw met een handicap die haar katten niet meer zelf kan verzorgen. En die vindt dat de gemeente dat moet doen omdat ze het vervelend vindt om dat steeds haar broer te vragen als hij langskomt. Misschien heeft u het ook gelezen. Is dat een maatschappelijk probleem? Nee. Ik zou zeggen, het is hooguit een maatschappelijk probleem als we zo zouden gaan denken dat de overheid op die manier al onze ongemakken oplost. Maar aan de andere kant hoor ik in Rijswijk van mensen soms schrijnende situaties die toch wel lang moeten wachten op ondersteuning. Dus die keuzes maken. Dat is de vraag, doen we dat nu? En belonen we vrijwilligers en mantelzorgers met ondersteuning en zeggen we in andere situaties ook duidelijk en gefundeerd nee? Ik hoor graag de reactie van de wethouder. Voorzitter, iedereen doet mee. Dat was een motie die het CDA bij het kaderdebat indiende om de uitvoering van de participatiewet een vliegende start te maken met mensen die thuis op de bank zitten. De wethouder ontraadde dit maar de motie werd aangenomen. En nu is hij niet uitgevoerd in de begroting. Hoe kan dat? Waar houden we nou een kaderdebat voor? We gaan toch niet de discussie vanmiddag weer opnieuw voeren? Partijen die de motie steunden dienen nu een amendement op de begroting in. Want veel gepraat maar waar het om gaat is resultaat. Dat mogen inwoners van ons verwachten. Speciaal voor de ouderen in Rijswijk willen we nog een motie indienen voor het behoud van het zwembad van Florence in Steenvoorde dat met sluiting wordt bedreigd. Het gaat om een warmwaterbad waar veel ouderen gebruik van maken en waar wachtlijsten bestaan voor zwembles. Wij vragen het college nog een poging te doen met betrokkenen om het bad open te houden. Daar dienen we ook een motie over in, hebben we digitaal gedaan. Voorzitter, ik kom op mobiliteit. Veel raadsleden wachten nog steeds op de mobiliteitsvisie. Het CDA eigenlijk niet meer zo. Want hoe kan het nou dat we daar vier jaar voor nodig hebben om daartoe te komen? In RijswijkBuiten wordt gestaag verder gebouwd en daar krijgt de infrastructuur voor verkeer en vervoer immers vorm. De aanleg van nieuwe wijken leent

zich bij uitstek voor nieuwe revolutionaire concepten. Maar die wijken worden ontworpen en nu gebouwd. Gelukkig maar, dus ja hoezo gaan we nu in december nog een beleidsvisie en een inspraakprocedure behandelen? Zijn intussen de OV-verbindingen al geregeld bij de vervoerregio? Dat lijkt ons de belangrijkste vraag, want het gaat toch om resultaat? Wij praten en we participeren maar de keuzes worden intussen als we niet uitkijken voor ons gemaakt. Hetzelfde geldt voor de fietsenstallingen waar mevrouw Woudstra het net over had in Oud Rijswijk die al zo lang op zich laten wachten. Het CDA heeft hier vaak om gevraagd. En vorige week kregen we inderdaad een collegebrief over een proef met pop-upstallingen. Maar voorzitter, het is intussen zo'n zootje qua fietsen rond het winkelgebied in Oud Rijswijk dat ik echt geen pilot meer nodig heb. Laat staan een mobiliteitsvisie om daar als de wiedeweerga een keer extra fietsbeugels te plaatsen. Dus resultaat voorzitter, wij willen fietsen toch aanmoedigen juist? En wat vindt het college van de suggestie om misschien in de toekomst wat minder beleidsambtenaren en wat meer uitvoerende ambtenaren aan te nemen? Voorzitter, aan u vraag ik als portefeuillehouder van de openbare orde, wat is er toch gebeurd met de CDA-inbreng, de plannen en de ideeën voor handhaving van regels op straat? De hulpboa's, de afspraken met Avalex over dat grofvuil? Waarom zien we daar niks over terug in de begroting? Rotzooi is het begin van het einde. En nu liggen er weer vanavond moties. Maar we moeten er wat aan gaan doen. Actie. Net als het tempo van de vervanging van de straatverlichting. Wat merken de inwoners nu van Rijswijk in ons van ons bestuur? Tot slot stadsontwikkeling en woningbouw, ik denk dat hier duidelijk resultaten zijn bereikt. Het stedenbouwkundig plan voor de Bogaard, het is al gememoreerd, plan voor dat havengebied, de uitkomsten voor Pasgeld, dat zijn stuk voor stuk belangrijke mijlpalen in de ontwikkeling die Rijswijk verder zal veranderen. Het waren lastige keuzes met ambivalente gevoelens bij omwonenden. Maar hier heeft de raad onder aanvoering van wethouder Van de Laar en wethouder Keus belangrijke knopen doorgehakt. Mijlpalen die ruimte maken voor nieuwe woningen. Omdat jonge mensen en gezinnen enorm worden geraakt door de crisis op de woningmarkt. Het CDA is verheugd over de 882 nieuwe woningen die volgend jaar op de rol staan, en zeer tevreden met de koerswijziging waartoe we in deze raad hebben besloten om volop in te zetten op het tekort in de betaalbare vrije sector. Het feit dat de regio en provincie dit Rijswijkse woningbod hebben geaccepteerd voorlopig is dan ook goed nieuws. Evenals de medewerking van Rijswijk Wonen om in goed overleg met wethouder Besteman in Te Werve nu al in lopende bouwprojecten sociaal gedeeltelijk om te zetten naar middenhuur. Meer differentiatie dus in de wijk. Concreet resultaat. En kijk eens naar dat onderhoud van bestaande sociale woningen. Het is nog niet klaar, maar de woningcorporatie dat die kansen zien om de mooie en geliefde huisjes met pannendak...

De voorzitter: De heer Van Enk, wilt u afronden?

De heer Van Enk (CDA): Ik rond af voorzitter. Die mooie geliefde huisjes met pannendak in ons Rembrandtkwartier, dat ze kans zouden zien die toch nog te renoveren in plaats van sloop en nieuwbouw, dat hadden tot voor kort weinigen kunnen denken. Evenmin als die eerste 100 woningen die de gemeente zelf gaat bouwen in het schaarse middenhuursegment. Binnenkort. December wellicht. Maar in ieder geval in deze raadsperiode. Resultaat voorzitter.

De voorzitter: Goed, gaan we verder met de heer Van der Meij namens de fractie Gemeentebelangen Rijswijk.

De heer Van der Meij (GBR): Ook deze begroting liet voor ons aanleiding om graag even terug te blikken op deze bestuursperiode die bijna op zijn eind loopt. Gemeentebelangen Rijswijk heeft met een kleine onderbreking van één jaar twee raadsperiodes haar bestuurlijke verantwoordelijkheid genomen in het college van B&W. Zonder schroom kunnen wij stellen dat op de portefeuilles waar we wethoudersverantwoordelijkheid voor hebben gedragen er grote en zichtbare concrete resultaten zijn geboekt in onze stad die ook daadwerkelijk voor verandering hebben gezorgd. De in de bestuursperiode 2014-2018 ingezette wens tot transformatie waar kansen ontstonden mede door de economische crisis ontstane leegstand leidde tot breed gedragen visies waarmee duidelijk werd gemaakt dat we in dit stukje Randstad een unieke propositie om goed te wonen, goed te werken en goed te verblijven. En ja juist in een groene omgeving met volop kansen om bestaande groene parels veel beter te ontsluiten. Het doet ons deugd dat het huidige college de ingezette lijn van het vorige college volledig heeft omarmd in deze periode met als resultaat concrete master- en eerste bestemmingsplannen die inmiddels zijn vastgesteld en concrete bouwprojecten die nu daadwerkelijk gaande zijn. RijswijkBuiten was en is nog steeds ons paradepaardje in Nederland. En kan worden gezien als een pionier, een gids als het gaat om daadwerkelijk vanuit eigen kracht zonder een cent subsidie een toekomstige duurzame, groene en biodiverse wijk te worden. Het ontwikkelplan voor Pasgeld is vastgesteld waarmee we als bestuur een duidelijke koers hebben uitgezet en eindelijk helderheid hebben verschaft aan omwonenden en andere stakeholders waar we met Pasgeld naartoe gaan. Daarnaast is RijswijkBuiten ook de voorloper in Nederland op het thema middenhuur. Het is goed om te zien dat het breed gedragen besluit voor het woonfonds na een onmiskenbaar gedegen voorbereiding vanuit het programmabureau in den landen tot zoveel belangstelling leidt. Voorzitter, ook in de bestaan stad zijn er in de afgelopen bestuursperiode grote stappen gemaakt in het inlopen van het achterstallig onderhoud in de openbare ruimte. Bij mijn aantreden als wethouder in 2014 lag er geen enkel actueel beheerplan. Het begrip probleemstraten werd geïntroduceerd voor die straten van Rijswijk die vierkant van boven tot ondergrond opnieuw ingericht moesten worden. Met de nodige voortvarendheid zijn in de afgelopen periode grote stappen gemaakt in het wegwerken van die achterstanden. Het Huis van de Stad wil ik ook niet onbenoemd laten. Geweldig om het enthousiasme te horen van vele inwoners die reikhalzend uitkijken naar de ontmoetingsplek in het centrum van onze stad. Met passie en enthousiasme hoor ik medewerkers van Trias Bibliotheek en Welzijn Rijswijk spreken over de mooie programma's die zij gezamenlijk voor de toekomstige bezoekers hebben ontwikkeld. Bijzonder gaaf en trots dat onder leiding van GemeenteBelangen Rijswijk het Huis van de Stad als planconcept is ontwikkeld en onder dit college nu tot uitvoering wordt gebracht met nog steeds een positieve businesscase. Voorzitter, de afgelopen jaren hebben we als gemeente en met alle partijen veel aandacht gemaakt voor het sociale domein. Zo hebben we een nieuw beleidskader voor onze subsidies waardoor we nu op een meer objectieve manier naar subsidies kijken te samen met de intrede van een vorm van subsidieplafond. Zo hebben we de discussie gevoerd over weerbaarheid van jongeren en dit ook toegepast in de brede welzijnsnota en de

uitvoeringsagenda. Ook zijn we begonnen met de pilot basisbanen. Tot slot zijn er het laatste jaar sterke kadernota's opgesteld die richting geven aan hoe we de komende jaren verdergaan met de verschillende onderwerpen in het sociaal domein. Voorzitter, voor de komende raadsperiode willen wij de volgende aandachtspunten meegeven. Mobiliteit en leefbaarheid. Tijdens het laatste kadernotadebat hebben wij reeds aandacht gevraagd voor een noodzakelijke mobiliteitstransitie in onze stad. Met de aanstaande bespreking van de mobiliteitsvisie in ons achterhoofd willen wij dat zonder respectievelijk zicht op goed OV of fiets er eigenlijk geen woningen gerealiseerd kunnen worden. Wij leggen deze stelling scherp neer omdat wij met name door autobezit bijvoorbeeld in Parkrijk en bij De Generaal zien dat schaarse ruimte in het gedrang komt. Wij zullen als gemeente samen met de projectontwikkelaars nu moeten gaan optrekken om te werken aan bijvoorbeeld haalbare deelautoconcepten. Ik noem hierbij graag het voorbeeld van de kluswoningen in het Havenkwartier waar de bewoners via een VVE-bijdrage betalen voor een tweede deelauto. Bezien moet worden of een dergelijk concept ook op andere locaties kan worden toegepast. Investeren in een goed wegennet voor fietsers. Met het ontwikkelplan voor Pasgeld ligt er nu een goede basis om in MRDH-verband nu al gesprekken aan te gaan voor een derde fietsbrug over De Vliet en van de Lange Kleiweg een goede doorgaande fietsroute te maken. Naar onder andere het station. Maak verder lobbywerk van het station in RijswijkBuiten. Voorzitter, wij adviseren het college om samen met de ambtelijke organisatie in aanloop naar een nieuw college en raadsprogramma voor de komende vier jaar het thema mobiliteitstransitie en de hiervoor te ondernemen in kaart te brengen. Graag uw reactie. In het programma openbare orde en veiligheid wordt veel aandacht besteed aan het onderwerp Plaspoelpolder. In onze schriftelijke vragen bij de begroting hebben wij aangegeven dat de beste remedie tegen ondermijning herontwikkeling en transformatie is van leegstaande panden. Is het college bereid om samen met het IPP te verkennen in hoeverre we door actie grondbeleid rotte plekken aankopen het marktinitiatief naar ons toe kunnen trekken? Graag uw reactie. Zoals u gewend bent van Gemeentebelangen kunnen we het onderwerp jeugdzorg ook in deze begrotingsraad niet onbenoemd laten. We hebben ons de afgelopen vier jaar sterk gemaakt voor een systeemwijziging in de jeugdzorg. De grootste kostenpost in de begroting. Want is het normaal dat één op de tien jeugdigen in aanraking komt met jeugdzorg? En dat dit aantal alleen maar lijkt te nemen? Tijdens het forum van 24 september 2020 heeft Gemeentebelangen een pleidooi gehouden om de jeugdkosten te bevriezen. Want hadden we nu echt wel regie over de toegang tot de jeugdzorg? En gelukkig niet zonder resultaat. Want ondanks dat we er nog niet zijn zien we langzaam maar zeker systeemwijzigingen die worden doorgevoerd. Zo zijn termen als zelfredzaamheid en normaliseren veelal te vinden in verschillende nota's van het sociaal domein. Ook zien we een verandering in de rol van de gemeente met een ondersteunende gemeente als uitgangspunt in plaats van een verzorgende gemeente. Tot nu toe hebben we als gemeente vooral geprobeerd om uitvoering te geven aan de wettelijke taak die we vanuit het rijk hebben gekregen zonder al te veel debat te voeren over de uitvoering. We hebben hier nog steeds geen eigen Rijswijks kleurtje aan willen geven. Wat vinden we als Rijswijk belangrijk? Waar willen we prioriteit aan geven? Wat willen we gaan doen en wat mag dit kosten? Waarvoor hebben we deze voorzieningen en wie zijn er als eerst verantwoordelijk? We horen graag van het

college of zij inmiddels de nodige ambtelijke voorbereidingen heeft getroffen om aan het begin volgende raadsperiode deze fundamentele discussie te gaan voeren. Voorzitter, in de afgelopen bestuursperiode is onder leiding van wethouder Keus veel werk gemaakt van het transparant begroten en het control krijgen van ons financieel huishoudboekje in weerwil van olopende tekorten. Via de koers bezuinigen, hervorm en investeren heeft het traject transparant begroten ons de mogelijkheden van keus inzichtelijk gemaakt. Wat de afgelopen jaren heeft geleid tot een evenwichtig pakket van bezuinigen en investeren. Met het raadsbesluit groeifonds zijn er duidelijke kaders gesteld om te komen tot concrete raadsvoorstellen voor investeringen in onze stad te realiseren die de groei ondersteunen. Voorzitter, bij de behandeling van de begroting 2021 vorig jaar heeft Gemeentebelangen met verschillende andere partijen in deze raad de motie herijking afvalstoffenheffing ingediend die in meerderheid is aanvaard. Deze motie ging onder meer uit van een nieuw aangepast afvalbeleid gecombineerd met voorstellen voor een gedifferentieerd afvalstoffentarief en alternatieven voor de kwijscheldingsregeling. Om de hoogte van het afvalstoffentarief aan te pakken moet het aantal kilogram restafval met name veroorzaakt door gft naar beneden worden gebracht. Dit kan alleen maar via de weg van voorscheiding. Voorzitter, wat ons betreft ligt de weg vrij om te gaan werken aan de invoering van een gedifferentieerd afvalstoffentarief met financiële prikkels om het restafval in kilo's te laten dalen. Wat is nu de stand van zaken van dit nieuwe beleid? En is het college bereid om langs bovengenoemde lijn voorstellen voor te bereiden? Ten aanzien van de kwijscheldingsregeling hebben wij onlangs vanuit het college een IB-brief mogen ontvangen waarvoor dank. Gemeentebelangen Rijswijk is voorstander om een gedeeltelijke kwijschelding te introduceren vanuit het principe dat iedere Rijswijkse inwoner moet bijdragen aan het afvalvraagstuk en zich bewust moet zijn hoe het aantal kilo's te realiseren. De grootste daling is echter alleen maar te bereiken door in te zetten op een verlaging van het forse aantal bijstandsgerechtigden in Rijswijk. Ik kan alleen maar constateren dat er sprake lijkt te zijn van een forse mismatch in vraag naar werk en het huidige aanbod vanuit deze mensen. Wat heeft het college nu nodig om deze mismatch de overbruggen en welke acties ziet zij bij haar partners? Gemeentebelangen Rijswijk sluit graag aan bij de woorden bij deze begroting. De weg is gebaad voor een overdracht naar een financieel gezonde stad met een gezond toekomstperspectief en een gezonde ambitie naar een nieuwe bestuursperiode. Tot zover de eerste termijn voorzitter.

De voorzitter: Dan gaan we verder met mevrouw Van Nunen namens de Partij van de Arbeidfractie.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): In het kadernotadebat pleitte de Partij van de Arbeid er al voor om sterker en socialer uit de coronacrisis te komen. Dat betekent dat meer van hetzelfde beleid geen antwoord meer is op de uitdagingen van morgen. En de vraag voor de Partij van de Arbeid nu is of dit college de afgelopen twee en een half jaar voldoende aandacht heeft besteed aan een duurzaam, leefbaar en eerlijk beleid voor onze Rijswijkse inwoners. En eerlijk en duurzaam beleid is voor ons het verkleinen verschillen en volop ruimte bieden aan leefbaar wonen, werken en recreëren. Mijn fractie wil het collegebeleid kort op deze uitgangspunten langs de meetlat leggen. Ook met het oog op de begroting die voor ons ligt. Laat ik overigens beginnen met

woorden van waardering voor enkele positieve initiatieven van dit college. Zo bevatte de kadernota maatschappelijke participatie en een woonzorgvisie mooie streefdoelen. Maar we kunnen natuurlijk niet wachten op concrete acties en de plannen van uitvoering. Mijn college van het CDA vroeg hier ook al om. Steeds trouwens als we vroegen om meer gedurfde acties in de praktijk trapte u als college op de rem met het standaardantwoord, daar is geen geld of geen personele inzet. Terwijl anders denken en handelen ook geld kan besparen. Denk bijvoorbeeld aan minder Wmo, keukentafelgesprekken met inwoners waarbij de indicatie gewoon al jarenlang hetzelfde blijft. Rotterdam heeft onlangs deze beslissing genomen om daarin te minderen in de gesprekken. Een mooie actie wat ons betreft. Onze fractie heeft ook gevraagd om een volledige kwijtschelding van gemeentelijke schulden voor Rijswijkse gedupeerden van de kindertoeslagaffaire. Dat heeft het college goed opgepakt. Een breed welzijnsbeleid is gestart en ook de inspanning om als gemeente verantwoordelijkheid te blijven nemen voor vluchtelingen is een compliment waard. Al vindt de Partij van de Arbeid dat we ruimhartiger op de noodsituatie hadden op moeten reageren. En last but not least, u bent eindelijk gestart met het inventariseren van een meerjarig onderhouds- en exploitatieplan voor het museum Bescherming Bevolking waar wij ons al jaren voor inzetten. Voorzitter, ondanks forse en onverantwoorde bezuinigingen van het rijk op de gemeentelijke financiën vindt de Partij van de Arbeid dat dit college binnen de financiële mogelijkheden te weinig kiest voor progressief en ambitieus beleid. En te weinig lef toont om creatieve oplossingen te kiezen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan bestrijding van armoede. Bovengemiddeld hoog onder kinderen in Rijswijk. Mensen uit de bijstand begeleiden en letterlijk een gezond klimaat voor onze inwoners creëren. Geen voldoende wat de Partij van de Arbeid betreft op de eerder genoemde meetlat. De Enecogelden nu groeifonds geheten zijn voor u een welkome reddingsboei gebleken om het financieel profiel van risicovol naar neutraal te brengen. Maar de Partij van de Arbeidvisie om de 70 miljoen ook te besteden aan de vermindering van sociale ongelijkheid, juist ook als gevolg van corona, werd afgewezen. Een gemiste kans omdat de opbrengst van aandelen van en voor onze inwoners is. Voorzitter, duurzaam beleid vraagt om meerjarige investeringen in mensen. Om resultaten te kunnen borgen. In nota bene een kadernota armoedebeleid, ik heb het al eerder gezegd maar het blijft me enorm verbijstern, hoort geen zinsnede te staan dat de ooievaarspas maar voor één jaar is gegarandeerd. Wij beoordelen dit als een gebrek aan lef om echte keuzes te maken. Zelfs een pilot basisbaan, de heer Van der Meij denkt dat hij al is uitgevoerd, maar alweer bijna anderhalf jaar geleden gesteund door een meerderheid van de raad, komt maar niet van de grond. Terwijl de kansen voor het oprapen liggen. Door getreuzel en onnodig tijdverlies dreigt er in deze raadsperiode helemaal niets meer van terecht te komen. Of gaat de wethouder zich nog aan haar belofte houden? Wij horen het graag. Voorzitter, u weet dat voor de Partij van de Arbeid bestaanszekerheid voor iedereen beschikbaar moet zijn. Het verbaast ons dat de wethouder sociaal domein herhaaldelijk pronkte met 240 nieuwe banen in de afgelopen vier jaar terwijl het voornamelijk tijdelijke of draaideurbanen zijn. Banen die door social return tot stand zijn gekomen. Een paar maanden geleden gaf wethouder Bentvelzen aan meer buiten de lijntjes te willen kleuren om werken naast een uitkering mogelijk te maken als hierdoor kansen ontstaan om eerder uit de bijstand te raken. Bent u dat nog steeds van plan wethouder en hoe? De PvdA

steunt u van harte. Lef kunt u ook tonen door een pilot te starten die de kostendelersnorm tijdelijk schrapt. Dit voorkomt schrijnende situaties waarin mensen met een uitkering en een relatie samen willen wonen of familieleden intensief mantelzorg willen verlenen bij hen in huis. Ouders in de bijstand met een meerjarig niet studerend kind worden daarnaast in feite gedwongen om hun kind het huis uit te sturen. Wij dienen hier met vier partijen een motie voor in om een pilot daarin te starten in navolging van enkele andere steden, onder andere Tilburg. Bent u hiertoe bereid? Voorzitter, Rijswijk staat de komende jaren voor een enorme energietransitieopgave. Daarbij is een groot draagvlak een voorwaarde voor succes. Maar dat betekent ook dat alle inwoners financieel in staat moeten zijn om die omslag ook mee te kunnen maken. Dat is nu niet het geval. De Partij van de Arbeid vindt dat we ook hier een grotere stap naar voren mogen zetten. Campagnes om cadeaubonnen beschikbaar te stellen om daarmee energiebesparende producten aan te schaffen zijn natuurlijk sympathiek maar ook vooral symbolisch van aard. Het verwijzen naar websites en het geven van adviezen aan VVE's past voor ons ook in het rijtje symbolische politiek. Wij zien daarom graag een proactieve aanpak om met name de financieel kwetsbare groepen te ontzorgen en mee te nemen in de transitie. Deze inwoners wonen ook vaak in de minst goed geïsoleerde huizen en huizen uw steun hard nodig. Zeker in deze tijd met stijgende energie- en gasprijen. Kunt u de motie die ingediend is met meerdere partijen meenemen in de transitie die in de wijken wordt uitgerold waarbij het armoede- en schuldverleningsvraagstuk ook wordt meegenomen? Graag uw reactie. De groene parken in Rijswijk zijn van onschatbare waarde. Een aantal jaren geleden stonden we landelijk nog bovenaan in een lijstje van groene gemeenten. Nu staan we op plek 215. Dat betekent dat we het huidige groen in Rijswijk sterk moeten koesteren en onderhouden. De Partij van de Arbeid was daarom fel tegen de onlangs aangenomen hoofdplanstructuur voor Pasgeld en met name wat betreft Pasgeld-Oost. Voorzitter, binnenstedelijk in de hoogte bouwen en dan vlakbij OV-verbindingen is ook in Rijswijk een belangrijk issue geworden. En wij begrijpen dat ook onze gemeente een bijdrage moet leveren aan de woonopgave in onze regio. Maar kijken we hierbij wel in voldoende mate naar een leefbare omgeving voor mens en dier? Hoe zit het in onze gemeente met straks mogelijk 70.000 inwoners met de schone lucht, verkeersveiligheid en de maatschappelijke voorzieningen in de wijken zoals uitdagende speeltuinen voor diverse leeftijden? Kunnen onze kinderen een betaalbare woning in Rijswijk kopen als we vooral bouwen voor de vrije sector? We liepen als gemeente bepaald niet voorop met de ondertekening van het schoneluchtakkoord. Welke inhaalslag gaat u nu maken? Bij een infoavond over de hoogbouwplannen voor de Sterpassage in de Bogaard hoorde ik een deelnemer zeggen, mooi plan maar op een verkeerde locatie zo dichtbij de Beatrixlaan. We wachten dan ook met belangstelling de zienswijze van inwoners op uw plannen af. U kunt trots zijn op de vernieuwbouw in Te Werve, het werd al eerder gezegd. Maar de betrokken inwoners in deze wijk wachten ook op een plek waar ze elkaar kunnen ontmoeten. Gaat u hen hierbij ondersteunen? Voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar doen we op dit moment nog veel te weinig. Zo erkende u zelf ook. Er ligt een geweldige kans om samen met jongeren en inwoners op het terrein van de fietscrossvereniging die daar vertrekt een plan te ontwikkelen. Rijswijks Belang vroeg aandacht voor de buitenruimte. PvdA met Wij. Rijswijk en D66 wil juist een leuke ontmoetingsplek binnen

ook realiseren. In het kader daarvan dienen we een motie in met beide genoemde partijen en vragen we ook aandacht voor het welzijnswerk op die plek en de omgevingsvisie. Want er is meer aan de hand begrepen wij op het niet het terrein van de fietscrossvereniging maar in de omgeving. Neemt u dat mee in uw plannen? Voorzitter, tot onze schrik zagen we in de beantwoording van onze technische vragen dat het percentage sociale woningbouw in Rijswijk al in 2022 onder de 30% zakt. En in 2024 zelfs naar 28,7%. Wie kan dan nog beweren dat Rijswijk voorop loopt in de sociale woningbouw? We horen toch wel graag uw reactie op deze dalende trend. Nog meer schrokken we van het weinig zeggende antwoord van het college op technische vragen over de bouwplannen voor de laatste fase in Eikelenburg. Wat is nog over van de uitspraak van het vorige college in 2018 dat circa 85 sociale woningen gerealiseerd zullen worden? De gemeente hoort toch een geloofwaardig en betrouwbare partner te zijn, nietwaar wethouder? Iedere andere invulling van het huidige bestemmingsplan hoort langs de raad te gaan. Wanneer voeren we deze discussie college? En aansluitend bij mijn college van het CDA die de meerwaarde van heterogene en gedifferentieerde zo hoog in het vaandel heeft staan net als ons en daarbij het voorbeeld van Te Werve noemde, bent u het met ons eens dat villapark Eikelenburg in feite een homogene wijk is geworden...

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, wilt u afronden?

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja voorzitter, ik rond af. En kom nog even terug op de meetlat waar tegen we het beleid van dit college legden. Was het sociaal, duurzaam en eerlijk genoeg? Onze conclusie is nee. De PvdA denkt dat het anders kan en vooral meer samen. Waarbij iedereen in onze gemeente gezien wordt en mee kan doen. Er liggen volop kansen vanaf maart 2022 zullen wij hiermee zeggen.

De voorzitter: Dank u zeer. Gaan we verder met de heer Weterings namens de fractie Rijswijks Belang.

De heer Weterings (RB): Ja de Begrotingsraad 2022. Ik zou zeggen vooruit met de geit voorzitter. Wederom een begroting met veel ambities en beloftes. Prachtige plannen en voorstellen die gewoon goed omschreven staan. Voorzitter, toch vraag ik me af of deze ambities uitgevoerd gaan worden. Ik ben de afgelopen week op zoek gegaan naar een vergelijkbaar profiel hoe het ambtelijk orgaan inclusief de organisatie en het bestuur te werk gaat. Al vrij snel kwam de vergelijking in mij op dat het orgaan een soort van escape room is. Bij elke begroting komen er mooie voorstellen en ambities op papier. Deze voorstellen en ambities gaan dan vervolgens een kluis in en de raad moet deze maar zien te kraken. Soms met bloed, zweet en tranen raadt een politieke partij de code van de kluis en mag er een onderwerp uithalen. En voordat je het weet wordt de kluis weer dicht gesmeten en verandert het orgaan de code en is het weer aan de politieke partijen om de kluis te kraken. Waarom vraag ik me af? Waarom moet het zo moeilijk gaan terwijl het gewoon in de begroting staat? Je vraagt je af, waar zijn de wethouders in dit verhaal? Ja die zin er niet. Want die zitten in een heel ander spel. Die zitten namelijk in Expeditie Robinson. Wat een strijd voeren deze wethouders soms met elkaar, soms tegen elkaar en soms

tegen zichzelf. Ook daar komt soms een winnaar uit en die krijgt dan wat lekkers. En dat moment moet natuurlijk worden vastgelegd met een selfie. Door vooral de focus op de prestigeprojecten te leggen doet u in onze ogen de raad te kort artikel 44-vragen blijven soms maanden liggen, aangenomen moties worden gewoonweg niet uitgevoerd. Uitstel, uitstel, uitstel. Het is al eerder gezegd, het BB-museum, Van Zweedenzaal, Marimbahal, locatie oude brandweerkazerne. Het blijft maar liggen. U zou het hoogste orgaan binnen de gemeente veel meer en veel beter van dienst kunnen zijn, moeten zijn eigenlijk. En toch voorzitter heeft Rijswijks Belang eigenlijk niet te klagen. Met strijd, passie en vooral betrokkenheid met Rijswijk en haar inwoners heeft de partij zo goed als heel zijn programma 2018-2021 kunnen uitvoeren. Een greep uit onze behaalde resultaten waarvan 26 verwerkt in een flyer hebben de meeste Rijswijkers inmiddels in hun brievenbus mogen ontvangen. Aan deze behaalde resultaten heeft u ook meegewerkt. Dus dank u wel daarvoor. Dat gezegd hebbende voorzitter, al besproken in het forum, de hoogste afvalstoffenheffing van Nederland. Geloof het of niet, toch echt in Rijswijk. En u bent deze nog voornemens met 1,5% te verhogen. Daar is dan 160.000 euro mee gemoeid. Nee, nee en nog eens nee als het aan Rijswijks Belang ligt. Geen verhoging van de afvalstoffenheffing. Dit kan je echt niet meer verkopen naar je Rijswijkse inwoners. Tonnen voor kunstwerken, ook in deze begroting weer ruim 195.000 euro aan kunstwerken. Tonnen voor het opgraven van een geit, miljoenen aan prestigeprojecten, en dan nog eens met het verhaal komen om de afvalstoffenheffing te willen verhogen voor onze Rijswijkers. Als reden ja we moeten het kostendekkend maken. Maar als je dan vraagt hoe het komt dat Rijswijk de hoogste afvalstoffenheffing van Nederland heeft krijg je als antwoord dat er onder andere veel illegaal vuil wordt gedumpt. In plaats van hier extra op in te zetten met bijvoorbeeld mobiele cameratoezicht op hotspots of het extra inzetten van handhavers om deze vervuilers keihard aan te pakken en te beboeten kiest u ervoor om andere Rijswijkers te laten opdraaien voor de opruimkosten. Dat is echt de omgekeerde wereld. In de tweede termijn zal Rijswijks Belang in ieder geval ook een motie indienen om u te verzoeken te gaan focussen op het illegaal vuil dumpen in Rijswijk. Om geen verhoging door te voeren van de afvalstoffenheffing heeft Rijswijks Belang een amendement ingediend. En mijn college Kames zal deze dadelijk toelichten waarom en hoe wij tot dit amendement zijn gekomen. Voorzitter, dan de inhuur. Op het gebied van personele inhuur naar aanleiding van de motie van Rijswijks Belang alleen inhuren als het echt niet anders kan heeft u het eerste half jaar naar eigen zeggen resultaat geboekt. U bent van 20,8% naar 15,7% gegaan. Hartstikke goed. Dat is echt een compliment waard. Alleen toen Rijswijks Belang vroeg of deze 5% ingezet mocht worden om de belastingen in Rijswijk te verlagen schoot u gelijk weer in de vlekken. In de begroting is beperkt rekening gehouden met de inhuur van personeel voornamelijk ter behoeve van RijswijkBuiten, implementatie omgevingswet en de krapte op de arbeidsmarkt. Er is in de begroting een taakstelling opgenomen van 1,1 miljoen. Na het lezen van het goede nieuws dat er 5% minder was ingehuurd vielen we wel in de verbazing toen u op onze ambtelijke bijstandsvragen met de volgende beantwoording kwam. Wij vroegen graag een actueel overzicht van het aantal externe inhuurmedewerkers wat er op dit moment is ingehuurd. U gaf aan de kosten voor de inhuur zijn uitgedrukt in percentage van de loonsommen. En dat ligt dan 5% lager dan vorig jaar. Oké. Wij vroegen daarna op welke dossier

of functies zijn deze externen ingehuurd? En dan geeft u gewoon als antwoord, wij houden niet bij op welke functies of dossiers wie er voor welke periode wordt ingehuurd. Wij kunnen u deze informatie daarom niet leveren. In de jaarrekening is er een specificatie van de inhuurkosten terug te vinden. Nou goed dat gaan we nadenken of nou goed, wat zijn dan de looptijden van deze externen? Dan geeft u als antwoord, dat loopt sterk uiteen van een week tot meerdere jaren. Maar wij hanteren hier wel de geldende wet- en regelgeving. Oké. Maar wat zijn dan de langst lopende externe inhuurders op dit moment? In welke functie? Hoe lang lopen ze nog door? Deze informatie wordt niet bijgehouden. Ja sorry voorzitter, maar deze manier van werken verbaast ons echt ten zeerste. In onze ogen zou het werk van personeel beter kunnen als u in kaart zou brengen waar de knelpunten liggen. Op welke dossiers, welke portefeuilles en welke afdeling personeel nodig is. En daarbij personeelszaken, het UWV, CWI, recruitment, werken en selectie gericht op gaan inzetten. In plaats de inhuurkosten alleen maar te verwerken in de jaarrekening. Nu heeft u een grote pot met geld voor inhuur zonder inzichtelijk te hebben waar precies de knelpunten zitten. Dat kan en moet wat Rijswijks Belang betreft anders. We zullen daar ook, ook in de tweede termijn, een motie indienen mede ondersteund door GroenLinks, om u op te roepen specifiek te gaan bijhouden in welke functie, de wie, wat, waar, wanneer en waarom er extern wordt ingehuurd. En de looptijden daarvan. Met dit inzicht is onze fractie van mening dat er meer gericht of vaste of contractueel personeel geworven kan worden. En hiermee structureel de inhuurkosten van de externen omlaag kan in de toekomst. Voorzitter, handhaving. Verzoek op extra handhaving en het optreden tegen overlast van hangjongeren in het algemeen. Graag een extra focus op de parkeerplaats De Schilp. Bewoners worden dagelijks uit hun slaap gehouden door stevige overlast. Door deze aanhoudelijke feitelijke klachten, wordt het niet eens tijd om het terrein met een slagboom te gaan afsluiten? En daar alleen maar belanghebbenden het terrein op en af kunnen na een bepaalde tijd? Dank u wel. Voorzitter, tot onze grote vreugde stond het vervangen van de beschoeiingen begroot. Dank u wel. U heeft onze noodkreet opgepakt. De beschoeiingen in Rijswijk zijn er zeer slecht aan toe. Voorzitter, ook is Rijswijks Belang u zeer erkentelijk voor de positieve beantwoording op onze artikel 44-vragen met betrekking tot de speelvoorzieningen voor de iets oudere tussen de 8 en 18 jaar in de omgeving Hoekpolder, Steenvoorde Zuid, RijswijkBuiten en Parkrijk. U beaamt de afstand tussen de Treubstraat en de Plaspoelpolder. Daar waar er een skatepark gerealiseerd gaat worden niet voor alle kinderen uit de Hoekpolder, Steenvoorde Zuid, RijswijkBuiten en Parkrijk zelfstandig bereikbaar zijn. U bent bereid te onderzoeken of een skatevoorziening wel dan niet op het FCC-terrein in Rijswijk mogelijk is. U gaat daar uitvoering aan geven aan dit onderzoek naar aanleg van de skatebaan in de Treubstraat. Dank u wel. Wat zullen de bewoners uit de bovengenoemde wijken blij zijn dat u hiermee aan de slag gaat. Echt een Rijswijks belang. Ook dank voor de welwillendheid in het gesprek met de Semper Altius. Met betrekking tot het gebruik van het niet gebruikte zandveld om deze om te bouwen tot een speelveld voor de kleintjes. Goed om te horen dat het gesprek als prettig is ervaren. Welwillendheid, dank u wel. Voorzitter, dan ga ik tot een afronding komen. Aandacht voor het onderhoud op de aangeschafte objecten, onder andere kunst en groen. Ja Rijswijks Belang gaat u verzoeken in de tweede termijn met een motie om een plan van aanpak te maken. Om te voorkomen dat dure aangeschafte objecten in Rijswijk

verpauperen. Heeft u gezien hoe Hansken in Oud Rijswijk erbij ligt op dit moment? Nog geen vijf maanden geleden feestelijk geopend door de wethouder. Het de rode bankjes ik heb foto's toegevoegd ook in de motie. Er gaat iets structureel niet goed met het aanschaffen van dure objecten en het onderhoud daarvan. En Rijswijks Belang wilde graag een plan van aanpak verzinnen. En als laatste de communicatie. En Rijswijks Belang heeft al eerder gevraagd, de communicatie naar inwoners toe. Als er brieven worden gestuurd of er worden brieven beantwoord dan wordt in ontzettend wollige taal in moeilijke taal wordt daar dan op gereageerd. Een collega-partij die deed daar vorige keer een beetje lacherig om toen mevrouw Kames daarnaar vroeg in jip- en janneketaal. Maar als zelfs de directie van een Sir Winston Churchill of een Halve Maan in een beantwoording brief schrijft van wat zegt u in godsnaam over deze brief, we begrijpen het niet, we begrijpen de inhoud niet, het is te wollig. Begrijpen niks van de inhoud van deze brief. Als ze op directieniveau daar vragen over zijn, wie zijn wij dan om er aandacht voor te vragen om die brieven die de beantwoording makkelijker te maken voor onze inwoners.

De voorzitter: Goed. We gaan verder met de laatste spreker, de heer Krumeich.

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Ja goede middag allemaal. Dank voor deze aandacht. Als eerste wil ik ook mensen bedanken die mij verleden week gered hebben. Anders had ik hier alleen geweest met al mijn vrienden, dus dank. Ik ga hem wat sneller proberen te doen. U heeft mijn bijdrage al gekregen. U kunt u prima inlezen. Ik ga er wat sneller doorheen en ik ga ook niet van een blaadje voorlezen zo meteen. En ik probeer me binnen de tien minuten te houden want ik ben maar een klein fractietje. Dus dat vind ik wel democratisch. Ik heb een vraag gesteld over waarin vraag over een update van arbeid als beste zorg. Zo ongeveer 2,5 jaar geleden. Die is gewoon te lezen ga ik hem niet eens oplezen. Volgens mij is het geen Russisch. De begroting staat hier nu centraal. Ik probeer hem altijd maar een beetje zo Haags als mogelijk te vertalen. Ik zie een begroting als een ruif. En ik heb al in mijn tekst gezet, gaat wat mij betreft om de Haagse uitspraak, de ruif. Ik ga niet ik ga even een stukje door. Ik wil die ruif even kijken is dat zo te horen? Ja. Wil ik vanuit het perspectief van een gewone Rijswijker doen. Een Rijswijker ja wie is dat? Even het profiel daarvan. Dat is toch iemand die hard werkt, mbo-niveau, misschien wel tattoos heeft, loodgieter. Die zit op de bank, houdt van Sinterklaas, vindt zwarte piet. Zo'n vanuit dat perspectief wil ik graag aandacht vragen voor het volgende. Die zit op de bank en die kijkt misschien ook weleens een stukje naar die begrotingsbehandelingen hier. En die denkt bij zichzelf, ja ik ga me daar niet bemoeien. Ik snap het niet. Dat is een beetje in aansluiting op wat eerder is gezicht, dat wollige taalgebruik. Maar die praat in termen van joh ik zie om me heen dat er enorm meegevreten wordt uit die ruif. Er gebeurt niks. Die ruif is groot. Daar gaat heel veel gemeenschapsgeld in zitten. En de gemeente ja die doet er niks aan. Die kijkt een beetje opzij. En als ik er wat van zeg dan ja dan ben ik dom of ik word in een hoekje geplaatst. Gaat mijn kop eraf. Volgens mij is dat een beetje het sentiment wat leeft gewoon op de bank. Wij zij volksvertegenwoordigers. Wij vertegenwoordigen die groep. Ik wat minder als de meesten van jullie want ik heb maar 24 voorkeursstemmen gehad. Jullie met zijn allen veel meer, dus ik voel me zelf nog niet aangesproken. Maar die meneer of mevrouw daar op de bank die voelt zich inmiddels Malle Eppie. Hij wordt niet gehoord. Er zit een enorme afstand in. En die heeft ook

geen instrumentarium om dat te ondervragen of door te vragen. Die heeft zoiets het staat gewoon veel te ver weg. En het zit hem niet alleen in taalgebruik, maar dat zit hem in een ja wat ik dan maar even noem, in een wollig dekentje van politieke correctheid die rondom bepaalde groepen mensen heerst. Waarvan ik denk van als je in een ruif zit en je eet mee en je hebt daar geen recht op, kick hem eruit. En als die groep een etnische achtergrond zou hebben ja dan heb ik er nog steeds geen moeite mee. Want die groep met diezelfde etnische achtergrond die in die ruif nog met hetzelfde recht mee-eet, die heeft last van dat stigma. Dus ik zie dat niet. Waarom kom ik met deze bijdrage? Hij is toch een beetje ja sociaal democratisch ingericht of ingedacht. Ik zie het nu voor me dat op die bank ons draagvlak steeds verder gaat verschralen en denkt van joh die toeslagenaffaire die was helemaal niet zo slecht. Daar worden mensen gewoon eruit gekickt. De VVD wordt er inmiddels politiek slapend rijk van. Dus als ik rechthebbende ben binnen die ruif dan baal ik als een gek dat er weggekeken wordt, dat daar politieke correctheid heerst. Die jongen op die bank met die tattoos met zijn pils in de hand na een dag lang werk die wil horen, die wil zien, die wil voelen dat die gehoord wordt. Die wil niet...

De voorzitter: Meneer Krumeich u heeft uw punt wel gemaakt. Wilt u verdergaan met uw betoog?

De heer Krumeich (fractie Krumeich): Nou weet ik niet. Ik heb gewoon ik zit netjes binnen mijn tien minuten. Nee ik ga gewoon netjes even door met dit betoog. Volgens mij is het niet mijn punt dat hier gelogen zou worden. Mijn punt is vooral dat alles en misschien is deze interventie komt daarop neer. Is dat daar geen geluid aan gegeven wordt. Ik heb vervolgens ik maak een move naar een aanpak. Volgens mij moet een overheid en ook een Rijswijkse overheid werken met twee kanten. Een medaille heeft twee kanten. A, dat is een kant waar een overheid zich ten dienste stelt aan de burger. Dus een rechthebbende die kan je helpen, die kan je proactief mee zijn. Daar kan je mee in gesprek, kan je naar op bezoek. Die kan je echt met vertrouwen tegemoet treden. En dan ontstaat er een aanvraag van een subsidiestroom of een geldstroom. Op het moment dat je proactief met vertrouwen deze groepen allemaal tegemoet treedt, misschien moet er zelfs al een beetje meer bij, dan is er nog niet eens sprake van een sociaal beleid. Maar dan is er sprake van vertrouwen die ruimte geeft voor iets anders. Namelijk de tweede kant van de medaille. Je hebt dan aantoonbaar dat je mensen kan afwijzen bij die ruif. En de tweede kan je dus keihard handhaven van joh we hebben vastgesteld dat jij geen recht op die ruif hebt. Dus we kicken je eruit. Ik ga zo meteen nog een stukje verder. En ik zou zeggen let op dat je dus het hele probleem inclusief etniciteit, inclusief alles, aan de orde stelt. Waar haal je die input vandaan? Ja niet alleen van de straat, maar je uitvoeringsinstanties die dat zijn de meeste mensen met een groot hart. Die zitten heel dicht bij het vuur. Politiek, UWV, sociale dienst. Alle uitvoeringsinstanties die zitten er heel dichtbij. Die kunnen een vlijmscherp beeld maken van wie er nou recht op heeft. Daar maken ze zich knoerthard op. En die zijn net zo cynisch zoals ik hier nu. Over de mensen die er geen recht op hebben. Ik zou zeggen, zorg dat er een enorme duidelijke informatiestroom komt van die groep terug naar boven richting de politiek, richting het college en richting de raad. Zorg voor veel meer transparante input vanuit die kant. Als je zeg maar nu met diverse mensen vanuit de politie zou spreken dan sta je stijl achterover hoe

incorrect dat bijna allemaal is. Die zijn echt heel cynisch. Die zitten namelijk voortdurend in deze groepen. Dus ja dat is denk ik mooi om hun het woord te geven. Nou ik heb al eerder gezegd mocht er onverhoopt, dat is niet mijn doel, een groep uitkomt die een bepaalde samenstelling heeft, noem dat. Geen enkel probleem, noem dat. Wees duidelijk. Nou ik heb hier een klein stukje handhavingssystemen. Nou ja die is goed na te lezen. Ik zou zeggen lees het. En ik heb er binnen deze spelletjes heb ik inderdaad mijn best gedaan om eventjes mee te doen om er een motie van te maken. En toen ja toen had ik iets moedeloos. Ik zeg ja ga ik nog niet eens doen. Laten we het bij een appèl houden. Op het moment dat er ergens een onderwerp aan de orde is zeg dan tegen jezelf, heb ik nu de hele waarheid te pakken? En ook alles van die waarheid? En dat is mijn appèl en daar wil ik dan hierbij bij afsluiten.

De voorzitter: Goed. De raad heeft zijn eerste termijn gehad. Ik stel voor dat we doorgaan met de eerste termijn van het college.

Mevrouw Alberts (GL, ter interruptie): Voorzitter, ter interruptie. Zouden we misschien een schorsing kunnen invoeren? Dan kan het college misschien ook even bedenken wat ze gaat zeggen in eerste termijn als reactie op de raad. En dan kunnen wij ook even een sanitaire stop maken. Dus ik stel zelf voor om een kwartier te schorsen.

De voorzitter: Hoeveel?

Mevrouw Alberts (GL): Een kwartier zodat het college ook daadwerkelijk de tijd heeft om serieus...

De voorzitter: Nee maar het college is zeer goed voorbereid. Staat in de...

Mevrouw Alberts (GL): Nee maar we willen niet de voorbereiding van het college. We willen de reactie van het college.

De voorzitter: Ja die kunt u direct krijgen. Het college is voorbereid.

Mevrouw Alberts (GL): Dus graag ik stel van de orde een kwartier schorsing graag.

De voorzitter: Nee dat gaan we niet doen. Twee minuten. Ik schors twee minuten.

De heer Dolmans: Sorry, voorzitter maar dan gewoon ordevoorstel, vijftien minuten kom op. Ordevoorstel kunt u over stemmen.

De voorzitter: Ja maar dat is dus niet voor het college. College is klaar.

Mevrouw Alberts (GL): Nou het ordevoorstel is een kwartier schorsen. En dat heeft u heel duidelijk gehoord en u maakt er zomaar twee minuten van. Het ordevoorstel is vijftien minuten. Laten we dat gewoon doen.

De voorzitter: Nou ik zie dat de raad de stoelen al verlaat. Goed dan schors ik voor vijftien minuten. Kunt u vrij lezen of koffiedrinken.

Schorsing

De voorzitter: Ben je er klaar voor allemaal? Goed. Dames en heren, de schorsing is ten eind. Het was nuttig en aangenaam. Dan gaan we nu verder met de vergadering. Het woord is aan het college voor de eerste termijn. Ik wou beginnen bij de wethouder financiën, de heer Keus.

Wethouder Keus: Ja dank u wel voorzitter. En dank ook voor de gelegenheid die het college is geboden om nog even voor te bereiden. En te reageren op de inbreng in eerste termijn. Het was vooral waardevol voor de sanitaire stop mag ik u zeggen. Maar dat terzijde. Voorzitter, mij is verteld toen ik aantrad als wethouder financiën dat de begroting altijd een ja het moment is voor de wethouder financiën ja om te shinen weet ik nog dat dat toen werd gezegd. En ik kijk daar ook inderdaad naar uit. Ik vind dat ook nog steeds een heel bijzonder moment. Maar om nou te zeggen dat dit het moment is van financiën ik wil ben ik er toch achter gekomen dat het vooral een moment is voor de democratie. Want we bepalen hier met de begroting wat we willen bereiken voor de stad, hoe we dat gaan doen en dan komen pas de financiële middelen eigenlijk van wat mag het kosten en dat maakt dus daar een onderdeel van. En dat maakt dus deze algemene beschouwingen vooral politieke beschouwingen zijn in een financiële context. En toch ben ik blij dat de heer Sleddering ook het financieel beleid van de afgelopen jaren aan de orde heeft gebracht en de verwijzing naar de Iraakse minister of de minister van Irak destijds maakt dat ik eigenlijk al een uur lang dat beeld niet uit mijn hoofd krijg. Dank daarvoor. En ik vind het leuk gevonden en ik vind het ook passen natuurlijk bij een oppositiepartij om het college het dan figuurlijk het vuur aan de schenen te leggen. Maar ik dank hem vooral dat hij het aan de orde heeft gesteld. Want dan nu even van propaganda naar de feiten. Wat heeft dit college dan op financieel beleid de afgelopen vier jaar, drie jaar gedaan? En de heer Sleddering verwees naar de resultaten 2018, 2019, 2020. En die laten tekorten zien. Maar als u die inderdaad in een grafiek zou zetten ziet u dat die tekorten steeds kleiner werden. En ook in het begin toen het college aantrad is ook gezegd dat dit probleem, de financiële druk op gemeenten die inderdaad in heel Nederland bij alle gemeenten spelen dat die niet in een jaar tijd zijn opgelost. Dat dat een meerjarenaanpak nodig heeft, strategie en koers, hoe je het ook wil zeggen. Waarbij we aandacht hebben voor de financiële gezondheid van de gemeentefinanciën op middellange en lange termijn. Dat is de koers die is ingezet. Financiële wendbaarheid en weerbaarheid. Wendbaarheid omdat de wereld snel verandert. Mevrouw vanuit de fractie vanuit GroenLinks heeft daar terecht denk ik ook op gewezen. Dat we wendbaar moeten zijn, de wereld verandert, de opgaves worden complexer. En we moeten in staat zijn als gemeente om daarop in te spelen. Voor onze inwoners, voor onze bedrijven, onze ondernemers, onze organisaties die verlangen dat ook van een gemeente. En daar moeten financiën moeten daarin meegaan zodat wij ook flexibel zijn en kunnen acteren op de momenten dat we daar de middelen voor beschikbaar hebben wanneer dat nodig is. En weerbaarheid omdat we ook zien in de wereld dat er grote risico's zijn, onzekerheid zijn waar we rekening mee moeten houden. Vorig jaar hebben we daarvoor in het kader van corona een grote buffer aangelegd om risico's op te vangen. En u kunt van mij altijd stevige kritiek op het rijk verwachten als het gaat over financiering van onze taken die wij vanuit het rijk overgedragen krijgen. Maar als het gaat over de compensatie die we vanuit die we voor de gevolgen van corona hebben gekregen moeten we het rijk complimenten geven dat ze daar toch wel heel precies in zijn geweest wat gemeenten nodig hadden. Om ook hun inwoners, ondernemers en organisaties tegemoet te komen financieel. En daarnaast hebben we ingezet op de financiële gezondheid voor de lange termijn. En daar was nogal wat werk aan de winkel. Er is jaarlijks een onderzoek door BDO, een accountantskantoor maar doet ook adviezen

aan gemeenten aan decentrale overheid naar de financiële gezondheid. En daar bungelt Rijswijk onderaan ook. En dat is geen feit om trots op te zijn. Als het gaat over onze schuldenpositie, solvabiliteit scoren we slecht. En dat is allemaal verklaarbaar maar het is natuurlijk niet goed. En dat komt ook door de tekorten die we hebben waardoor we steeds maar weer een greep uit de reserves moesten doen. En dat is geen duurzame weg om te gaan. Dat moest gekeerd worden. En dat zit hem niet alleen in een begroting opstellen. Want nou ja papier is geduldig en terecht zegt u dat is ja je begroot een je komt met een begroting met een resultaat aan het eind van de rit komt daar iets anders uit. Maar het zit hem nog veel meer ook in de mate waarin je in control inderdaad bent. En ik zeg niet dat we ooit niet in control zijn geweest. Maar ik herken en dat heb ik altijd ook gedaan dat we daar veel in moesten investeren om beter in control te komen. En dan en hij is ook genoemd in eerste termijn dan verwijst ik naar het Groot project organisatieontwikkeling en dan specifiek ook naar de ontwikkelagenda bedrijfsvoering. Waar een van de pijlers ook is, meer grip op de financiën krijgen. En daar zijn echt grote stappen in gezet. Daar moet nog steeds een hoop gebeuren. Maar wij komen steeds meer vanuit financiën, vanuit de controllers dat zijn allemaal natuurlijk die jullie niet zo één, twee, drie zien, maar u neemt u dat dan van mij aan. Dat die steeds meer in positie komen en we steeds ook meer bewust zijn niet alleen binnen financiën maar organisatiebreed van het belang van goed financieel in control zijn. En daar zitten we ook steeds meer bovenop als het gaat budgetbewaking. En dat is eigenlijk gelijk de eerste motie van de VVD die ik daarom om die reden ook wil hoewel ik hem de geest van de motie sympathiek vind en ook begrijp waarom er in dat opzicht meer control op de uitgaven gewenst is, zie ik als wethouder financiën intern dat dit voldoende nu en goed geborgd is binnen de organisatie. En dat we ook in staat om bij afwijkingen tijdig ook de raad daarin te betrekken en voor te leggen wat de keuzes zijn. Ja voorzitter, dan wil ik ook als uitvloeisel van de ontwikkelagenda bedrijfsvoering ook verwijzen naar de nieuwe begrotingswebsite die in de auditcommissie is gepresenteerd. En een van de resultaten ziet u eigenlijk ook al in de begroting nu nog in fysieke vorm. Veel meer rust als u het mij vraagt en veel meer ik heb ook complimenten gekregen van eenieder van u over de leesbaarheid ook van het stuk. En dat is ook iets waar we graag op door willen gaan ook een volgende periode ambtelijk ook verder aan gewerkt zal worden ook in samenspraak ook met de nieuwe raad straks waar de behoeften liggen om dat verder te ontwikkelen en dat biedt heel veel mogelijkheden. En daar ben ik ook zeer trots op dat we dat ook achter kunnen laten. Maar ook en daar is ook naar verwezen het project transparant begroten. Een begroting was soms heel taai, niet doorheen te komen. En wat zijn nu vanuit de raad, hoe kan de raad nu kaderstellend zijn maar ook keuzes maken op het moment dat er bezuinigingen werden voorgesteld, waaruit kan dan gekozen worden? Wat zijn de politieke keuzes, bestuurlijk keuzes die te maken zijn. Ook daarin hebben we geïnvesteerd en hebben we iets afgeleverd, namelijk het transparant begroten wat ook doorontwikkeld kan worden. En wat hopelijk ook bij de komende verkiezingen ook voor partijen behulpzaam kan zijn om een verkiezingsprogramma mee samen te stellen. Ja en dan ook en dat is iets wat ook in ontwikkeling is het langetermijn investeringsplan. Niet alleen inzicht in de investeringen die we via de begroting voorstellen, maar zichtelijk de investeringen die in het investeringsplan staan voor de komende jaren. En die ook elke keer kunnen herijken. En u ziet ook in de begroting dat

we daar jaarlijks elke keer geld overhouden omdat investeringen niet uitgevoerd worden en daardoor kapitaallasten vrijkomen. Dat op zichzelf kan dat financieel soms prettig uitwerken. Maar dat is natuurlijk geen wenselijke situatie. Ja voorzitter, de financiële gezondheid. Ik heb het er al over gehad. Een risicovol profiel was het dus. En als je nu kijkt naar de begroting waar we de afgelopen jaar op hebben ingezet zie je dat we steeds meer toegroeien naar dat gewenste neutrale profiel. Het is ambtelijk een technische term. Maar betekent dat we steeds beter in staat zijn om om te gaan met onzekerheid en ook tegenvallers beter kunnen opvangen zonder dat gelijk heel de begroting overhoop gehaald moet worden. En dat is de focus geweest van het college. En natuurlijk daar hebben we dat onder stoelen of banken gestoken of propaganda over gevoerd. Dat alles dat er geen negatieve resultaten meer zouden komen. Maar dat was acceptabel in de context dat we toegroeien naar een betere financiële huishouding. En daar ben ik trots op. Ik denk dat het college er trots op is. Maar ik als wethouder financiën in het bijzonder dan, dat we dat in deze begroting die lijn die koers hebben weten te bestendigen. En ook inderdaad een goede financiële huishouding achter kunnen laten en over kunnen dragen aan de nieuwe raad. En terecht wijst u ja dat kunt u wel zeggen maar tegelijkertijd hebben we in de laatste twee jaarschijven een opgaven nog voor een miljoen. En dat klopt ook helemaal. En daar loop ik ook zeker niet voor weg. En zonder het te bagatelliseren maar hebben we het over een taakstelling van een miljoen op een begroting van ruim 200 miljoen. En het is een dilemma geweest, want liever draag je een begroting over naar vier jaarschijven positief aan een nieuw college. Nieuwe raad nog voldoende ruimte heeft om keuzes te maken. Maar de werkelijkheid is dat het goedmaken van die miljoen die stelpost ook regeren over je graf is. En wij hebben hier een afweging gemaakt in dat dilemma om de eerste twee jaarschijven met een positief resultaat achter te laten. En ook de opgave die er is voor een miljoen die we in de tijd ook naar achteren hebben weten te plaatsen om daar ook het college ook de ruimte voor te geven en de raad de ruimte voor te geven welke keuzes gemaakt kunnen worden. En daarvoor hebben we en ik heb net al genoemd transparant begroten als een mooie menukaart toegevoegd waar die gebruikt kan worden en ingezet kan worden om die keuzes te maken.

Mevrouw Alberts (GL, ter interruptie): Wethouder, kwamen die Enecogelden niet wel heel erg fijn uit voor u deze periode?

Wethouder Keus: Ja voorzitter, dat is natuurlijk ja wat kan je daarop antwoorden? Natuurlijk komen die goed uit. Maar wij hebben ook hier in de raad neergelegd als het aan u had gelegen als het aan de fractie van GroenLinks had gelegen was dat allemaal nu bestemd. Wij hebben als college een voorstel aan uw raad gedaan om een deel van die Eneco-opbrengst toe te voegen aan het weerstandsvermogen. En vanuit het groeifonds wat is ingesteld, het Rijswijkse groeifonds om ook investeringen te doen die ook weer terugvloeien naar datzelfde groeifonds zodat ook volgende generaties de ruimte krijgen om investeringen te doen. Onder andere ook naar een thema wat u volgens mij aan het hart gaat, klimaat en energietransitie. Dus als u het hebt over duurzaamheid en het duurzaam inzetten van die middelen denk ik dat we daar als college en uiteindelijk u als raad want u heeft er een besluit over genomen daar goed aan hebben gedaan. We hadden het ook aan we hadden ook kunnen voorstellen om het aan zaken te

besteden die geen rendement opleveren. Maar ik denk dat we het op deze manier goed met elkaar hebben geregeld. En die 20 miljoen die we hebben toegevoegd dat maakt dat we inderdaad een stuk gezonder zijn. Maar het is niet alleen maar de Eneco-opbrengst. We zijn ook en dat is ook een beleidskeuze gaan versnellen in RijswijkBuiten met de grondverkoop, met besluitvorming waardoor onze schuldpositie in RijswijkBuiten ook afneemt. En ook daardoor het risicoprofiel afneemt. Daardoor minder reserves hoeft aan te houden. En dat ook weer duurzaam kunnen investeren in de stad. Dus daar zit een idee achter, er is niet alleen met de opbrengst van Eneco. Maar het gaat ook over hoe we naar een gezonde ja buffer kunnen gaan. En ook een goede beheersing van de risico's die we zien. Dus u moet het breder bekijken dan alleen de opbrengst van Eneco want daarmee doet u het denk ik te kort. Ja voorzitter, ik heb het gehad over de financiële resultaten. En ook de langetermijninzet van het college. En dus inderdaad ja het financiële fundament wat we over kunnen dragen aan een volgende. En dat ook zonder lastenverhoging. En ik zie ook dat er een aantal amendementen zijn ingediend. Waarbij de afvalstoffenheffing onder andere waarvan verzocht wordt om die inflatiecorrectie achterwege te laten. En ik mag u ook langs deze weg voorzitter de raad een compliment geven dat er ook dekkingsvoorstellen bij komen. En ook daarin is er denk ik in de raad ja ook een ontwikkeling gaande. Dat was ook niet altijd vanzelfsprekend dat er een dekkingsvoorstel bijgevoegd werd. Dus daar ben ik u ook erkentelijk voor. En om dan gelijk maar tot advisering over te gaan. Een van de althans een subdeel van een amendement roept om het de dekking te zoeken in het resultaat. En dat ben ik met de heer Sleddering van de VVD eens, dat zal ik namens het college ook sterk ontraden. Om dat via het resultaat te dekken. Zoals u weet we hebben nu een positief resultaat voor 2022 begroot. Maar u ziet ook in de laatste twee jaarschijven dat die opgaven van een miljoen er staat. Nou die taakstelling die zal met eenzelfde bedrag dan ook worden verhoogd. En sowieso is het geen goed principe om structurele lasten met een incidentele meevaller te dekken. Dus over de overige dekkingsvoorstellen daar laat het college zich nu niet over uit. We hebben inzichtelijk gemaakt welke keuzemogelijkheden er zijn. Ook ten aanzien van de kwijtschelding. Maar dat is een inherent politieke keuze die we hier aan het oordeel van de raad overlaten.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): En om even voor de duidelijkheid, in ieder geval dank dat de wethouder van financiën dezelfde lijn ziet als de VVD om met deze dekkingsmaatregelen. Maar hoe kijkt u nou aan tegen dat toch vanuit het stadhuis dit soort adviezen aan de partijen worden gegeven van dit hebben ze niet zelf bedacht, dat komt uit het stadhuis. Dat is toch een heel merkwaardige figuur?

Wethouder Keus: Ja voorzitter, het is staatsrechtelijk goed dat ambtenaren zich onthouden van politiek. En ik kan niet anders concluderen dat er een optie is voorgelegd naast andere opties. En het is uiteindelijk aan de politiek om daar een besluit op te nemen. Ik zou het kwalijker hebben gevonden als dit ambtelijk niet was aangedragen dat dit een mogelijkheid zou zijn. Want daarmee bedrijven zijn namelijk wel politiek. Voorzitter, ik dacht een interruptie nog te zien. Maar anders ga ik vervolg ik mijn verhaal. En als het gaat over het financiële beleid kom ik bijna tot een afronding. Er zit ook een amendement vanuit GroenLinks ook over de afvalstoffenheffing.

En die hebben hem eigenlijk in een tweetrapsraket gedaan. Door de dekking te zoeken in het verhogen van de tarieven voor de parkeren. Hoewel ik via u voorzitter een compliment wil geven voor de creativiteit wil ik toch erop wijzen dat we met parkeren een gesloten systeem hebben afgesproken. En dat betekent dat de opbrengsten vanuit parkeren aan de parkeerreserve worden toegevoegd en ook worden aangewend voor ja mobiliteit gerelateerde uitgaven. Dus dit zou niet kunnen dienen als dekking voor de afvalstoffenheffing.

Mevrouw Alberts (GL, ter interruptie): Daar gaan we altijd nog zelf over.

De heer Van Enk (CDA, ter interruptie): Voorzitter, ik wilde vragen met het oog op de het motie of het amendement die GroenLinks had ingediend die gaat me wat ver. Maar het principe van de inflatiecorrectie kan de wethouder uitleggen waarom we dat niet toepassen op parkeertarieven?

Wethouder Keus: Ja voorzitter dat is een goede vraag. Eigenlijk bestendige beleidslijn is dat we rust willen hebben op dat dossier. Ik kan het verwijt voorstellen dat dat al een aantal jaar zo is. Maar ik denk dat de rust op het parkeerdossier nu wel terecht is toegepast. We hebben een kwestie dit jaar gehad als het gaat over de naheffingen. Er is ook door uw raad bent u geïnformeerd dat er een evaluatie heeft plaatsgevonden over hoe dat precies allemaal heeft kunnen gebeuren. En ik zou inderdaad voorstellen om die discussie ook af te wachten omdat we nu als we dit zouden doorvoeren dit amendement inflatiecorrectie en nog een verhoging naar meer kostendekkendheid dus ook echt beleidsrijk aan dat tarief gaan zitten dat we ook hebben geleerd inmiddels ook en ook de heer Sleddering verwees eerder ook, wat is nou de impact ook op de uitvoering? En op de samenleving? En dat we daar nu te weinig tijd nu voor zouden hebben als college om dat goed in kaart voor u te brengen. Dus de rust op het parkeerdossier is nu ook inhoudelijk denk ik wel te beargumenteren.

Mevrouw Woudstra (D66, ter interruptie): Ja ik zoek een beetje naar de heer Keus zegt. Maar om met hem mee te denken. U geeft aan dat er rust is op het parkeerdossier. Maar dat wat heeft dat van invloed op een 1,5% inflatiecorrectie die we op alle dossier doorvoeren en dan hier niet? Die rust die we hebben afgesproken gaat over het beleid, over het niet veranderen van controles. We gaan daar nog dingen van behandelen die helaas zijn uitgesteld. Maar ik zie niet wat het met een inflatiecorrectie te maken heeft. Want die doen we op allerlei andere plekken ook. En heeft volgens mij geen invloed op die rust. Maar...

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Ik hoor de wethouder zeggen hij is op zoek naar rust op het dossier van parkeren. Maar denkt de wethouder dat er rust is op de allerhoogste afvalstoffenverheffing van Nederland die Rijswijk hanteert dat er rust is in de samenleving, dat wij die weer met 1,5% willen gaan verhogen? Dat is hetzelfde dossier. Daar is veel meer rust nodig. Dus ik zou het even omdraaien als ik u was.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): Ja lijkt me toch nuttig om even hier aan te geven dat wat de wethouder terecht zegt de hele parkeer is een gesloten systeem. Opbrengsten komen in de parkeerreserve terecht, daar worden uitgaven voor gedaan. Voor ons als VVD zouden dat

eerst uitgaven zijn gerelateerd aan het parkeren alleen. Dat is breder geworden, mobiliteit, maar dat zij zo. En daar moeten we het dan ook bij laten. En zo lang er nog heel veel geld in die parkeerreserve zit opgebracht door de parkeerders kan er van extra belasting van parkeerders absoluut geen sprake zijn.

Wethouder Keus: Ja mevrouw Woudstra refereert in dit geval dan alleen naar de inflatiecorrectie. Maar het amendement gaat natuurlijk verder. Er zit ook een beleidsmatige afweging in door meer dat is echt een afwijking van wat we zoals we het doen. Daar is gewoon tijd voor nodig. De kostendekkendheid als dat een element gaat worden voor het bepalen van de tarieven dan vraagt dat inderdaad wat je meeneemt in die kostendekkendheid. En dan refereer ik gelijk ook naar de afvalstoffenheffing. Dat is juist nu wat ter discussie staat.

Mevrouw Woudstra (D66, ter interruptie): Dat was niet mijn punt. U gaf antwoord op de vraag van de heer Van Enk over waarom nu geen 1,5% omhoog. En u relateert dat aan het hele amendement. En mijn vraag is, waarom doet u dat? Als het alleen over dat deel van de vraag gaat.

Wethouder Keus: Ja voorzitter het antwoord is denk ik simpel. En waarschijnlijk niet bevredigend. Maar dat is inderdaad de bestendige beleidslijn. Om dat op deze manier zo te doen. En dat staat u natuurlijk vrij u als raad om daar een om dat met een amendement te veranderen. Maar dat is dus wel een afwijking van wat er altijd althans van wat er tot nu toe aan beleid ten aanzien van de tarieven hebben ja hebben gedaan. Dus...

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Voorzitter, ik heb de wethouder niet gehoord hij geeft aan hij wil rust op het parkeren. Maar ik wist niet dat er onrust was op het parkeren. Er is onrust op de hoge afvalstoffenverheffing, de hoogste van Nederland in Rijswijk. Daar is onrust. Daar moeten we de rust op vinden. Niet op parkeren maar op het parkeren kan het dat hoor ik net. Maar er is daar geen onrust. De onrust is op de hoge afvalstoffenheffing in Rijswijk, de allerhoogste. Want daar moeten we wat aan doen. Dus graag nog even het beraad.

Wethouder Keus: Ja voorzitter en daar ben ik het mee eens met de heer Weterings. En dat is ook de reden dat wij het tarief ook in stand hebben gehouden inderdaad alleen gecorrigeerd met inflatie. Omdat ook Avalex ook de gemeente ook te maken heeft met hogere kosten voor allerlei zaken. Ook te maken heeft met inflatie. En op deze manier wordt dat daarvoor gecorrigeerd. Als wij dus wij erkennen inderdaad dat die rust nodig is. Tegelijkertijd ligt er ook een beleidslijn om die kostendekkend te maken. Dat zou financieel ruimte overlaten om het tarief te verhogen. En het is juist die afweging juist die overweging geweest. We zijn de hoogste van Nederland. Dat vinden we onwenselijk. Dat heeft de raad ook heel expliciet laten weten. En vandaar dat we alleen de inflatiecorrectie hebben toegepast. En voorzitter ja nog een...

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Ook niet die inflatie, onzin. Onverkoopbaar.

De voorzitter: Ja oké. Dat is de laatste interruptie meneer Weterings. Het spijt me. De wethouder.

Wethouder Keus: Ja voorzitter, ik heb hier geen waardeoordeel gegeven over het wel of niet toepassen van inflatiecorrectie op de afvalstoffenheffing. Ik heb alleen gewezen en ik denk dat dat ook een wethouder financiën betaamt om dat wel gedekt dan te regelen. En ik heb mijn oordeel gegeven over de amendementen die nu voorliggen. En daar mijn kanttekeningen erbij. Voorzitter, ik heb ik ga even nu een andere pet op doen en dat is die van wethouder energietransitie. Want daar zijn ook nog een aantal zaken. Oh ik heb nog een interruptie zie ik.

Mevrouw Woudstra (D66, ter interruptie): Ja omdat hij zegt dat hij de amendementen inmiddels besproken heeft. Dus ik wil toch graag even qua orde aangeven dat we er ook een hebben op de tweede halfjaarrapportage, wanneer hij daar op terugkomt.

Wethouder Keus: Als mevrouw Woudstra me even kan helpen naar welk amendement zij nu verwijst?

Mevrouw Woudstra (D66): Het is een in mijn eerste inbreng aangegeven amendement over asfalt en fietspaden.

Wethouder Keus: Nee ik kijk ook inderdaad even mijn collega-wethouder mobiliteit aan. Volgens mij gaat die over de beantwoording straks. Dus dat komt nog aan de orde. Ja voorzitter, de energietransitie. Ja een mooi betoog vanuit de fractie van GroenLinks. Wat kan ik er nu over zeggen? Ja het is een bekend verhaald dat GroenLinks de ambitie niet hoog genoeg vindt van dit college op dit terrein. Maar toch ben ik toch wel benieuwd ja hoe er ook gekeken wordt naar de stappen die we zetten als je kijkt de transitievisie warmte die in concept nu ligt maar die ook nog ter besluitvorming dit jaar komt. Goed nieuws ten aanzien van WarmtelinQ die heeft eigenlijk als unie heeft aangegeven dat ze een definitief besluit hebben genomen om het project door te laten gaan waardoor wij echt als het gaat meer dan wat er nu eigenlijk vanuit landelijk verwacht wordt om te verduurzamen dat daar kansen liggen om de Rijswijkse woningvoorraad te verduurzamen. Dat wij echt daar stappen in zetten dat we nog steeds inderdaad aan het pionieren zijn in RijswijkBuiten. Nou ja de cadeaubonnen die een enorme run hebben gehad. En wat echt enorm aanslaat. Ja voorzitter...

Mevrouw Alberts (GL, ter interruptie): Ja serieus wethouder, noemt u nou echt die cadeaubonnen als voorbeeld hier? Ik heb inderdaad dat filmpje gezien met mevrouw Kames. Nou oké als u dat als voorbeeld noemt dan weet ik genoeg.

Wethouder Keus: Ja voorzitter, ik weet niet wat mevrouw Alberts hiermee... Het was volgens mij een heel mooi voorbeeld hoe je met kleine ingrepen een groot resultaat kan bereiken in je huis. En ik snap dat GroenLinks dat altijd natuurlijk veel meer en veel sneller en veel grootser wil aanpakken. Feit is dat we de energietransitie een van de grootste operaties is voor Nederland voor de komende jaren. En ja dat ook draagvlak een absolute voorwaarde is om die te laten slagen. En dat betekent dat er mensen zijn die heel snel kunnen en dan maak ik gelijk het bruggetje straks naar de motie, kunnen en willen gaan. Maar er ook een hele grote groep mensen het niet simpelweg niet kunnen. En inderdaad de motie refereert daar ook aan. En naast het voorbereiden van dit debat gisteravond was er ook Pointer een interessante aflevering over

energiearmoede. Waarin ingezoomd werd in een van de armste wijken van Nederland in Moerwijk in Den Haag. En ik ken die wijk goed, ben daar opgegroeid. Ik ken ook de huizen daar. En die zijn zeer tochtig. Het zijn juist de mensen met de kleine beurs die het meest last hebben van die hoge energieprijzen. Maar niet kunnen investeren in hun woningen. Om te isoleren. En het is inderdaad en ik zie voor de gemeente daar ook een taak in om die negatieve spiraal om die te doorbreken. De motie vind ik daarom ook interessant. Ik deel de zorg. Ik deel ook het thema dat geagendeerd moet worden. Ik zou daar ook graag en dat is ook meerdere malen ook onderwerp van gesprek geweest met de corporaties die eenzelfde zorg ook uiten van hoe krijgen wij nou onze huurders mee als het gewoon ja dat... Terwijl dit vraagstuk gewoon niet top of mind is dat we veel huurders hebben die dagelijks bezig zijn hoe ze de eindjes aan elkaar willen knopen. Ja en hoe krijgen we die toch mee?

De voorzitter: Oké mag ik de wethouder vragen om af te ronden. En we weten ons verzekerd van de aandacht in Glasgow. Kijken mee.

Mevrouw Van Nunen (PvdA, ter interruptie): Voordat u de wethouder tot afronding laat komen hoor ik toch nog wel heel graag een duidelijk antwoord van de wethouder. Maar misschien wilde die dat in zijn laatste zinnen zeggen hoe dit ten opzichte van de motie die is ingediend door Partij van de Arbeid en meerdere partijen hoe die die omarmt al dan niet omarmt? Dus die vraagt om een duidelijke aanpak.

De heer Keus: Ja dat was retorisch, slimme, hoe die die omarmt. En dan kan je eigenlijk alleen maar aangeven hoe je hem omarmt. Maar slim, maar dat is ook niet nodig die retorische truc. want ik vind dat die ook omarmt moet worden. Ik vind wel dat u als raad aan het college wel enige ruimte moet geven in de concrete uitvoering hierbij. De gesprekken met de corporaties die dit is zeker een onderwerp wat hoog op de agenda staat. En het feit want u noemt in de motie noemt u twee domeinen. Althans u noemt twee zaken op. Dus het armoedebeleid en bijvoorbeeld de schuldhulpverlening. Maar energietransitie raakt nog vele andere vraagstukken ook. Dus u kunt erop vertrouwen dat dat zeker integraal wordt opgepakt en dat dit thema ook een belangrijke plek inneemt in het energiebeleid van de gemeente Rijswijk.

Wethouder Lugthart: Een groot aantal punten toch allemaal iets concreter. Ik heb ze maar geordend op mobiliteit, dan dienstverlening sport, en vervolgens dan de organisatie en dienstverlening. Om te beginnen bij mobiliteit. De heer Kruger vroeg concreet naar de parkeergarage. U noemt het de wethouder Braamparkeergarage. En wanneer we daar een voorstel van kunnen verwachten. Het college heeft uitgewerkt diverse scenario's met bijbehorende kostenramingen. En als uw raad de volgende presentatieavond vrijhoudt dan kan het college een presentatie geven met waar wij op dit moment staan. D66 en het CDA spreken over het faciliteren van fietsen, de fietsparkeerplaatsen en de pop-ups voor de fietsen en de fietsenniches. Nou volgens heb ik de CDA-fractie vrij duidelijk verstaan, u geeft aan er moeten fietsennietjes komen. Nou ik had net iets meer tijd in de schorsing, dus ik heb ook even gekeken wanneer gebeurt het. In november starten we en zullen de fietsennietjes aan de kant van

Haagweg op marktdagen er staan. **Dus laten we zeggen 30 november staan die fietsennietjes er. En vervolgens gaan we in het voorjaar beginnen aan de kant van de Rembrandtkade.** Dat is een voorzichtige schatting. Ik verwacht dat het eerder is. Dus nou ja dat is het concrete antwoord. D66 voor wat betreft de 30 kilometer en de motie die u voornemens bent ook over in te dienen. U vraag concreet is, is het college **bereid om met 30 kilometer aan de slag te gaan?** Nou dat is volgens mij wat ik vorig jaar ook in antwoord op de vragen van GroenLinks heb aangegeven. Ja we hebben dat ook opgenomen in het mobiliteitsprogramma dat in december in uw raad wordt besproken. En tegelijkertijd moet daar een korte winstwaarschuwing bij worden afgegeven. Dat gaat gewoon niet van de ene op de andere dag. Straten zullen moeten worden aangepast. Het echte sec neerzetten van een bordje dat 30 kilometer dat is niet voldoende. Dat kan er ook niet op worden gehandhaafd. Maar we hebben het al in gang gezet. Er zijn op dit moment op de Lindelaan worden er voorbereidingen getroffen. Dus daar waar het kan daar doen we het. Als u een concrete toezegging wil, **u heeft de concrete toezegging dat het college hiermee aan de slag is dat het ook staat in het mobiliteitsprogramma.** Maar dat het om in heel Rijswijk toe te passen wel enige tijd op zich laat wachten. En dan de PNR. U geeft aan de PNR-haltes er uitgaan. Is ook het college een doorn in het oog. We hebben expliciet gemaakt dat we vinden dat het eenmalig een jaar kan. Sprake van een bevrozing. Dat heeft volgens mij ook de commissie aangegeven. De heer Sleddering en mevrouw Alberts in de MRDH. Dus het is slechts voor een jaar, de haltes zullen niet verdwijnen en vervolgens worden teruggeplaatst. Dan de wandelroute van Beter Voor Rijswijk en Wij. Het voetpad vanaf RijswijkBuiten naar de Bogaard. We hebben even wat onderzoek gedaan. Aanvankelijk heeft dit ooit in de plannen gestaan. Het is eruit gegaan. Om hier de verwachtingen maar te temperen. Het kost aanzienlijk bedrag om de stoep aan te gaan leggen. Om maar met de burgemeester te spreken. Het is een motieoordeel aan uw raad. Weet dat als u dit wilt dat dat aanzienlijke kosten met zich mee zal brengen. Ja meneer...

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Voorzitter, ik wil niet voor mijn beurt praten. Maar in 2019 heeft collega-partij Beter Voor Rijswijk hier vragen over gesteld. Daar beantwoordt u in dat er in de toekomst routes worden gepland. Ja in welke toekomst is dat dan? Is dat back to the future? Of is dat 2023? Want u geeft wel duidelijk antwoord dat het in de planning staat voor in de toekomst. Kan u daar wat duidelijkheid over geven wanneer dan dat looppad daar gaat komen? Dank u wel.

Wethouder Lugthart: Voorzitter, zeer zeker. De Prinses Beatrixlaan wordt aangepast. Ik heb in de beantwoording vorig jaar richting de fractie van Beter Voor Rijswijk aangegeven het mee te nemen bij de planvorming van de Beatrixlaan. Daarbij wil ik wel hier aantekenen dat de kosten om dat op te gaan nemen die zijn aanzienlijk. Dus het is goed om te vernemen of dat er een meerderheid in uw raad is om te zeggen neem dit inderdaad op in de begroting van de kosten zullen moeten worden uitgewerkt meneer Weterings. Dus dat zal 2023 worden uitgewerkt. **En dan komt een voorstel naar uw raad.**

De heer Kruger (BVR): Voorzitter, leuk om te roepen van dat gaat geld kosten. Veel geld. Ja zo lus ik er nog wel een paar. Een sporthal kost ook heel veel geld. Sportvelden kosten heel veel geld. We zitten in een situatie dat er heel veel mensen wonen in RijswijkBuiten, Pasgeld straks. En dat het heel normaal is dat ook voetgangers beschermd hiernaartoe kunnen komen. En dan vraag ik me af, speelt geld een rol? We vragen ook ons nog steeds af, wanneer gaat u die brug die zou moeten komen voor verbinding tussen die scholen over de Beatrixlaan daar heb ik ook niets meer van gehoord. Of dat dan meteen meegenomen kan worden? Want het kan toch niet zo zijn dat u zegt ja een voetpad kost zoveel. We doen het maar niet. En ondertussen laat je mensen aan hun lot over. Dat kan toch echt niet de bedoeling zijn.

Mevrouw Alberts (GL, ter interruptie): Voorzitter, ik had een vraag. Want de wethouder zegt het kost veel. Maar kan die dan ook een indicatie geven van wat het dan ongeveer zal zijn? En ook wat het eventueel oplevert en in hoeverre dat dan past binnen ook het STOMP-principe natuurlijk. Natuurlijk daar staat in stappen als eerste op de rit. En dat zou toch kunnen passen in het mobiliteitsprogramma. En of er eventueel mogelijkheden zijn voor subsidies, externe subsidies daarvoor.

Wethouder Lugthart: Ja voorzitter dank u wel, terecht punt van mevrouw Alberts van GroenLinks. Ja we kunnen dat in kaart brengen. We hebben er door een aantal deskundigen naar laten kijken. Van is het op dit moment mogelijk om vanuit RijswijkBuiten naar de Bogaard te lopen. Daar zijn verschillende routes. Het is een politieke keuze en daarom leg ik hem hier ook maar terug of dat het wenselijk is om naast de Prinses Beatrixlaan ook een trottoir aan te leggen. Dat kan en daarom zeg ik ook laten we het oordeel raad, als uw raad van mening is dat het goed is om dit uit te werken zou ik zeggen steun de motie. Als u zegt van het zijn kosten die we niet zouden moeten maken omdat het ook via het Hoekpolderpark dan wel het Wilhelminapark zou kunnen dan is dat ook een van de opties.

De heer Van Enk (CDA, ter interruptie): Gelet op het enthousiasme van de wethouder voorzitter wil ik voorstellen om dat pad dan ook via Delft door te laten lopen naar Pijnacker-Nootdorp. Dan kunnen we dat het wethouder Lugthartpad gaan noemen.

Wethouder Lugthart: Het college noemt dat altijd de wethouder Lughartweg. De CDA-fractie vroeg nog naar de mobiliteitsvisie of het mobiliteitsprogramma. Waarom in december? Het heeft gewoon veel tijd gekost om de analyse te krijgen. Ja het had wat mij betreft iets naar voren gekund en tegelijkertijd meneer Van Enk we krijgen niet alles tegelijkertijd. Er zit gewoon een max aan de capaciteit die we hebben. Gemeentebelangen over het deelautoconcept wat we verder moeten gaan uitrollen. Daar ben ik het geheel mee eens meneer Van der Meij. We kunnen niet anders dan het deelautoconcept en de andere mobiliteiten uitrollen. En tegelijkertijd weet u en dat ziet u denk ik ook wel op de social mediakanalen van de heer Weterings, er is ook kritiek. Dus we zullen moeten kijken hoe gaan we andere mobiliteiten en deelconcepten in de toekomst inzetten, en hoe zorgen ervoor dat deze geen overlast veroorzaken voor inwoners? Ja wat betreft de Gemeentebelangenfractie de fietsroutes verder

uitbreiden. Daar zijn we natuurlijk mee bezig. We hebben de Romeinse route hebben we de afgelopen drie jaar opgepakt. En ook de fietsroutes langs bijvoorbeeld de Delftweg zijn opgepakt. En eigenlijk overal in Rijswijk is inmiddels waar het kan vanwege bomen ook asfalt aangebracht en zien we vrij weinig stenen. Ja dan over de fietspaden en het amendement van mevrouw...

De heer Van der Meij (GBR, ter interruptie): Ik had concreet een vraag gesteld met betrekking tot de doorontwikkeling van Pasgeld om nu werk te maken van die derde fietsbrug over de Vliet. Is het college het met ons eens dat daar gewoon nu kansen voor liggen concreet nu het ontwikkelplan er ligt om daar in MRDH-verband als het gaat om het stimuleren van een andere modaliteit, fietsen, om er nu aandacht voor te vragen om dat punt nu te gaan agenderen?

Wethouder Lugthart: Nou voorzitter het antwoord is concreet ja. We moeten kijken of we inderdaad de Harnaschpolder kunnen aansluiten op de Romeinse route. En vervolgens langs het Wilhelminapark over de Vliet. En volgens mij verbinden we dan ook weer Vrijenban met Rijswijk. Dus het antwoord is ja, we moeten kijken hoe we dat op de agenda krijgen. Het amendement van D66 met betrekking tot de aanzuivering met betrekking tot de kabels en de leidingen. Ja ik heb er nog even naar gekeken mevrouw Woudstra maar het betreft hier echt de kabels en leidingen van de groenvoorzieningen. De reden dat wij ook aangeven ja doe het op deze manier. Wanneer we niet op deze manier de bekostiging doen dan neemt u deze kosten ten laste van het jaarresultaat en we weten nog niet of dat het jaarresultaat positief zal zijn. Advies zou dan ook zijn om het nu op deze manier te doen. En wellicht in de toekomst anders. Omdat er op dit moment natuurlijk nog geen definitief uitzicht is op een positief resultaat. Voorzitter...

Mevrouw Woudstra (D66, ter interruptie): Even ter check. U geeft dus aan dat groenvoorzieningen tegenwoordig kabels en leidingen zijn. Dus een groenvoorziening als een boom en gras heeft een kabel een leiding. Daar ben ik dan heel benieuwd naar wat een groenvoorziening met een kabel is. En ja een plastic boom met een mooi verlicht vogelhuisje inderdaad. En de andere vraag u zegt dan laten we het zo laten. Ja dat betekent dat er dus niks gebeurt. Dit is onze enige kans als raad om nu te zeggen dat ik zo niet wil. Dus bij deze.

Wethouder Lugthart: Ja voorzitter, met dat laatste heeft u gelijk. Dat het is aan u. Het amendement dat kunt u inderdaad aannemen. Tegelijkertijd, de groenvoorzieningen zijn een integraal onderdeel van de verbetering van de fietspaden en de fietsroutes. En het heeft echt daar heeft het in gezeten. En niet zo zeer in de leidingen. Het kan beide. Er vloeit geen bloed uit. U neemt het alleen ten laste van het jaarresultaat. Dat is wat hier verandert.

Mevrouw Woudstra (D66, ter interruptie): Dus het is het verlichte vogelhuisje in de boom? Is er dus een verlicht vogelhuisje in de boom? Als er kabels en leidingen onderdeel zijn van de groenvoorzieningen.

De heer Lugthart: Ja voorzitter, ik hoor ook, van misschien iets minder gedetailleerd. Ik laat u nog weten hoe het misschien zit. Ik denk dat het goed is om dat eventjes te laten zien. Maar het zit hem hier echt in het aanleggen van kabels en wegen tussen en dat heeft met betrekking op

groenvoorzieningen. **Maar ik kom er bij u op terug.** En het amendement kunt u inbrengen. Voorzitter, de stap naar de dienstverlening. Eveneens D66. Ik ben nog even aan het zoeken wat u precies zei. Volgens mij zei u het niet maar u insinueerde tenminste dat de dienstverlening niet verbeterd zou zijn. En ik vind dat iets kort door de bocht als we kijken waar we vandaan komen drie jaar geleden. Dan denk ik dat de dienstverlening vooral van het KCC enorm verbeterd is. Er werken hier enorm veel enthousiaste en loyale dienstverlenende mensen bij het klant contact center. En als we kijken welke stappen hier de afgelopen drie jaar zijn gemaakt dan zijn die aanzienlijk.

Mevrouw Woudstra (D66, ter interruptie): Dat hele verhaal heeft u inderdaad dank u voorzitter al vaker gedaan. Dat is mijn vraag niet. Ik refereerde aan het groot project. En in het groot project staat geen voortgang heb ik letterlijk gezegd. Er is niks nieuws. Hoe kan dat? En hoe gaat u de dienstverlening die ook in dat groot project staat waar geen woord van opgemeld is in de rapportage wel verbeteren? Als u zegt er is wel voortgang dan is mijn vraag, waarom staat die dan niet in de rapportage?

Wethouder Lugthart: Ja voorzitter, **hier de toezegging aan mevrouw Woudstra dat we die inzichtelijk maken ik zal inzichtelijk maken nog voor het einde van volgende week wat we precies hebben gedaan.** Ik heb even niet helemaal scherp wat er staat. Volgens mij staat er in de rapportage groot project een aantal zaken genoemd maar daar kom ik dan eind volgende week uiterlijk schriftelijk op terug. En stuur ik aan de raad. Voorzitter, de stap naar sport en gezondheid, volksgezondheid. De heer Kruger loopt weg. Vroeg expliciet naar de haalbaarheid van de sporthallen, de Marimbahal en de Van Zweedenhal. **Januari komt het college met een voorstel en dat is een iets breder voorstel dan alleen de twee hallen. Dat gaat echt over behoefte en haalbaarheid van sport in het algemeen.**

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Voorzitter, die gaat niet op. Het is nog wel drie keer verlengd, door mevrouw Besteman is het al een paar keer verlengd. U heeft een toezegging gedaan tenminste sorry voorzitter wethouder Lugthart heeft een toezegging gedaan voor eind van het jaar zal er een plan liggen dat is niet januari. Dat is voor einde van het jaar.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): Ik wil even aan de wethouder vragen voorzitter of hij in die plannen alleen maar gaat over die sporthallen of dat er ook meteen in meegenomen wordt wat we met eventuele lege plekken gaan doen. Dus dat er ook plannen zijn en klaar liggen voor als het moment daar is dat we dus niet jarenlang zien dat er niks gebeurt op die plekken.

Wethouder Lugthart: Voorzitter, dat laatste is ja waar dat kan en waar er nu zicht is op een plan dan wordt het daar inderdaad in opgenomen. We zullen de kosten ook inzichtelijk maken wat het bijvoorbeeld zou kosten om een Marimbahal te upgraden. Dus dat komt daar ook in. Meneer Weterings, we hebben hem met een slag om de arm. Het streven is om echt om hem voor het einde van het jaar bij uw raad in de mailbox te hebben. Ik durf hem alleen niet met 100% zekerheid te geven dat die er is. Januari ligt die echt ligt die er. Het streven om voor het einde van het jaar bij u te hebben. En voorzitter dan de CDA-fractie.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Ja voorzitter nog heel kort. Ik ga hier gewoon duidelijk zijn. Het is al drie keer verlengd. Ook in mij affiche heeft u aangegeven uitstel, uitstel, uitstel. U heeft beloftes gemaakt bij het vorige kaderdebat. U heeft volgens mij echt toegezegd voor einde van het jaar. U schaamde zich dat mevrouw Besteman zei dat ze het voor de zomer, toen na de zomer, toen einde van het jaar. En dan is het weer januari. Dat kan u toch niet meer verkopen aan de raad? U maakt afspraken met ons. Afspraak is afspraak.

Wethouder Lugthart: Ja voorzitter, ik ben het met de heer Weterings dat sommige zaken iets langer duren dan dat wenselijk is. Dat geldt ook voor mij. En af en toe worden we ingehaald door zaken die ertussen komen. U refereerde volgens mij in uw bijdrage aan een geit die is gevonden. Dat zijn zaken waar we in een keer mee geconfronteerd worden. Dat kunnen we niet zien en een planning is volgens mij altijd wel, het is zaak om een planning bij te stellen en realistisch te blijven. Nogmaals, ik doe mijn uiterste best om te zorgen dat die voor mijn vertrek ook nog bij u ligt. Dat die voor het einde van het jaar er is. En ik ga er eigenlijk vanuit dat dat lukt. Voorzitter, dan de fractie van het CDA met betrekking tot de sluiting van het zwembad in Steenvoorde. We hebben een brief ontvangen van Florence waarin zij aangeven dat het zwembad definitief gesloten is en gesloten zal blijven. En de reden daarvan is dat de kosten niet opwegen tegen de baten. En eigenlijk wat daar nog wel belangrijker aan is dat zij hebben aangegeven dat het niet aansluit bij de behoeften van de bewoners en de cliënten van Florence. Zelf ben ik ook benaderd door een groot aantal instructeurs die ook aangeven het als een enorm gemis te zien. **Dus ik verwacht dat we kunnen altijd nog een gesprek voeren dat kunnen we natuurlijk altijd toezeggen.** We kunnen het proberen. Ik verwacht dat daar niet gezien hun standpunt en hun brief niet veel uit gaat komen. En we zullen even moeten kijken met elkaar van is er op dit moment nog meer behoefte aan zwemwater. En dan brengen we dat zeg ik dan ook maar gelijk toe richting meneer Weterings ook in hetzelfde voorstel einde van het jaar ook onder van hoe zit het op dit moment met de behoefte aan zwemwater?

Mevrouw Kames (RB, ter interruptie): Wij wilden melden dat Rijswijks Belang in contact is getreden met Florence. En daar horen we nog enkele dingen van. Maar het is niet bekend dat ze dus echt helemaal niks meer met het zwembad willen. Want er is best wel behoefte voor kinderen en ouderen om daar te gaan zwemmen. Dus wij zijn in contact met Florence. En we zullen meer daarvan horen. En we komen daar zeer zeker op terug.

De heer Van Enk (CDA, ter interruptie): Ja het CDA was ook al in contact met Florence. En dat van die kosten dat kan ik beamen wat de wethouder zegt. Maar we weten heel zeker en we hebben mensen gesproken, groepen die op wachtlijsten staan en dat gebruik wat er wordt gemaakt. Er is absoluut hele grote belangstelling om dat bad te behouden. En daarom stellen we dat ook voor om dat sociale gebeuren ook in stand te houden. Dus graag als de wethouder die toezegging wil doen namens het college om in contact te treden en te kijken naar de mogelijkheden dan zien we dat graag.

Wethouder Lugthart: **Die toezegging heeft u bij deze meneer Van Enk.** Dan komen we tot slot bij de organisatie. GroenLinks en Rijswijks Belang over inzicht in de externe inhuur. Terecht punt, dat we natuurlijk moeten weten waar we het over hebben. Het is belangrijk om goed inzicht te hebben in de organisatie en waar externe inhuur zit. Daar wordt op dit moment ook aan gewerkt. Als u mij vraagt kan dat beter dan is het antwoord zeer zeker ja. Er is ook recentelijk een nieuw HR-systeem aangeschaft. En dan hebben we gewoon nou veel betere registraties waar externe mensen werken. Ja als het gaat over het percentage meneer Weterings. Dan denk ik dat we niet het doel moeten opleggen dat de inhuur per definitie naar beneden moet. Want met de projecten die op Rijswijk afkomen is het soms gewoon efficiënter of goedkoper om extern in te huren. En daar waar we natuurlijk hebben over formatieplaatsen die langere tijd noodzakelijk zijn dan hebben we het echt nou ja ik zal geen voorbeelden noemen maar dan is het altijd het streven om arbeidsovereenkomsten met mensen aan te gaan en niet extern in te huren. Dat maakt het gezien de huidige arbeidsmarkt soms gewoon echt heel erg lastig als we het hebben over bijvoorbeeld mensen op het gebied van ik noem maar iets als parkeren. Daar is eigenlijk op dit moment helemaal niemand te vinden.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): Ja even een vraagje ter toelichting. Maar het is toch zo dat als een bepaald groot project van start gaat en er moet ingehuurd worden, dat dat drukt op die projectbegroting? En niet op de algemene begroting van de gemeente?

Wethouder Lugthart: Met een kleine nuance dat zeg maar de personele organisatie heeft natuurlijk een budget voor P&O. En vervolgens worden de lasten van de inhuur worden te laste gebracht aan het P&O-budget. Dat is correct.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Ja voorzitter, ik hoor de wethouder zeggen dit kan beter. Maar hoe is het mogelijk dat er voor tonnen wordt ingehuurd, dat er niet wordt bijgehouden op welke dossiers, hoe lang mensen doorlopen, voor welke periodes? Helemaal niks bekend. Hoe is dat mogelijk? Dat is toch eigenlijk niet te geloven?

Wethouder Lugthart: Ja voorzitter, ook hier behoefte toch wel enige nuance. Het is natuurlijk niet dat we niet weten. Als het gaat uw vraag expliciet gaat over de lengte van de inhuur. Dat wordt niet expliciet bijgehouden. Wij weten natuurlijk wel op welke afdeling er sprake is van externe inhuur. Ja voor wat betreft ja de vraag is altijd van wat willen we ermee bereiken? Wat ik aangaf volgens mij hebben we dadelijk een nieuw HR-systeem. En met dat nieuwe HR-systeem krijgen we een beter inzicht. Als we het over bevoegdheden hebben is het natuurlijk wel de vraag waar de bevoegdheden van raad en college ophouden en hoe ver we dat precies zouden willen weten. Ik blijf altijd aangeven stuur zoals meneer Sleddering aangeeft vooral op het kader en als raad gaat u over het budget. En stuur vooral op het budget. En laat het percentage daar kunnen we natuurlijk ook nog een politieke discussie over voeren. Maar uiteindelijk zit het in de kwaliteit. Ja tot slot voorzitter, want dan ben ik er doorheen. Dat is het Huis van de Stad. Ik denk dat het een goede afspraak is om met de VVD af te spreken dat we het inderdaad volgens mij niet meer over businesscases moeten hebben. Ik hoop dat alles voor wat betreft het Huis van de

Stad achter ons ligt. En dan ben ik het eens met meneer Van der Meij, veel bewoners geven aan dat ze blij zijn dat we terugverhuizen naar een iconisch pand. En laten we het bij deze gewoon afspreken dat we ermee stoppen.

Wethouder Bentvelzen: En dank aan de raad voor hun politieke beschouwing van vanavond en alle moties die ik mag beantwoorden. Allereerst wil ik hier vanuit deze plek toch wel een shout-out doen richting de medewerkers van het sociaal domein voorzitter. Want er wordt hier nog weleens de suggestie gewekt dat er te traag gewerkt wordt of nou welke bewoordingen daar dan ook voor gebruikt zijn. En ik wil daar toch als wethouder de kanttekening tegenover zetten dat sinds ik hier zit en de tijd dat corona heeft aangebroken en wat de medewerkers hier hebben aan werk hebben moeten verzetten dat wilt u niet weten. En in onderbestedingskwesaties en in ziek zijn en nou goed ik kan daar nog een kwartier over doorpraten. Laat ik dat niet doen. Bij deze een shout-out naar de medewerkers van het sociaal domein die ongekend hard gewerkt hebben ook dit jaar weer. Dan ga ik door naar de vragen voorzitter die gesteld zijn. Als eerste door mijn eigen partij Beter Voor Rijswijk. Er is gevraagd om het dierenwelzijnsbeleid op te frissen. Dierenwelzijn die kent inderdaad nieuwe wetgeving of aanpassing in wetgeving. Zowel landelijk als provinciaal. Die wetgeving die gaat in per 1-21-'23. Dus het duurt nog eventjes. De nota dierenwelzijn is vooralsnog voldoende actueel. We houden het uiteraard wel heel goed in de gaten. Mocht die nieuwe wetgeving aanleiding geven tot aanpassen voor onze nota dierenwelzijn dan zullen we dat zeer zeker doen. U heeft mij tevens gevraagd om bij het dierenwelzijnsbeleid te blijven over de ganzen. En de overlast die zij veroorzaken bij het strandje van het Wilhelminapark onder andere. Nou ik herken dat zeker. Niet alleen als wethouder maar ook als gewoon moeder die daar weleens met haar zoontje komt in de zomer. En daar mijn kind zeker niet laat zwemmen momenteel. **We gaan kijken naar die ecologische afbakening.** Ik heb dat overlegd samen met mijn collega meneer Van de Laar. En we willen dat zeker meenemen. Dus als u ons daar een beetje de ruimte in geeft hoe we dat kunnen doen informeren we u zoals u in de motie vraagt voor de zomer van 2022 proberen we dat al in uitwerking te hebben zodat de mensen zich nou ja kunnen genieten van de recreatieplas daar. U heeft me ook gevraagd hoe staat het met de buurtgezinnen. Dat is al in het kaderdebat gevraagd. Wij hebben daar wat overleg over gehad maar ik heb met mijn collega Johanna Besteman besloten dat ik hem vandaag zal beantwoorden voor de verandering. Hoe staat het ermee is de vraag. Aanstaaende donderdag is er een gesprek met stichting Buurtgezinnen. Dus ik ben iets later dan uw motie. Maar aanstaande donderdag is het gesprek. **Dus ik kan u zeker voor 21 december informeren wat we daar eventueel vanuit Rijswijk al dan niet mee kunnen doen.** Dan ga ik over met uw goedvinden naar de fractie van GroenLinks. Die mij gevraagd heeft wat is er nou met dat actieplan, wat heeft het nu opgeleverd dat actieplan van jeugd en Wmo. En ik heb daarin vorige week of twee weken geleden ook al antwoord op getracht te geven. Er is een aanvraag gedaan bij de werkgroep sociaal domein heb ik begrepen. Dat was in september of oktober. De agenda van de raad is nogal druk dus dat begrijp ik. Maar daar is in ieder geval een aanvraag gedaan joh laten we daar het actieplan jeugd en Wmo bespreekbaar maken door middel van een presentatie van wat is er tot nu toe allemaal al gebeurd. De werkgroep heeft daarbij aangegeven dat de agenda te druk was op dat moment. Dus mocht het lukken om met de werkgroep alsnog ergens voor het einde van dit jaar een

presentatie te kunnen geven dan willen de mensen die daar achter zitten voor mij willen dat zeker doen. En de reden dat ik zeg presentatie heeft te maken met het feit voorzitter dat er vast en zeker vragen gaan komen over het actieplan. En wat dan wel en wat dan niet en waarom er bepaalde zaken nog niet zijn gedaan of gebeurd of waarom het iets langzamer gaat dan men denkt. Dat die dan ook gelijk kunnen worden meegenomen. En daarmee bedoel ik bijvoorbeeld het stukje toegang. Daar kunnen we echt nog wel nou daar hebben we gewoon nog een uitdaging. Laat ik daar eerlijk over zijn. We hebben nog een uitdaging in het kader van toegang bij onze jeugdzorg. En ook in dat kader van het actieplan moeten we gaan kijken hoe we dat het beste kunnen gaan organiseren en hoe we daar efficiency slagen kunnen maken. En dus ook tot die 6 tot 8 ton kunnen komen. Gezondheid achterin de zaal. Voorzitter, dan is er een interruptie.

De heer Van Enk (CDA, ter interruptie): Ja voorzitter, er hebben verschillende partijen gevraagd naar de voortgang van het actieplan. En als de wethouder nou zegt ja we hebben geprobeerd de uitkomsten bespreekbaar te maken maar de agenda van de werkgroep sociaal domein liet dat niet toe. Daar kan ik geen genoeg mee nemen. Ik heb hier gevraagd net als andere partijen, geef eens op hoofdlijnen aan wat er nu in die vier jaar gerealiseerd is op dit vlak. En zeker op het punt van die toegang. Daar is mijn hele betoog eigenlijk op gebaseerd dat daar de oplossingen moeten komen. Zowel inhoudelijk als financieel. En dan zegt de wethouder in een zin ja daar ligt nog wel een uitdaging. Maar kunnen we nu horen wat er voor resultaten zijn geboekt in de afgelopen vier jaar?

Wethouder Bentvelzen: Voorzitter, zeker. Dat kan ik zeker. Ik was ook nog niet klaar meneer Van Enk maar goed u vond het nodig daar tussentijds in te interrumpen. Dat is prima. Inhoudelijk gezien zijn er maatregelen die wel al financieel effect hebben geboekt? Dat is namelijk het richtinggevend kader. De T-medewerker die is aangesteld, de praktijkondersteuner bij de huisarts die is ingezet, scherpere afbakening van de jeugdwet. De regionalisering van de zorg, sturing op efficiënt werken bij zorgaanbieders. Het sturen op de kosten hoort daar hoort een financiële vertaling bij. Als stok achter de deur doe ik een hele hoop samen achter de schermen met mijn collega-wethouder Keus van financiën. En sterker nog, de provincie kijkt mee naar de beoordeling van de inschatting die wij in Rijswijk gemaakt hebben als het gaat om een efficiency besparing van 6 tot 8 ton. En ik denk dat de provincie nou ja die is mee gaan kijken sinds vorig jaar. Die zijn zeer streng kan ik u vertellen ook voor mij. En die doen dat met verve.

De heer Van Enk (CDA, ter interruptie): Ja de provincie denkt mee zegt de wethouder. Maar we hebben in de brief van de provincie over begroting en de jaarrekening gezien over financieel toezicht dat ze Rijswijk aansporen om het hoofd te bieden aan de stijgende kosten. En ook vragen om taakstellingen te toetsen op de realiseerbaarheid. Met andere woorden, de provincie vraagt ook om concrete maatregelen en effecten. Dus als we het hier hebben over resultaten dan is dat bepaald geen luxe. Daar zouden we graag meer van horen.

Wethouder Bentvelzen: Ja voorzitter, ik weet niet hoeveel meer concrete zaken ik nog moet noemen. Ik heb net ook niet gezegd dat de provincie meedenkt. Ik heb gezegd dat de provincie

meekijkt naar de beoordeling van deze inschatting. En dat zij dan ook en dat zij zelf de inschatting die Rijswijk gemaakt heeft ook zien als een reële besparing. En dat ze daarin ons blijven volgen. En de regiovisie jeugdzorg die onlangs door uw eigen raad is vastgesteld en 26 november een vervolgbijeenkomst heeft daarin hebben we ook aangegeven dat er jaarlijkse uitvoeringsplannen komen die we schakelen met het lokaal beleid. En daarin staat ook hoe we omgaan met de wachtlijstvorming, met het normaliseren, met het voorkomen van uithuisplaatsingen. Met de samenwerking van onderwijs en jeugdzorg. En ik denk dat dat best concrete onderwerpen zijn die ik zo de revue laat passeren voorzitter. Dan ga ik verder met de motie van de Partij van de Arbeid maar samen met GroenLinks. En die gaat over de kostendelersnorm voorzitter. En ja ik denk dat in het kader van die motie dat we twee situaties moeten onderscheiden. Kostendelersnorm en samenwonen, want dat zijn echt twee totaal verschillende dingen. Kostendelersnorm wordt toegepast als een persoon van 21 plus dus 21 jaar of ouder gaat inwonen bij een bijstandsgerechtigde. Dit zijn bijvoorbeeld kinderen van ouders. En de kostendelersnorm dat betreft een landelijk beleid. Dat wij als gemeente uitvoeren. En waarbij wij niet vrij zijn gesteld om uitzonderingen te maken. En de pilot in Tilburg gaat over samenwonen in het kader van een relatie. Bij samenwonen ontstaat er een gezamenlijke huishouding. Dus ook een gezamenlijke bijstandsuitkering uiteindelijk. Mochten die beide personen in de bijstand zitten. Nou hoop ik al niet dat dat heel vaak aan de hand is want ik hoop altijd dat er misschien één van de twee aan het werk is. Maar als die persoon dan een inkomen heeft boven die norm ook die ene werkende dan moeten zij samen rondkomen van één inkomen. Wat Tilburg nu gedaan heeft om een soort proefperiode in te roepen is een proefperiode om samen voor samenwoning. Ik begrijp dat niet zo heel erg goed. De gemeente Rijswijk gaat nu al wel coulant om met mensen die net gaan samenwonen. Waarop we erop toezien dat er geen misbruik van gemaakt gaat worden. Met misbruik bedoel ik allebei een eigen huishouding. En allebei een eigen bijstandsuitkering. En daardoor niet die gezamenlijke uitkering waardoor we in die zin natuurlijk minder geld uiteindelijk betalen als gemeente vanuit de bijstand. Maar omdat die situatie dus niet heel vaak voorkomt hier in Rijswijk en er ook al maatwerk wordt toegepast zoals ik net al zei, we gaan er hier coulant mee om, verwachten we dat een pilot die u vraagt in uw motie weinig toegevoegde waarde heeft voor de werkwijze in Rijswijk. Ik wil die motie om die reden dan ook ontraden voorzitter.

Mevrouw Van Nunen (PvdA, ter interruptie): Voorzitter, de wethouder heeft ontzettend veel woorden nodig om tot een uitleg te komen waar de motie om vraagt. Ik heb gekeken naar moties van anderen in andere gemeenten waarin degelijk wel ook diverse doelgroepen worden meegenomen. Dus niet alleen die laatste doelgroep waar u het over heeft. U heeft het er al over dat we maatwerk toepassen. Dan denk ik, laten we dat dan gewoon ook formaliseren. En laten we dan ook gewoon deze motie aannemen die niet alleen overigens door Partij van de Arbeid en GroenLinks wordt ondersteund, maar inmiddels ook door D66, Wij. Rijswijk en het CDA. Dus u heeft het hier over een breed draagvlak. Als ik nog een stem meer heb dan is er een meerderheid voor. Dus ik zou daar niet te ja snel overheen stappen voorzitter. Het is bijna geen interruptie meer maar een tweede termijn. Ik wil graag van de wethouder of we de afspraken gewoon die zij

zegt al in de praktijk te hanteren of we die kunnen formaliseren. En dan is deze motie gewoon hartstikke nodig.

Wethouder Bentvelzen: Voorzitter, ja waar mevrouw Van Nunen mee afsluit dat de motie dus hartstikke nodig is dat is in mijn ogen dus niet zo. En ik heb het al eerder meegemaakt dat ik een motie aan oordeel raad heb gelaten en dat daar met een meerderheid van een stem uiteindelijk een of twee stemmen dat ik uiteindelijk met een motie de deur uit loop vanavond en dat is het risico die ik bij deze pak. Want ik blijf erbij, ik ontraad deze motie. Voorzitter, dan is de fractie...

Mevrouw Van Nunen (PvdA, ter interruptie): Voorzitter, dan wil ik toch nog heel even een echt bijna ja serieuze vraag aan de wethouder niet een bijna serieuze vraag aan de wethouder stellen. Bij een meerderheid in deze voor deze motie, gaat u hem dan uitvoeren? Want dat wil ik dan wel graag weten. Want het lijkt even dan loop ik de deur uit met een meerderheid standpunt voor deze motie. Ik wil graag dat u hem dan ook uitvoert voor 1 maart zoals daar gevraagd om wordt. Kunt u dat toezegging?

Wethouder Bentvelzen: Nou voorzitter, het zou vrij flauw zijn als ik zou zeggen nee. Deze motie vraagt om een beleidsregelwijziging die we dus uit coulance al doen en die u nu zwart op wit wil hebben. Nou goed ik zie daar dus de toegevoegde waarde niet van. U ziet die daar wel van. Dat is misschien een persoonlijk en politiek uitgangspunt die we niet met elkaar delen. Ik ga uiteraard u als gemeenteraad bent het hoogste orgaan en het gaat u niet over financiële middelen die ik moet gaan zoeken die ik niet heb. Dus vervolgens de motie niet kan uitvoeren. Dit gaat over een beleidsregel die ik zou moeten aanpassen. Dus ja dat is wat het is. Ja we gaan verder. Want we willen ook eten denk ik straks. De fractie van Wij. heeft mij concreet gevraagd over crew in de Bogaard om die ook in Oud Rijswijk te laten starten. Nou we willen even kijken hoor, ik vind de suggestie van de fractie van Wij. de moeite waard om te onderzoeken of er een vergelijkbare pilot kan starten in Oud Rijswijk. De crew in de Bogaard is onderdeel van de Martinifabriek. En het WSP in Rijswijk levert kandidaten zoals u weet. We gaan kijken of daar draagvlak voor is. Ik neem aan dat u dat zelf al heeft onderzocht dus dat we daar snel uit zijn. **Maar we nemen de strekking van de motie dan ook graag over om te onderzoeken of we een pilot van de crew in Oud Rijswijk ook kunnen toevoegen.** Net als dat we dat in de Bogaard doen. En u heeft aangegeven dat u verdere uitwerking van participatiebeleid zou willen zijn. Nou daar kan ik u misschien het begin van het nieuwe jaar mee verblijden. Als het goed is de laatste week van januari ben ik we zijn heel druk bezig met de nieuwe internetwebsite. En daarin wordt participatie groots meegenomen. En daar wordt ook aangegeven of een inwoners kan meebeslissen of dat het een enquête betreft. Of nou ja goed wat u zelf aangaf in uw betoog om het korter te houden. Voorzitter, dan ga ik over naar het CDA. Die geeft aan er zijn oplopende tekorten zowel bij de Wmo als jeugdzorg. Er zijn veel wachtlijsten, ernstige gevallen komen niet bij de juiste hulp. Ja u vraagt mij bijna om een gewetensvraag. Ik heb het er toevallig onlangs over gehad in het college. Of in ieder geval met een van mijn collega's. Dat dat inderdaad een schrijnende situatie lijkt te worden. Tegelijkertijd kunnen we dat in Rijswijk ook niet direct oplossen. We doen daar alles aan dat kinderen hier niet in een onveilige thuissituatie verkeren.

Daar wil ik ook wel mijn handen voor in het vuur steken dat we dat altijd doen. U vraagt of u stelt dat het voor de jeugd niet zo heel veel oplevert dat we continue met elkaar over geld of beleidsregels aan het praten zijn. Nou dat onderschrijf ik. Tegelijkertijd doen we er met zijn allen helaas wel aan mee. U heeft mij gevraagd ken ik de rapporten van de commissie? Ja die ken ik. En we maken keuzes in de zorg. En we gaan geen katten verzorgen vanuit onze Wmo. We hebben vorige keer bijvoorbeeld van paardenfluisteraars gehad. Nou u geeft nu katten aan om dat niet te doen. Nou alle gekheid op een stokje. We kijken er echt heel goed naar van joh wat kan er in het netwerk en wat is het kader van zelfredzaamheid mogelijk? En wat moeten we echt vanuit de zorg en vanuit de belastingmiddelen van alle belastingbetalers wel of niet honoreren voor de Rijswijker? En u gaf ook aan oh dat was Partij van de Arbeid in het verlengde daarvan.

De heer Van Enk (CDA, ter interruptie): Ja de wethouder zegt daar kijken we dus heel kritisch daar. Daar doen we alles aan. Maar hoe kan het dan dat we sinds we begonnen zijn met die jeugdzorg van 9 miljoen uitgaven naar 15 miljoen zijn gekomen voor het komende jaar op de begroting? Dan gaat er toch iets niet goed. Dan zitten we op bijna een verdubbeling straks en dan kunnen we toch niet blijven zeggen tegen elkaar nee hoor er wordt kritisch gekeken.

Wethouder Bentvelzen: Ja voorzitter, ook Gemeentebelangen Rijswijk die gaf al aan in haar betoog van joh 1 op de 10 kinderen heeft tegenwoordig jeugdzorg. En ik heb volgens mij in meerdere vergadering aan u aangegeven, Rijswijk hebben we dan ook nog eens te maken met best wel veel kinderen die in de specialistisch jeugdzorg zitten. En een kind in de specialistisch jeugdzorg die kan ik u verzekeren komt daar echt niet voor niks. Echt niet. Dus daar hebben we in Rijswijk gewoonweg mee te maken. En dat is misschien wel plat en dat vindt u van mij misschien wat makkelijk. Maar dat is wel wat het is. En de fractie van Gemeentebelangen Rijswijk heeft mij ook gevraagd, doe nou die ambtelijke voorbereiding zodat zodra de nieuwe raad is geïnstalleerd eind maar 2022 dat daar vroegtijdig een discussie plaats kan vinden waar zijn we nu wel van als gemeente en waar zijn we nu niet van. En ik heb dat in het kaderdebat al toegezegd dat te doen. Meneer Van der Meij heeft mij net gevraagd hoe ver staan we. Nou de ambtenaren die bereiden het voor. **We zorgen dat daar een document ligt eind maart.** Zodat het zeker door de nieuwe gemeenteraad en wellicht een nieuw college al dan niet maar in ieder geval de nieuwe gemeenteraad besproken kan worden. En dat daar keuzes in gemaakt kunnen worden van waar zijn we wel van en waar zijn we niet van. Zeker als het gaat om de niet wettelijke taken. Mevrouw Van Nunen die gaf ook aan een voorbeeld vanuit Rotterdam waarin ze minder keukentafelgesprekken gaan voeren. En daarin denk ik weleens, je kan het eigenlijk nooit goed doen als wethouder sociaal domein. Of je doet te veel of je doet te weinig. Keukentafelgesprekken, je geeft te veel geld uit of te weinig geld. De minder keukentafelgesprekken dat is volgens mij een onderdeel waarin Rotterdam best wel de boer op is gegaan en dat doen we in deze regio, regio Haaglanden kan ik dan wel zeggen, doen we dat ook. We voeren geen keukentafelgesprekken waar het niet nodig is. Als iemand om een voorbeeld van mij dichtbij te nemen die heeft MS. Dat is volgend jaar niet over. Dus gaan we dat niet opnieuw doen, want dat is tijdverspilling voor de persoon kwestie en het is tijdverspilling

vanuit de gemeente. Dus dat soort zaken daar kijken we echt heel goed naar. En dat doen we niet.

De voorzitter: Wethouder wilt u afronden?

Wethouder Bentvelzen: Ja ik doe mijn best. Er zijn zoveel vragen gesteld. Voorzitter, dan is er nog een vraag gesteld die ik echt niet kan overslaan dus waar ik nog naartoe moet eigenlijk. En dat heeft te maken met de vragen rondom de pilot basisbanen. Want die kan ik natuurlijk niet... die kan ik niet vergeten voor mevrouw Van Nunen. En het project basisbanen het echt een ontzettend lange en eerlijk gezegd ook moeilijke aanloop. Oorzaken zijn onder andere gebrek wat mevrouw Van Nunen zelf ook al aangaf de ambtelijke capaciteit op dit dossier was er niet, was er kort, was er toen weer niet, was er toen weer wel. Nou goed, de coronaperiode heeft ons daarbij in de weg gezeten waardoor het niet mogelijk was kandidaten vanuit Rijswijk in Den Haag toe te voegen aan de Haagse pilot. Er is sprake geweest van een zware onderschatting van de pilot an sich. Dat trek ik mij allemaal aan. Om positief te eindigen, desondanks zet ik me er echt voor in om voor de einde van deze collegeperiode een pilot basisbanen hier draaiende te hebben. Dus die ambitie heb ik nog steeds. En ik hoop dat mevrouw Van Nunen dat van mij aanneemt. Voorzitter, als laatste but not least er is nog er zijn door meerdere fracties nog gesteld dat er te veel mensen zijn met tijdelijke banen. Draaideurbanen in plaats van duurzame banen. Dat is heel lastig. Mede doordat er ook weleens niet duurzaam gereageerd wordt op mensen die parttime willen werken. Dat wordt dan ook niet gezien als een duurzame baan. Maar goed ik ben al blij als iemand 20 uur wil werken in plaats van 0. Dus daar ben ik alleen maar hartstikke blij mee. Tegelijkertijd heb ik onlangs een overleg gehad met de arbeidsmarktregio Haaglanden. Daar werd wel de conclusie getrokken dat we een gigantische mismatch hebben in de regio Haaglanden als het gaat om vraag en aanbod. Daar wordt nu wel naar gekeken ook in het kader in samenwerking met onderwijs wat we daar nu aan kunnen doen, in samenwerking met mbo-scholen, middelbare scholen in de voorbereiding naar het mbo toe of naar het hbo. En wanneer we of hoe we dan die kansrijkere beroepen in ieder geval beter aan het voetlicht kunnen brengen. Zodat er een betere match bestaat op de arbeidsmarkt en ook de mobiliteitsteams vanuit de arbeidsmarktregio Haaglanden die gaan hiermee aan de slag vanaf het nieuwe jaar. Voorzitter, daar hou ik het bij.

De heer Krumeich (Fractie Krumeich, ter interruptie): Ja in ieder geval dank u wel. Ik had een vraag schriftelijk een week geleden gestuurd. Ik heb hem niet voorgelezen om snelheidsredenen, maar dan nog. Ik heb gevraagd naar een update van de motie arbeid als beste zorg. Er waren toen duizend mensen die in een schrijnende toestand zitten. Ik heb er niets meer van gehoord.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, excuses, mijnheer Krumeich was zelfs zo snel en het ambtelijk apparaat was ook zo snel met de beantwoording daarvan, dat 'ie iets verder was gezakt in mijn systeem. Maar om u antwoord te geven op uw vraag, in juli 2020 heb ik de raad een raadsinformatiebrief gestuurd met de uitkomsten van het onderzoek naar de participatiegraad van inwoners die op trede één en twee zitten van onze participatieladder. Dat betreft

informatiebrief 20100 om voor u precies te zijn. Die uitkomsten van de enquête en van de pilot die gehouden is met die 45 inwoners uit trede één en twee, die zijn meegenomen als input bij het opstellen van de kadernota participatie die onlangs in de raad is vastgesteld. Het aantal mensen in trede één en twee betreft circa duizend bijstandsgerechtigden en er wordt circa één tot anderhalf keer, of eens in de anderhalf jaar contact met deze groep gehouden. Tegelijkertijd wordt er vanuit die kadernota hard gewerkt aan het uitvoeringsplan. Volgens mij refereerde mevrouw Van Nunen daar net ook al aan. Daar wordt onder andere ook beter beschreven wat die participatie consulent exact gaan doen en welke andere concrete maatregelen we op het gebied van maatschappelijke participatie gaan doen. Dus met andere woorden, we hebben grote stappen gemaakt in tweeënhalft jaar.

Wethouder Van de Laar: Raad ook dank. Ik wilde eigenlijk beginnen met een mededeling, omdat ik die eigenlijk aan het begin van de raad, maar dat stond geloof ik niet op de agenda, maar ik vond het toch heel belangrijk om u even op de hoogte te stellen van de voortgang met de gesprekken met het COA ten aanzien van het AZC. Dus dat ligt buiten de begroting maar het is een RIB niet waardig, maar het is toch belangrijk. We hebben die gesprekken, die zijn nu gaande, die zijn gericht op het sluiten van een overeenkomst waarin de eisen die we gezamenlijk gesteld hebben aan het AZC. Het goede nieuws is dat het COA daarin meegaat, dus aan de eisen ten aanzien van de veilige landers en voor de periode en het stoppen van de instroom, de laatste puntjes op de i worden nu gezet. We zijn ook in gesprek samen met ... Ik zie een interruptie.

De heer Wetering (RB, ter interruptie): Heeft u dat in deze krant gelezen, of niet? Die overeenkomst? Of is het nu wel vastgelegd, gaat COA zich nu wel aan de afspraken of kan ik het morgen in deze krant teruglezen?

Wethouder Van de Laar: De puntjes worden op de i gezet. We zijn ook in gesprek met de Librijn die het onderwijs verzorgen samen met mevrouw Besteman verantwoordelijk voor het onderwijs en er zijn nu ongeveer 33 kinderen op en er ligt een aanbod voor de Librijn om dat elders de organiseren, want De Bazaar zelf, dus de school, daar zijn de smartboards weg, meubilair is weg, vast personeel is per 1 augustus weg, dus we moeten echt nu kijken hoe we dat op een andere manier doen en daar zijn we dus met gezwinde spoed aan de slag want binnen twee weken moet een overeenkomst er liggen. De vragen voor de begroting. De VVD, u pleit voor goede communicatie en ondernemers echt helpen. Nou, dat is helemaal het credo, zou ik willen zeggen, van de afdeling economie. Die hebben daar ook een project voor gehad, de ondernemers op de troon, waar we de dienstverlening hebben verbeterd. Maar ik ben het met u eens, ook in andere domeinen kan de communicatie naar ondernemers, moet scherp en duidelijk zijn. GroenLinks en D66, luchtkwaliteit, dat moet eigenlijk veel sneller gaan, dat ben ik met u eens. Dat is echt een Rijswijkse issue, zou je kunnen zeggen. We zijn van veel factoren daarvan afhankelijk, veel variabelen die ook buiten Rijswijk zitten. Maar wat kunnen wij zelf doen? Onder andere een milieuzone, de haalbaarheidsonderzoeken die zijn daarvan bekend en daar hebben we inderdaad een capaciteitsprobleem gehad met dat hele dossier. Ik maak het even af. Daar komt veel specialistische kennis bij kijken, bij milieu in zijn algemeenheid. Wij hebben extra capaciteit daar

nu voor geregeld en we gaan ook daar weer met gezwinde spoed met die extra capaciteit, externe inhuur, aan de slag met die milieuzone en dan komen we nog voor het eind van het jaar met de resultaten daarvan. Die aanpak zou je een taskforce kunnen noemen. De resultaten van het haalbaarheidsonderzoek staat gepland voor dit jaar. Even kijken, u heeft het over dat wij in Rijswijk inderdaad een enorme bijdrage doen aan het oplossen van de woningnood, maar de vraag is, hoe verhoudt zich dat tot verkeer? Daar hebben we een heel sterke mobiliteitsvisie voor nodig. **Nou, 21 december ligt die in de raad voor u ter discussie en besluitvorming en ik zeg u bij deze ook toe dat wij alle plannen die voortvloeien uit de ontwikkelkaders, dat we die binnen die kaders zullen uitwerken.** Dus dan gaat het over alle bestemmingsplannen die er nog aan zitten te komen binnen de kaders die de raad heeft vastgesteld. CDA vraagt heel concreet naar wat merken inwoners van de moeite die is gedaan in de investeringen voor de openbare verlichting, wat een aantal jaren een heel grote issue was en hier en daar, als u nu naar buiten gaat ziet u de lamp niet branden op het Bogaardplein, terwijl het wel is opgeleverd. Als het goed is, is het eind van de week de helft en volgende week de andere helft brandt weer licht, maar daar gaat dit onderwerp niet over. Het ging over de storingen in Rijswijk van de openbare verlichting. In vergelijking met ... Nou, daar hebben we 30 kilometer kabels vervangen, ongeveer, 28-30 kilometer de afgelopen jaren. Daar hebben we 1000 armaturen vervangen. U kent misschien het enthousiasme uit Leeuwendaal over de participatie ten aanzien van de armaturen. Dat heeft tot resultaten geleid, namelijk het aantal meldingen in 2019 op 2500 is met 60 procent gezakt en we verwachten daar dit jaar 800-900 meldingen, maar dat kunnen we u rapporteren in het voorjaar als de winter weer voorbij is. Dus dat merken wij er op een statistische manier van, zal ik maar zeggen, dat er gewoon minder meldingen zijn. Dus dat is goed nieuws. De heer Van der Meij, Gemeentebelangen Rijswijk, actief grondbeleid in de Plaspoelpolder samen met het IPP. Dat is een heel goed idee en dat wordt op dit moment ook onderzocht. De acties van het IPP in de Treubstraat, de zes kavels, maar u zelf alles vanaf weet, dat is een groot succes gebleken, namelijk, die kavels die zijn bijna allemaal verkocht. Dan gaat het over Cavero, De Loods en de panden die er naast liggen, maar ook Frijdastraat 7 en 48 units die opnieuw worden gebouwd aan de Frijdastraat ook. Er loopt nu een onderzoek, of een onderzoek, dat is ter plekke in het gebied kijken welke panden komen nu in aanmerking om mogelijk ook op die manier mee om te gaan, met het instrument IPP dat een eigen vermogen heeft wat gebruikt kan worden om te investeren. U zegt zelf, de weg is mogelijk vrij voor een discussie over gedifferentieerd tarief voor afval scheiden. Ik denk dat dat een heel eerlijk systeem, een heel rechtvaardig systeem is. Daar hebben we het op de afvalavond ook over gehad. Als we vragen, waar komen de kosten van het afval verwerken en verbranden nu echt vandaan, dan komt dat doordat er slecht wordt gescheiden. Gedifferentieerd tarief geeft daar absoluut een antwoord op en daar is mogelijk een mooi verkiezingsthema. Dat hebben we toen ook geconcludeerd op die afvalavond. Ten aanzien van het onderhoud van de stad ben ik blij dat verschillende partijen zien dat we in de begroting hebben verwerkt dat we het integraal beheer- en onderhoudsplan voor de openbare ruimte hebben vastgesteld, het IBOR. Dat ziet u dus terug in structurele investeringen in de openbare ruimte, waaronder het groen, de bruggen, de beschoeiingen en de wegen en al die andere zaken

die daarbij horen. **PvdA, de sterpassage, dat komt binnenkort naar de raad toe, ook uitgewerkt binnen de kaders van masterplan in de Bogaard.**

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Voorzitter, ik heb wethouder Van de Laar nog niet gehoord over de verpauperingen van objecten die hij zelf nog geen vijf maanden geleden heeft geopend en nu daar heel verpauperd bijliggen. Kan de wethouder daar nog een reactie op geven en ook eventueel even op de motie?

Wethouder Van de Laar: Voorzitter, ja, alle objecten die in de openbare ruimte zijn, die zijn onderdeel van het integraal beheer- en onderhoudsplan, het IBOR en die worden dus periodiek onderhouden. Ik ben het er helemaal mee eens dat als je het zelf in de tuin zou hebben staan, dat het op een andere manier mogelijk onderhouden zou worden of een andere uitstraling heeft, maar het staat hier in de openbare ruimte. Dus dan hebben we, en het heeft ook zijn functie gehad, niet de kunstwerken maar de banken zoals de rode bank, dat heeft iets gedaan voor dat plein. Dat is niet onopgemerkt gebleven. Maar het is ook een feit dat het gebruikt wordt en dat zie je bij alle objecten terug. Dus samen houden we Rijswijk schoon, zou ik willen zeggen. Wij doen ons ding vanuit de begroting en gewoon vanuit de uitvoering om de dingen periodiek te onderhouden en ik roep ook iedereen op om de omgeving schoon te houden, voorzitter.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): Zou ik aan de wethouder mogen vragen om, in aansluiting aan de heer Weterings, over de prachtige bank in de Herenstraat, waar ik vandaag nog even langsgelopen ben, waar je kunt constateren dat met name grotere voertuigen van de markt tegen het onderstel van de bank aanrijden. Probeer te overleggen met de marktmeester misschien om daar enige discipline bij de marktdeelnemers te bewerkstelligen.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Ja, voorzitter, er gaat toch structureel iets mis als je voor tonnen kunstwerken, objecten aanschaft en dan zeggen ja, we moeten het eigenlijk onderhouden maar misschien gebeurt dat niet. Ik wil gewoon echt een duidelijk plan, een plan van aanpak komen, voor dure objecten waar tonnen in omgaan, wil ik gewoon zo gauw mogelijk een plan van aanpak zien hoe dat beter wordt onderhouden. Dus die motie ga ik dan wel inzetten, dank u wel.

Wethouder Van de Laar: Voorzitter, dat heb ik ook gezien inderdaad, dat er, dus daar zullen we de markt kijken of we daar rekening mee kunnen houden en er op aanspreken. Ten aanzien van het onderhoud van de objecten van bankjes tot banken en alle andere zaken. In de openbare ruimte gaan niet alleen tonnen maar miljoenen in om en daarom hebben we daar een heel stevig plan voor en dat plan is het IBOR, voorzitter.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Het is toch een teken dat het plan niet werkt, voorzitter? Er moet dan toch een beter plan komen? Heeft u de foto's gezien? Het werkt niet. Ik wil gewoon een beter plan zien. Het plan dat er nu ligt, werkt niet.

De voorzitter: Ja, de wethouder heeft het goed begrepen. Zullen we verder met ... We zijn er bijna. Mevrouw Besteman.

Wethouder Besteman: Als hekkensluiter van het college zal ik ook proberen om het kort te houden. Laatste begrotingsdebat van dit college. Veel partijen hebben al even stilgestaan bij de resultaten die bereikt zijn. Dat is denk ik ook goed, want het zijn bijzondere tijden zo met corona geweest. Een tijd waarin inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven naast elkaar stonden. Dat is wat ik heb gezien. Voorzitter, het nieuwe beleid om vrijwilligers en mantelzorgers te ondersteunen kwam wat dat betreft ook geen dag te vroeg. We hebben de uitvoering gestart, en dan kijk ik maar even naar de heer Van Enk, als het gaat om bestrijden van eenzaamheid midden in die coronatijd. Dat was natuurlijk niet gemakkelijk, de heer Van Enk zei dat ook al, maar wel des te meer van belang, zou ik kunnen zeggen. We hebben ook al concrete resultaten geboekt, daar ben ik ook heel erg blij mee, want dat was ook nodig. Er zijn projecten gestart rondom het bewegen tegen eenzaamheid, zwementie in De Schilp als voorbeeld, bewegen voor mensen met lichte dementie in gezamenlijkheid, dus ook met dat sociale aspect erbij. Walking voetbal is gestart op het Prinses Irenepark. De wijk estafette is gestart, een sociaal eetevenement dat nu heel Rijswijk door kan gaan, maar ook als het gaat om jongeren en eenzaamheid is dat tot uitvoering gekomen, bijvoorbeeld door het ontwikkelen en het uitrollen van lespakketten waarin wordt ingezet op bewustwording maar ook op interventie en ook, zoals de heer Van der Meij zei, om die weerbaarheid van jongeren te versterken. Ook in dat nieuwe uitvoeringsbeleid zijn ontmoetingsruimten en huiskamers tot stand gekomen. Dat zeg ik maar even nadrukkelijk ook tegen mevrouw Van Nunen die ook een vraag heeft gesteld over de huiskamer Te Werve, die voorziet in de nieuwe wijkaanpak Te Werve. Dus ik kom daar zo nog wel even op terug. Als het gaat om jongeren en activiteiten, ontmoetingen in Rijswijk Buiten, daar heeft mevrouw Mauer over gesproken en ik dacht ook mevrouw Van Nunen. **We hebben daar, en de heer Weterings zei het al, in antwoord op de vragen van Rijswijks Belang aangegeven dat we willen kijken naar welke faciliteiten en activiteiten mogelijk zijn in Rijswijk Buiten.** Dus ik omarm uw idee innig, zeg ik maar even tegen mevrouw Mauer, want ik denk dat het goed is, en de heer Weterings zei dat ook, dat we ook na de uitrol van de skatebaan, die er ook gaat komen op de Treubstraat, gaan kijken naar, wat is er nodig voor jongeren aan de andere kant van de snelweg, zou je kunnen zeggen. Dus daar moeten we zeker op inzetten. Voorzitter, dan cultuur, ik wil daar ook nog iets over zeggen. Dat is ook door een aantal fracties genoemd. Ik ben blij dat we met het inzetten van het rijksgeld corona ook de continuïteit van onze culturele instellingen vooralsnog hebben kunnen waarborgen en zo ook kunst en cultuur voor een brede doelgroep in Rijswijk beschikbaar hebben kunnen houden. Ik zeg daarbij, we zitten, en u weet dat, nog steeds met coronamaatregelen. We weten niet waar dat naartoe gaat en we verwachten ook dat de corona maatregelen en de crisis een lange doorwerking zal hebben op de culturele sector. Desalniettemin wil ik hen toch een heel compliment maken dat zij in de zware tijd zich zeer innovatief en ook weerbaar hebben getoond en zo in staat zijn gebleken om ook kunst en cultuur toegankelijk te houden voor onze inwoners. Als het gaat om het BB Museum, de heer Kruger heeft mij daarnaar gevraagd en mevrouw Van Nunen heeft hem eigenlijk al geantwoord in haar bijdrage, zijn we nu in gesprek met de vrijwilligersorganisatie en het NFI om te kijken welke

scenario's zij voor ogen hebben en hoe we dat BB Museum toegankelijk en beschikbaar kunnen houden voor onze inwoners en anderen.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Wanneer heeft het laatste gesprek plaatsgevonden tussen u en de vrijwilligers van het BB Museum?

Wethouder Besteman: Voorzitter, dat gesprek is al enige tijd geleden. Ik heb volgende week een voorstel in het college waarin ik voorstel om drie scenario's uit te werken, samen met de vrijwilligers zijn samen met het NFI om te komen tot een toekomstbestendig BB Museum in Rijswijk, voorzitter.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Kan de wethouder dat dan ook aan de vrijwilligers laten weten, want die voelen zich al een tijdje niet meer gehoord.

Wethouder Besteman: Voorzitter, zeker. Dat zal ik zeker doen. Dit signaal is mij niet bekend, maar ik neem het uiterst serieus, zeg ik tegen de heer Weterings, want die vrijwilligers van het BB Museum liggen mij zeer na aan het hart.

De heer Kruger (BVR, ter interruptie): Ik heb eigenlijk een korte vraag. Het is al geruime tijd geleden gevraagd, vorig jaar, en daarvoor ook al een keer. Kunt u aangeven wanneer er nou echt iets concreets op tafel ligt waar men enig perspectief kan krijgen? Want op dit moment proef ik dat nog niet, dat er witte rook komt.

Wethouder Besteman: Dank u, voorzitter. Nou, witte rook inderdaad nog niet, maar wat we nu aan het doen zijn is in samenspraak drie scenario's ontwikkelen en kijken wat haalbaar is en ook wenselijk. Niet alleen vanuit de gemeente, maar ook vanuit de vrijwilligersorganisatie. U kunt zich voorstellen dat het ontwikkelen tot een meer museale functie echt ook iets vraagt van de vrijwilligers die nu betrokken zijn, maar ook het NFI heeft daar een standpunt over. Dus we kijken in gezamenlijkheid, wat is wenselijk, wat is haalbaar en dan uiteindelijk natuurlijk ook naar wat het gaat kosten en dan is uw raad natuurlijk ook aan zet. Voorzitter, als het gaat om kunst in de openbare ruimte, daar heb ik de heer Sleddering over horen spreken en ik dacht ook de heer Weterings. De Sleddering heeft een pleidooi gehouden om met kunst in de openbare ruimte een pas op de plaats te doen, als ik hem goed heb begrepen. Voorzitter, u kunt zich voorstellen dat dat voor het college op dit moment niet aan de orde is. Los van de inhoudelijke overwegingen om kunst in de openbare ruimte toe te voegen, voert het college ook uit volgens de verordening die door de raad is vastgesteld waarin we de één procent regeling hanteren, om het maar zo even in de volksmond te noemen, en een deel dus bestemmen voor kunst. Dat is wat we uitvoeren.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Voorzitter, waarom zou je drie nieuwe kunstwerken aanschaffen als er twee vrijkomen? Het vliegende tunneldak komt vrij, want het tunneltje gaat dicht en de jongen en het meisje staat bij de afgebrande school. Dus twee staan er gewoon stof te happen, die kan u gebruiken. Scheelt weer anderhalve ton.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): Ja, heeft u geen begrip voor de woorden die wij gekozen hebben, waarin we niet zeggen, we doen niet meer aan kunst in de buitenomgeving? We zeggen alleen, gelet op de financiële situatie van de gemeente Rijswijk, we maken even een pas op de plaats tot betere tijden. Dat heeft toch niks met verordeningen te maken en regels en afspraken te maken? Dat is gewoon verstandig financieel beleid en deze dingen, ik heb u ook in overweging gegeven, er staan op andere plekken, zoals de heer Weterings ook zegt, maar ook in de stad en je kan best eens kijken van nou, we hebben nu dringend behoefte aan een beeld, een kunstwerk bij de sporthal, misschien kan een kunstwerk dei op een andere plek beter tot zijn recht komen bij de sporthal. Dus probeer daar wat creatief mee om te gaan. Het gaat dus niet om, wij zijn tegen kunst in het buitengebied, maar even pas op de plaats, gelet op de financiële situatie en kijk, wat is beschikbaar in Rijswijk en wat kan wellicht op een betere en andere plaats staan.

Wethouder Besteman: Ja, voorzitter, dat was inderdaad dan nog de andere helft van mijn antwoord, want dat is uiteraard een goede suggestie, die de heer Sleddering hier doet en dat is ook hoe we bijvoorbeeld de beeldenroute in het Wilhelminapark gaan inrichten. We hebben gekeken, waar staan nog kunstwerken opgeslagen, waar staan verweesde beelden en hoe kunnen we die elders een mooie plek geven? Neemt trouwens niet weg dat ook het hergebruik van beelden, dat daar een financieel plaatje aan zit. Maar goed, daar zult u mee bekend zijn. Voorzitter, wonen. Er is een grote druk op de woningmarkt en mevrouw Mauer die refereerde daar ook al aan. De ambitie van Rijswijk om woningen toe te voegen aan de voorraad is groot. We doen dat door grootschalige transformaties en natuurlijk ook Rijswijk Buiten. Ik ben blij dat we op schema liggen met het uitvoeren van de woonvisie die ook voor de zomer door uw raad is vastgesteld en een belangrijk onderdeel daarvan is bijvoorbeeld de wijkaanpak van de oudere wijken zoals Te Werve en in die wijkaanpak zit ook voorzien om een huiskamer toe te voegen weer aan die wijk. Zeg ik nog even nadrukkelijk tegen mevrouw Van Nunen. Een andere belangrijke richting in die woonvisie is natuurlijk, en het is al genoemd door fracties vanavond ook hier, het toevoegen van die midden huurwoningen. We doen dat samen met corporaties in Te Werve. Denk aan De Schakel, het is al gezegd vanavond, maar ook door goede afspraken te maken met ontwikkelaars en ook, de heer Van der Meij zei het zo treffend, met ons eigen Rijswijkse woonfonds. Als het dan gaat om het toewijzen van koopwoningen aan Rijswijkers, dat is wat de heer Kruger heeft aangereikt in dit debat vanavond. De fractie van Beter voor Rijswijk vraagt, als ik het goed heb begrepen, om te kijken of er juridische mogelijkheden zijn en wat die dan zijn. Welke kansen en belemmeringen daar zijn. **Inhoudelijk, voorzitter, wil ik dat uiteraard in kaart brengen en uw raad daar verder over informeren.** Als het gaat om de opkoopbescherming, heeft mevrouw Alberts een opmerking gemaakt. Ik kan uw raad mededelen, voorzitter, dat het voornemen om die opkoop bescherming in te voeren er al is. We hebben daar ook gesprekken over in de regio, we wachten op de nieuwe wetgeving die per 1 januari aanstaande ingevoerd wordt. We zijn in goed gesprek met Den Haag. De wethouder aldaar heeft ook aangegeven, zullen we in gezamenlijkheid dit gaan inrichten. Als er interesse is bij andere gemeenten, nou ik heb dat met beide handen aangepakt. Dus in die zin ondersteun ik de lijn die mevrouw Alberts heeft ingebracht volledig. **Als het gaat om het inschrijven van**

jongeren vanaf zestien jaar dan kijk ik ook weer even naar de heer Kruger. We zitten echt gemakkelijk dicht bij elkaar, dat is wel fijn vanavond. Ik ben meteen helemaal van slag. Ik hoop niet dat iedereen heeft gehoord wat de heer Kruger tegen mij zei. **Ik wil graag nog even zelf bestuurlijk bespreken hoe mijn collega's in de regio daarnaar kijken en daar kom ik dan ook bij de raad op terug, voorzitter.** Het CDA heeft een pleidooi gehouden om op een concrete locatie moderne hofjeswoningen toe te voegen, als ik dat goed heb geformuleerd op deze manier. Ik sta daar zeker voor open en ik wil dat in die lijn van harte uitvoeren. Voorzitter, ik kom tot een afronding. Er zijn nog grote sociale uitnodigingen op de woningmarkt... Ik vat het op als een interruptie, voorzitter, van mevrouw Van Nunen. Als het gaat om Eikelenburg zijn we nog met de planontwikkeling bezig. Ik kan u daar nu nog geen uitsluitsel over geven maar ik zal daar zo snel mogelijk bij u op terugkomen. Voorzitter, ik sluit af. De uitdagingen blijven groot in Rijswijk en we staan er samen voor. Ik sluit af met de mooie woorden van mevrouw Mauer, voorzitter, Rijswijk maken we samen.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Voorzitter, een gewetensvraag aan mevrouw Besteman. Vindt zij het verkoopbaar om voor 195 duizend euro aan kunstwerken aan te schaffen terwijl er opties zijn die bruikbaar zijn, om dat te gaan herplaatsen? Kan zij dat verkopen aan de Rijswijkers?

Wethouder Besteman: Ja, ik wil daar nog wel even op reageren. Ik heb net in antwoord op de heer Sleddering volgens mij gezegd dat ik het een heel goed idee vind om te kijken welke kunst beschikbaar is en die ook her te gebruiken. Voor de rest is het zo, voorzitter, dat als wij kunstwerken toevoegen aan die openbare ruimte als gevolg van een ontwikkeling, we een duidelijk kader hebben van de raad en daarbinnen werken we.

Mevrouw Van Nunen (PvdA, ter interruptie): Ik vind het volstrekt onbevredigend, het antwoord van de wethouder, op mijn vraag over Eikelenburg. Ik vroeg om een nieuwe discussie in de raad over een herijking van het bestemmingsplan, maar ik wil dat ook wel voor de tweede termijn bewaren, maar ik ben bang dat ik anders alleen maar heel boze gezichten zie. Ja, op de procedurele kant, niet op de inhoudelijke kant.

De voorzitter: Ja, bewaar hem even voor de tweede termijn.

Mevrouw Van Nunen (PvdA, ter interruptie): De wethouder antwoordt niet op mijn vragen.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen houdt hem vast. Ik wou als portefeuillehouder ook nog even in deze termijn wat dingen doen. Ik wil de vergadering overdragen aan mijnheer Braam. Kunt u dat doen vanaf die plaats? Goed.

Burgemeester Verkerk: Ik heb vier punten te bespreken. In eerste plaats de situatie rond de handhaving en de inzet van boa's. Verschillende fracties hebben daarover gesproken. Ik kan zeggen dat de handhaving met betrekking tot overlast van jongeren bij De Schilp strak wordt gemonitord en er op dit moment geen uitzonderlijke situaties zijn. Hetzelfde geldt voor de CDA vragen over de boa afspraken met Avalex. Bij mijn weten worden die op juiste wijze uitgevoerd

en aangepakt. Dan is er een motie van Rijswijks Belang om meer te gaan doen aan de aandacht voor illegale vuildumping en bijplaatsing naast containers.

Mevrouw Koegler: Ja, ik had een vraagje over De Schilp, want u geeft aan dat er geen bijzonderheden te melden zijn. Ik heb de bewoners gesproken, het gaat nog steeds niet goed bij De Schilp en er komt ook gewoon maar geen oplossing.

Burgemeester Verkerk: Ja, ik heb net gezegd, wat ik zojuist vanmiddag van handhaving heb gehoord. Er wordt permanent gemonitord. Het idee is dat het op dit moment beheersbaar is.

De voorzitter (plaatsvervangend): Ik zie twee interrupties. Eerst nog een keer Rijswijks Belang en daarna de heer Van Enk van het CDA.

Mevrouw Koegler: Het is wel gek dat de handhaving aangeeft dat er niks aan de hand is, terwijl als ik met de bewoners spreek, dat het heel anders is. We hebben elkaar daar voor de vakantie ook over gesproken. Toen hebben we afgesproken dat de bewoners weer allerlei meldingen zouden doen. Dat gebeurt nu ook en nog wordt die overlast gewoon niet aangepakt.

Burgemeester Verkerk: Goed. Ik zal u toezeggen dat ik er nogmaals aandacht aan zal besteden en dan hoort u. Hetzelfde geldt voor mijnheer Van Enk, denk ik.

De voorzitter (plaatsvervangend): De heer Van Enk, u nog een aanvullende vraag?

De heer Van Enk (CDA, ter interruptie): Nou, nee, ik heb een andere vraag, een andere interruptie. Dat was het ene zinnetje waar u het had over de boa's en over de regels op straat en dat werkt naar behoren. Maar dat is natuurlijk niet zo, want anders hadden we niet vanavond ook weer twee nieuwe moties gehad waar raadsleden met ideeën komen om het te verbeteren. We zien dit toch in grote meerderheid wel degelijk als een probleem en ik schuif in mijn bijdrage niet de schuld op de boa's, nee, wij hebben in het verleden en ook bij het kaderdebat gewoon meerdere suggesties gedaan. Hulp boa's, noem maar op. Daar horen we helemaal niks op terug, voorzitter. Dat stelt ons erg teleur. Voordat we nou een tweede termijn in gaan zou ik daar toch iets meer over willen horen van de heer Verkerk.

Burgemeester Verkerk: Mijnheer Van Enk, we kunnen er lang of kort over praten. Er is nu een keer een overbelasting van boa's in de handhavingsvraag die te maken heeft met alle corona incidenten, dus we moeten de schaarste verdelen. Dit is wat het is. Dus we proberen dat zo goed mogelijk te doen om zo effectief mogelijk te zijn voor de handhaving van zaken in de stad, maar het is nu een keer een schaarste. Datzelfde geldt ook voor de motie inzake illegale vuildumping. Mij is nog gerapporteerd dat de bekende hotspots regelmatig en structureel worden meegenomen in de surveillance en de rondes van de handhaving. Ook zijn er incidenteel burgeracties en als er overtredingen worden aangetroffen, worden er direct handhavende maatregelen genomen. Maar het blijven wel momentopnames omdat je niet 24 uur per dag dit kunt doen. Dit is wat wij kunnen doen en dat is de inzet.

De voorzitter (plaatsvervangend): Rijswijks Belang, u heeft een interruptie.

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Voorzitter, even in euro's. Hoeveel boetes zijn er uitgeschreven, die kunnen eventueel van de afvalstoffenheffing worden afgehaald. Graag in euro's, hoeveel boetes, in geldbedrag zijn er uitgedeeld aan illegaal vuildumpers?

Burgemeester Verkerk: **Ja, ik neem uw suggestie graag mee voor verder overleg met de inzet van de boa's. Datzelfde geldt voor cameratoezicht ...**

De heer Weterings (RB, ter interruptie): Voorzitter, de vraag was in euro's hoeveel geld is er uitgeschreven aan illegaal vuildumpers. Ik vraag niet om suggesties.

Burgemeester Verkerk: Mijnheer Weterings, ik kan niet anders benadrukken, het is een kwestie van verdeling van de schaarste. We moeten ook corona doen en nog heel veel andere dingen.

De heer Weterings: Voorzitter, als laatste.

De voorzitter (plaatsvervangend): Volgens mij is dit interruptie nummer 14 en er staat me iets van bij dat er maximaal drie interrupties kunnen zijn bij raadslid. Volgens mij moet ik het hierbij laten.

Burgemeester Verkerk: Ik stel voor dat we op een nader moment eens even heel goed gaan kijken hoe de inzet op handhaving is.

De voorzitter (plaatsvervangend): Mijnheer de burgemeester, via de voorzitter graag. Dat ben ik nu even. Maar ik wil graag richting Rijswijks Belang aangeven, gebruik vooral nog even de tweede termijn met de vragen die u nog open heeft staan.

Burgemeester Verkerk: Goed, en voor cameratoezicht is er dus extra capaciteit nodig om dat uit te voeren en in de schaarste verdeling komen we daar nu niet aan toe. Datzelfde geldt een beetje voor het verhalen van de daadwerkelijk gemaakte kosten op de overtreder na toepassing van de spoedeisende bestuursdwang. Er is dus geen sprake van een boete of geld dat terug kan vloeien. Zo luidt de technische redenering. Dan ga ik nu over tot een ander punt.

De heer Kruger (BVR, ter interruptie): Even een interruptie. Vorig jaar is een motie overgenomen waarin een onderzoek zou komen in navolging tot andere gemeentes en ik heb er toen een rits opgenoemd, om de boetes te gaan fiscaliseren. Is dat, het is een keer even aan de orde geweest in het forum, maar die vraag moet u wel kunnen beantwoorden. Krijgt men nu een bestuurlijke boete als men geconstateerd is en hoeveel dat dan heeft opgeleverd, daar gaat u ons nog over berichten, heb ik begrepen. Maar is dat nu geregeld en hoe hoog zijn dan de boetes voor zo'n overtreding? Want een handhaver kan meteen zeggen, joh, dat kost je 100 euro, u zou dat ook moeten weten. Dus daar kunt u toch echt op reageren. Daar kunt u toch zo niet mee weggemen?

Burgemeester Verkerk: Goed, er is mij dus technisch medegedeeld dat er geen sprake is van een boete of geld dat terug kan vloeien. Ik stel voor dat we er nader opkomen met technische uitleg.

De heer Kruger (BVR, ter interruptie): Voorzitter, mag ik even? Voorzitter, nou breekt mijn klomp, mijn corona klomp, want er is duidelijk gevraagd, onderzoek eens of we kunnen gaan fiscaliseren. Anderen gemeenten doen dit, dat geld vloeit in de gemeentekas en u zegt doodsimpel van ja, dat kan hier niet ofzo. Dan wil ik toch binnenkort wel een duidelijke uitleg hebben waarom het niet kan en waarom we het niet gewoon invoeren zoals in andere gemeentes. Want anders lijkt het hier wel een bananengemeente.

Burgemeester Verkerk: Er zit dus een politiek financieel element in, dan zullen we daar in het college nader over moeten beraden hoe we dat doen. Maar nogmaals, **ik zeg u toe, laten we gewoon de zaak eens even goed op een rij zetten en dan kunnen we met meer precisie juridische financiële en feitenkennis dit nog eens bij de kop pakken.**

De heer Kruger (BVR, ter interruptie): En wanneer denkt u daarmee te komen, want we hebben volgend jaar weer een begrotingsbehandeling. Kijk, het kan dit jaar niet meer worden doorgevoerd, maar komt u daar dan tijdig mee of blijft het weer een jaar op de plank liggen?

Burgemeester Verkerk: Ik kom daar tijdig mee, u gaat het meemaken. Ik ga over naar de motie van Beter voor Rijswijk over de inzet van wijkagenten. Volgens mij een heel belangrijk punt. Daar ben ik het mee eens. Ik zou nog wel even met de politie willen afstemmen overleggen hoe we dat doen met foto's. Dat gaven zij ook met spoed aan. Hoe we dat doen. Dus ik ben het eens met de strekking van deze motie, **ik zeg u toe dat ik met de politie zal overleggen wat er mogelijk is en dan kom ik er op terug.** Dus misschien kunt u na deze toezegging de motie aanhouden of intrekken.

Mevrouw Kistemaker (GL, ter interruptie): Wat bedoelt u precies met toestemming voor de foto's, want wijkagenten staan gewoon toch op de website van de politie met foto en naam en welke wijk?

Burgemeester Verkerk: Ja, maar misschien is het niet volledig of duidelijk genoeg. Daar wil ik gewoon naar kijken. En we kunnen ook contactnummers en alarmnummers erbij zetten. Dus je kan het nog wel wat beter maken. Dus ik zeg u toe, er komt gewoon een antwoord en dan geef ik u een overweging de motie in te trekken omdat ik de strekking deel. Goed, dan de derde. Dat is een interessante over de communicatiemiddelen en de lokale media, van de VVD. Ik begrijp wel waar het wringt.

De heer Sleddering (VVD, ter interruptie): Ik ben, doordat mijn tijd op was, heb ik in tweede termijn pas het idee om deze motie waar u nu op gaat reageren in te dienen.

Burgemeester Verkerk: Nou ja, ik kan het heel simpel zeggen, ik begrijp de strekking van die motie en ik stel u voor dat we erop terugkomen **met een notitie waar het nou precies in staat.**

Hoe zit het nou met die media, hoe zit het nou met de commerciële activiteiten en hoe zit het nou met de gebruikmaking van de gemeenten. Dus met een notitie waarin dit was preciezer wordt gezegd, zouden we denk ik beter kunnen spreken en ik ben het ... Ik heb aarzelingen over het afstand nemen van de gedrukte versie. Dus dit zou in de notitie gedaan kunnen worden en dan kunnen we verder spreken. Dus ik hoop dat u na deze toezegging de motie wilt aanhouden c.q. intrekken. Dan kom ik op de laatste, dat is de ondermijning. Die is, kort door de bocht gezegd, te kort door de bocht omdat wij binnen het RIEC goed overleg hebben over ondermijning en aanpak van de Plaspoelpolder. Maar dat probleem is breder dan wat het RIEC kan doen. Als we het over postbusfirma's hebben, dan moeten we echt gewoon verderop en hogerop naar de instanties om dat te doen en verder is het RIEC ook niet in de gelegenheid om de hele Plaspoelpolder aan te pakken. Daarom heb ik wel behoefte met handhaving van de tekst in de begroting zoals die is met veel respect en waardering voor uw bedoeling om het ook aan te pakken, en door wat focus, wat geld uit te sparen. Maar ik zie daar dus de praktische mogelijkheden niet van realiseerbaar omdat het RIEC ook geen uitvoeringsorganisatie is en de personele bezetting er ook niet naar is. Dus ik wil wel wat verder de breedte in kunnen om die ondermijning aan te pakken, ook tot uw genoegen. Dus ik vraag u om het amendement in te trekken en anders moet ik het ontraden omdat het een te beperkte aanpak is van dit probleem.

De voorzitter (plaatsvervangend): Dank u wel, burgemeester. Ik geloof dat ik het woord weer aan u terug kan geven, als voorzitter.

De voorzitter: Goed, dank u wel voor het voorzitten. Dames en heren, volgens mij zijn we ruim aan een pauze toe. Ik stel voor om tot acht uur te pauzeren. Een uurtje. Veel genoegen, dank u wel.

Pauze

De voorzitter: Ik heropen de vergadering na de lunch, nee, na de dinerpauze. Ik heb de lunch gemist. Ik proef een goede stemming in de wandelgangen, dus dat belooft veel goeds voor het vervolg van de avond. We beginnen zo aan de tweede termijn van de raad. We doen dezelfde sprekersvolgorde, dus dan begin ik met mijnheer Kruger. U hebt het woord.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Dat is leuk, alles digitaal en je bent zelf 70 en je print wat uit maar je raakt ook weer wat kwijt. Maar ik ga mijn best doen om het even zonder te doen en ik heb tien minuten, zoals ik een ander raadslid hoorde zeggen, dus daar kom ik wel aardig mee uit de voeten en dat zal ik waarschijnlijk niet eens nodig hebben. In zijn algemeenheid kan ik zeggen, zijn we redelijk positief met betrekking tot de reacties die we hebben gekregen van het college. Heel veel dingen worden dus overgenomen door het college, met name om te gaan kijken om jongeren een beetje wat eerder aan een woning te helpen. Ja, het is voorlopig wel optisch maar met 16 jaar win je weer twee jaar mee. De toezegging van de wethouder dat we ons, wat betreft ons lief zijn voor dieren, dat ze wat bijgespijkerd in de komende maanden. Zijn we ook prettig mee. De presentatie voor de sporthallen voor de komende tijd, daar komt onze aankomend burgemeester Lugthart binnenkort nog mee. Ja, en dan heb ik het zo'n beetje gehad.

Dat betekent dat we heel weinig moties zullen indienen. Die kunt u als vervallen beschouwen. Echter blijven er twee staan. Er is ook uitvoerig gesproken weer over het afvalbeleid. Ik had er een motie voorstel voor ingediend om te komen tot een andere vorm van berekening, om het dus in ieder geval die vrijstelling uit de regio te halen en om daar een andere oplossing voor te zoeken. Het sluit ook aan met de motie die vorig jaar is ingediend door, ik meen, Gemeentebelangen. Die werd ook gesteund door Beter voor Rijswijk. Maar om daar toch naar te gaan kijken hoe we dat een andere vorm kunnen geven. Want het geeft natuurlijk een heel vertekend beeld, temeer omdat er steeds meer mensen aanspraak moeten maken op de kwijschelding waardoor de hoogte van de heffingsbijdrage van de werkende Rijswijkers iedere keer maar stijgen, tot ongekende hoogte hier in Nederland. Verder is er ook gesproken over Avalex, daar heeft het ook betrekking op. Wij hadden in ...

De voorzitter: Een moment, mijnheer Van Enk heeft een dringende vraag.

De heer Van Enk: Ja, een vraag om een toelichting aan de heer Kruger, want wat voor soort berekening bent u naar op zoek? Wat voor uitkomst bent u naar op zoek? Lijkt het een beetje op het voorstel wat de VVD bij het kaderdebat deed om de kwijscheldingen ten laste van het armoedebeleid te brengen. Wat hebt u voor ogen?

De heer Kruger: Nee, het gaat erom dat wij vragen, en dat is niet zozeer dat wij vanuit de raad zeggen van, we willen het op die manier. Wij willen graag dat het college gaat onderzoeken of het op andere wijze gecompenseerd kan worden, het volledige bedrag, zodat iedereen dus een afvalheffing betaalt, maar voor die mensen die het gewoon slecht hebben, dat daar een andere oplossing komt om dat te compenseren. Dan ga je inderdaad kijken in andere potten die daarvoor beschikbaar zijn. Alleen hoe dat eruit moet gaan zien, dan zou ik graag een initiatief zien of een voorstel zien vanuit het college.

De voorzitter: Oké. Mijnheer Van Enk heeft een vervolgvraag.

De heer Van Enk: Is dat dan de bedoeling dat dat geld oplevert, mijnheer Kruger?

De heer Kruger: Nee, dat is om de kosten te leggen bij de personen waar het betrekking op heeft. Afval wordt door iedereen veroorzaakt en het bedrijfsleven, ik bedoel, alles moet daarin mee bekeken worden en dan kan je dus kijken hoe je dat het beste gaat verdelen. Er zijn ontzettend veel commerciële bedrijven die dumpen van alles op straat en dat wordt keurig opgehaald. De veegkosten in De Bogaard, als je daar tegen vijven gaat kijken, je wil niet weten wat winkeliers daar tegen die lantaarnpalen parkeren aan zakken met afval. Dat totale pakket en ook een andere verdeling van de kosten en dat met name, als daar bepaalde groepen vanuit Rijswijk, doordat ze een zeer kleine portemonnee hebben door wat voor reden dan ook, daarmee gedupeerd worden, om daar een behoorlijke compensatie voor te realiseren zodat zij daar niet de dupe van mogen worden. Dat is de vraag aan het college en als zij dat doen, dan vind ik het prima want dan zien we daar bepaalde voorstellen van tegemoet het komend jaar. Daarom wil ik die motie, of hij wordt overgenomen, dan hoeft ik hem niet in te dienen, of hij wordt ingediend

en dan merken we hoe de raad daar verder over denkt. Dat is dan de ene. Die andere is, ik had al even gekeken, in het kader van Avalex. Wij hebben het verzoek, er wordt ontzettend veel gedumpt aan afval, op de meest gekke tijden. Voorheen hadden we dus, werd het regelmatig kwam Avalex met een wagen en dan wist je van tevoren, dan kon je het langs de rand van de straat en dan werd er niet gekeken wat er van je buurman bijstond, dat werd afgevoerd. Dat zou wellicht een hoop problemen voorkomen, waarschijnlijk ook efficiënter, omdat ze niet voor ieder ritje hoeven uitrukken om te gaan halen, maar dat er dus weer een regeling komt dat bijvoorbeeld twee keer per jaar, dat Rijswijkers op de aangegeven tijd hun afval en hun snoeiafval aan de straat kunnen leggen, om dat dan kosteloos op te laten halen. Ik denk dat dat ook een heleboel druk van de ketel gaat halen. Daarvoor had ik een motie al ingediend en die zou ik dan, als het niet wordt overgenomen graag in stemming willen brengen. En aangegeven de andere moties die we hebben ingediend, die zijn al overgenomen, dus die zullen wij niet indienen. Dat was de bijdrage in tweede termijn. Keurig binnen de tijd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we door naar mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ja, dank u wel, voorzitter. Dank ook voor de beantwoording in eerste termijn door het college. Fijn dat op bijna alle punten is ingegaan en dat Rijswijk al bezig is met de opkoopbescherming en daarover met Den Haag in contact staat. Wel maken we ons wat zorgen over een en andere punten, vooral omdat we vaak toch merken aan de houding van het college dat het is alsof het ze overkomt. Zoals we ook in eerste termijn aangaven, visie en voorbereid zijn is toch wel erg belangrijk als wethouder. We zijn in eerste termijn met diverse nieuwe ideeën en oplossingen gekomen inclusief dekking. Samenleven, onze samenleving is meer, daarin zullen we moeten investeren, gaven we aan. Eerst wat we willen en dan pas de financiële middelen. We hebben het als GroenLinks vaak gezegd en horen het nu ook eindelijk van de wethouder financiën. Hartstikke mooi, alleen jammer dat hij er vervolgens geen invulling aan geeft en het tegenovergestelde handelt. Dat is toch wel jammer omdat hij zijn betoog zo goed begon. We hoorden ook fantastische kreten langskomen. Wethouder Braam, parkeergarage, wethouder Lugthart weg.

De heer Van der Meij: Voorzitter, ter interruptie.

De voorzitter: Ja, u hebt het woord.

De heer Van der Meij: Ja, ik wil graag aan mevrouw Alberts van GroenLinks vragen wat zij nou bedoelt met de alinea die ze daarvoor zei. Eerst uitgeven, dan doen. Doen, uitgeven. Wat bedoelt u daar? Kunt u een concreet voorbeeld geven?

Mevrouw Alberts: Ja. Eerst wat we willen en dan pas de financiële middelen daarbij zoeken. Nou, dat kan je op heel verschillende manieren op alle dossiers kun je dat toepassen. Namelijk, je kijkt eerst wat je wil, bijvoorbeeld het Huis van de Stad. Je bedenkt eerst, we willen zo'n concept gaan ontwikkelen, dat moet u toch aanspreken, de heer Van der Meij, en dan kijken we hoe we dat voor elkaar kunnen krijgen. Het is slechts een van de voorbeelden.

De heer Van der Meij: Ja, dat is een voorbeeld waarbij het uitstekend gelopen is, maar bij welke voorbeelden zou het in uw ogen nou niet goed gelopen zijn?

De voorzitter: Mevrouw Alberts, gaat u verder.

Mevrouw Alberts: Ja. Het gaat erom om het financieel denken dat de wethouder financiën hier tentoonspreidt. Eerst zegt hij namelijk dit, dat hij namelijk eerst wil kijken naar wat we willen en dan pas de financiële middelen. Vervolgens gaat hij alleen maar in op de financiële middelen en die kaders neerzetten. Bezuiniging op efficiëntie. We zorgen precies dat we onze financiële huishouding precies op orde hebben en dergelijke, en dat stelt hij de hele tijd voorop, terwijl het gaat om wat we willen met onze stad en dan pas komen die financiële middelen erbij. Maar eerst kijken, wat wil je met je stad, wat is je visie, waar wil je naartoe met z'n allen en dan zorgen we ervoor met z'n allen dat we dat voor elkaar kunnen krijgen en niet vanuit taakstelling op bezuinigingen en dergelijke.

De heer Van der Meij: Voorzitter, ter interruptie tot slot, het laatste.

De voorzitter: De heer Van der Meij.

De heer Van der Meij: Maar het op orde krijgen van je financiële huishouding is toch een hartstikke, voor uw stad, een doelstelling om na te streven, daar beginnen we toch mee?

Mevrouw Alberts: Voorzitter, dat zijn, waar het mee begint, is wat je wil met je stad. Dat is wat we elke keer zeggen en dat zijn, financiën zijn slechts randvoorwaarden. Maar dat zijn niet de doelen op zich, dat zijn de middelen en de middelen moet je niet als doelen zien.

De voorzitter: Goed, volgens mij is dit voldoende uitgediscussieerd.

Mevrouw Alberts: Precies, laten we verdergaan.

De voorzitter: Tot ziens in de volgende ronde.

Mevrouw Alberts: Ja, want anders zijn die tien minuten zo weer voorbij en ik heb nog een aantal dingen, punten te gaan. We hadden het namelijk over de fantastische termen die langs zijn gekomen in eerste termijn. Wethouder Braam, parkeergarage, wethouder Lugthart, weg en mogelijkheden van Keus. Nou, de coalitiepartijen hebben mooi kreten verzonnen voor hun wethouders of ex-wethouders. Maar als GroenLinks zijn we toch wat minder van het ego en kiezen we voor verbinden. Of, zoals we aangaven in eerste termijn, zorg dat het niet alleen persoonlijk of partijbelang is of wat goed uitkomt bij de verkiezingen doorslaggevend is. Doelen en streefwaarden, zoals het terugdringen omvang restafval, halen we keer op keer niet. Dan zou je een stapje bij moeten zetten. Zo gaven we aan in eerste termijn. En zoals collega Van der Meij zei, kan dit alleen als voorscheiding verbetert en dat daarom een differentiaal tarief moet worden ingevoerd. Hierop steunen we zijn oproep van harte. Hopelijk zijn hier in de volgende periode de handen voor op elkaar te krijgen, want anders blijft de afvalstoffenheffing de pan uit

rijzen. Terug naar, terwijl we naar grondstoffenopbrengst zouden moeten gaan. Rijswijk maken we samen. We hebben net een aantal keren gehoord, prachtige kreet, maar we hebben het de laatste jaren niet altijd zo ervaren. Laten kijken naar wat wel kan en initiatieven bij voorbaat een kans geven. Als we dan kijken naar het ambtelijk apparaat, we hebben het er een aantal keren over gehad, dan gaat het om de aansturing. We zien als GroenLinks ook dat ze heel hard werken, maar we spreken het college hierop aan, zoals we hebben gedaan in eerste termijn over de kadernota jeugd en onderwijs. We zullen ook de motie om externe inhuur, zullen we nog steeds blijven steunen en indienen, want inhuur, dan gaat het om inzicht. Het principe erachter en niet zozeer om te bepalen dat het teveel of te weinig is. We hebben de motie van Beter voor Rijswijk over burenhulp, zijn we benieuwd naar de uitkomsten van het gesprek. We vinden het een interessant idee en we kijken ernaar uit, als we in december erop terugkomen. Dan over het actieplan jeugd en Wmo. Daar is ook al veel over gezegd. Het lijkt allemaal veelbelovend, wat de wethouder zegt, maar wat is nou precies het resultaat? Er lijkt geen inzicht in te zijn. Graag hierop niet een antwoord vanuit de wethouder jeugd, maar vanuit de wethouder financiën, wat het nou precies financieel oplevert. Dan over de taskforce schone lucht. Die motie vinden we natuurlijk heel belangrijk als GroenLinks. De haalbaarheidsonderzoeken milieuzone zijn ons al zo vaak beloofd. Dit is volgens mij de vijfde keer dat de wethouder een uitspraak doet over wanneer ze zullen komen. Waarom moeten we dat dan nu wel geloven, dat die gaan komen? Want we zijn toch verrast dat ze er vandaag ook niet liggen, ondanks eerdere toezeggingen. Over energietransitie. De wethouder heeft tijdens de eerste termijn meermaals gezegd dat hij snapt dat voor GroenLinks de ambitie niet hoog genoeg is, maar dat is niet waar het ons om gaat, voorzitter. Was er maar ambitie. We vragen enkel om inzet die in lijn is met de effecten om de klimaatverandering tegen te gaan. Dat is het minimale wat we zouden moeten doen en dat is uw verantwoordelijkheid als portefeuillehouder energietransitie, wethouder. In Pointer ging het gisteravond nog over doorwaaiwoningen, zogenaamde doorwaaiwoningen in plaats van doorzonwoningen. Daarom is des te belangrijk dat de motie energie-armoede, dat daar uitvoering aan gegeven zal gaan worden. De ambitie van deze wethouder is de absolute ondergrens als het gaat over energietransitie en meer zien we hem tot nu toe nog niet doen, maar het is nog steeds niet te laat voor actie. Dan over het favoriete onderwerp van u allen en mijzelf. Parkeren. De wethouder gaf in eerste termijn aan dat parkeren een gesloten systeem is, financieel. Maar voorzitter, dat is het niet. Er zijn tal van kosten die op dit moment niet worden opgevoerd aan de post parkeren. Het is niet gesloten, want als we die kosten meerekenen, dan wordt het inzichtelijk dat we als gemeente geld toeleggen op parkeren. Daarom ook de amendementen. Daarmee legt de gemeente minder geld in om de parkeerkosten voor 63% van de inwoners kunstmatig laag te houden en zorgen ervoor dat deze subsidie niet naar een gedeelte van de Rijswijkers gaat, maar naar alle Rijswijkers door de afvalstoffenheffing niet te indexeren. Het is mooi om te horen van de wethouder mobiliteit, tot slot, voorzitter, dat er nu wel rekening gehouden gaat worden met 30 kilometer per uur, om daarnaartoe de maximale snelheid te verlagen. Daar waar het kan, doen we het, zei hij, maar de tijd laat op zich wachten. We komen er nog over te spreken tijdens het mobiliteitsprogramma 2040 en dan zullen we er ook verder op terugkomen, maar voor nu is het in ieder geval goed om te horen dat hij, ondanks

dat de motie vorig jaar niet is aangenomen, er toch mee aan de slag is gegaan. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Goed. Dan gaan we naar mijnheer Sleddering, VVD-fractie.

De heer Sleddering: Dank u, voorzitter. Voor ik inga op de eerste termijn van het college, maak ik nog even een paar punten af waar ik niet aan toe was gekomen in de eerste termijn. Dat is het onderwerpje lokale media. U heeft er al op gereageerd, maar ik wil toch ook de collega's van de raad even meenemen in onze overwegingen. Op vragen van de VVD-fractie over lokale media en of de gemeente Rijswijk financiële relaties heeft met de media zoals Rijswijk Dagblad en Groot Rijswijk, werd helaas positief geantwoord. Dat is te zien. De VVD is een groot voorstander van de vrije pers, maar wat wij in Rijswijk zien is werkelijk niet oké. Ik heb hier het laatste nummer van Groot Rijswijk, daar staan vier gekochte pagina's van Rijswijk in, tevens vier interviews met wethouder. Ik kan niet meer zien of dat een interview is of een redactioneel verhaal. Ik zeg niets over het businessmodel van Rijswijks Dagblad en Groot Rijswijk. Dat is hun eigen verantwoordelijkheid en als zij daar geld mee kunnen verdienen, vind ik dat helemaal prima. Maar het zegt ook iets over de gemeente de gemeente zou gewoon moeten afzien van het inkopen van redactionele verhalen. Dat is niet goed voor de lezers en die kunnen dan het onderscheid niet maken tussen advertentiepropaganda of redactionele verhalen. Daarom dienen wij een motie in om geen financiële afspraken meer te maken met deze media anders dan advertentieplaatsingen. Dus geen redactionele inkoop. De vraag was ook dat regelrecht die twee pagina's, het is al lang geen verplichting meer van de gemeente, waarom gaan we niet over tot digitale plaatsing van Rijswijk Regelrecht, via een app bijvoorbeeld. Dan kom ik op het Groot projectdienstverlening.

De voorzitter: Een moment, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, ik wil de heer Sleddering volgen met advertenties kopen en dergelijke, maar hij wil ook van het regelrecht af, dat mensen bezwaren kunnen indienen tegen dakkapellen tegen vergunningen. Hoe zoekt hij de dekking voor de mensen die geen iPad hebben, de oudere mensen die wel afhankelijk zijn van de krant. Hoe wilt u die voorzien van informatie die de rijksoverheid verstrekt? Dank u wel.

De heer Sleddering: Nou, dat zou kunnen door bijvoorbeeld de publicatiemededelingen van de gemeente Rijswijk te verspreiden, hier op de publicatieborden ergens anders in de stad. Maar waarom zou je daar, door middel van dat soort publicaties, een heel dagblad overeind houden? Dat ontgaat de VVD. We moeten niet ingrijpen, als gemeente, in het marktgeweld van lokale media.

De voorzitter: Mijnheer Weterings mag antwoorden en dan komt mijnheer Van Enk.

De heer Weterings: Ik begrijp het punt, maar zolang we wel de ouderen van informatie kunnen voorzien die niet die digitaliteit hebben. Dank u wel.

De heer Sleddering: Ik wil ouderen zeker niet stigmatiseren, maar de ontwikkeling gaat snel en de ouderen zijn tegenwoordig steeds meer, beschikken steeds meer over mobiele media.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Nou, ik wilde de heer Sleddering te hulp komen. Misschien is een oplossing als hij straks het nieuwe stadhuis vanaf het bordes iedere week als stadsomroeper de mededeling bekend maakt.

De heer Sleddering: Nou, dat vind ik een vrij, een beetje een dictatoriale Roemeense manier. Ik praat gewoon met de burgers en niet vanaf een balkon.

De voorzitter: Mijnheer Kruger, voor zijn interventie.

De heer Kruger: Ja ik houd het kort, maar waar zijn we in vredesnaam mee bezig? Wij komen regelmatig in contact met ouderen, die hebben helemaal geen smartphone, die hebben geen computer, die hebben geen internet, die hebben helemaal niks en daar gaat gemakshalve van uit dat iedereen meeslobberd in de nieuwe media. Nou, onze ervaring is dat dat niet zo is. Ik bedoel, we hebben vorig jaar gepoogd om een demonstratie te geven voor de app hoe je een klacht in kan dienen bij de gemeente over het afval en fout geparkeerde auto's en dat soort dingen. Nou, zie het maar eens uit te leggen, dat is een gebed zonder eind. Dus laten we daar niet te makkelijk over gaan praten.

De voorzitter: De heer Sleddering.

De heer Sleddering: Nou, laten we even mijn inleiding terugbrengen tot de essentie. Wij vinden gewoon dat de gemeente geen pagina's moet inkopen in een medium wat aan de burgers wordt verspreid en waar niet duidelijk te zien is of het redactionele verhalen zijn of gekochte verhalen. Dat is onze grote issue. Nogmaals, ik denk dat er over de toekomst van regelrecht en hoe verspreiden we dat, kunnen we dan op een ander moment wel eens over praten, maar het is toch niet de bedoeling dat wij door middel van dit soort advertenties dag- of weekbladen overeind houden? Dat gaat mij gewoon als liberaal veel te ver. Ik wil graag de businessmodellen ondersteunen, maar ik moet er als gemeente ver weg van blijven. Oké ...

De voorzitter: Nog één interruptie.

Mevrouw Woudstra: Heel kort, dank u, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Hij was er ook al een tijdje. Ik kan goed meegaan over de heer Sleddering over het verschil tussen niet en wel redactioneel. Heel blij dat er ook andere collega's wijzen op ouderen, maar ik wil even toevoegen alvast, voor de discussie straks, er zijn heel veel digitaal ongeletterden, die zijn niet oud, die zijn jong, die kunnen ook niet mee, die hebben heel veel aan

zo'n krantje. Het is heel goed als we het er nog een keer over hebben wat wel en niet kan, over kosten en wat er wel en niet in thuishoort. Dat lijkt me een mooi idee.

De voorzitter: De heer Sleddering.

De heer Sleddering: En dat sluit mooi aan bij mijn laatste punt op dit onderwerp, dat wij het bijzonder jammer vinden, het was begrijpelijk in de coronatijd dat de inlooptmogelijkheid hier op het stadhuis niet meer bestaat. Wij willen ... Nou, ben bezig, burgemeester. Als u luistert, dan kunt u horen dat ik bezig ben. Maar goed, misschien moet John even opletten want hij luistert niet. Maar goed, ik wil graag even afmaken dat, wij vinden het belang dat een burger zonder het maken van een afspraak op het stadhuis terecht kan om vragen te stellen. Komt hij binnen en moet hij dan wat langer wachten, het zij zo, maar nu het alleen maar via afspraak vinden wij niet meer van deze tijd. Ik maak daar natuurlijk onderscheid voor wat betreft de coronamogelijkheden en onmogelijkheden, maar het principe moet zijn dat je altijd terechtkunt, zonder afspraak op het stadhuis. Dan kan je ook meteen op dat bord op het stadhuis Regelrecht lezen. Dan heb ik nog een opmerking over de subsidie herijking. We hebben afgesproken dat in deze termijn van het college er een nieuwe subsidieverordening zou komen en dit bestond uit twee delen, een nieuwe verordening en vervolgens zouden op basis van die nieuwe verordening alle subsidiënten, alle mensen in de organisatie die subsidie krijgen daarnaast worden gelegd en dan zouden we kijken van, klopt dat nog allemaal met elkaar? In mijn herinnering zou het zijn dat wij voor het einde van deze collegeperiode dat laatste, dat tweede deel, zouden ontvangen. Het liefst, weet ik nog dat ik dat zei, voordat we deze begrotingsbehandeling hebben, want dat zou best consequenties kunnen hebben voor subsidietoezeggingen in de komende jaren. Maar goed, de vraag aan het college is, wanneer komt u met de herijking zoals die bedoeld was? Tevens is toegezegd dat de jaarverslagen van de vijf grote gesubsidieerde instellingen naar de raad zouden worden gestuurd. Mijn vraag is, is dat gebeurd en heb ik ze gemist of komen die er nog aan? Dan even naar uw opmerkingen. De wethouder van financiën. Ja, eigenlijk bent u het gewoon helemaal met de VVD eens over het financieel beleid wat hier in deze gemeente gevoerd moet worden, maar u durft of u kunt dat niet zeggen. Ik begrijp dat, u komt dan met een prachtige tekst, wat u zegt is in de geest met hoe wij hier werken. Nou, deze motie is er gewoon op gericht om u te helpen in het stadhuis met uw financiële mensen om de rest van de organisatie ook zover te krijgen. Dus zie het als een stimulans, en we dienen hem dus in. Ik ben u zeer dankbaar dat u zei van ja, die dekkingsvoorstellen die er zitten, dat is niet helemaal oké, want je kunt natuurlijk nooit als dekkingsvoorstel accepteren dat mensen een mogelijk te verwachten overschot gaan gebruiken om structurele lasten te dekken. U gaf dat toe en daar ben ik heel blij mee. Blijft wel over dat een politieke partij ambtelijke bijstand vraagt en dat één van de adviezen die men krijgt van de ambtelijke bijstand is, een voorstel wat niet overeenkomt met uw filosofie over hoe je een dekking moet vinden. Laat ik het voorzichtig zo zeggen. Ik voel met u mee, u denkt er volgens mij hetzelfde over als de VVD en ambtenaren moeten natuurlijk nooit het verwijt krijgen dat ze op een verzoek van de ambtelijke bijstand al gaan sturen. Politiek, dat begrijp ik. Maar als zij dus voorstellen van, u kunt het begrote overschot vast gebruiken voor die en die dekking, dan zou daar toch een signaaltje bij moeten zitten dat dat toch wel strijdig is met

goed financieel beleid en dat daar toch wel problemen over zouden kunnen komen. Dat zou iets ruimer mogen, vinden wij. Dan gaan we even naar het parkeren. Ja, het p-woord zou ik bijna willen gebruiken. Veel gevallen en we zitten weer af en toe in de discussie van graai, graai, we hebben weer wat nodig. Nogmaals, afgesproken is dat de parkeeropbrengsten in een parkeerreserve worden opgeslagen en we hebben de hele discussie gehad, weet ik nog, moet dat niet eigenlijk, het overschot van de parkeeropbrengsten, moet dat niet naar de algemene reserves? Mede dankzij de VVD hebben we ervoor gezorgd dat dat apart in een parkeerreserve, later omgedoopt tot een mobiliteitsreserve, is gekomen. Ik heb daar vrede mee. Mochten we daarvan af willen of nu via die parkeergelden toch wat extra leuke dingen voor de mensen gaan doen, dan denk ik van ja, dan zijn we verkeerd bezig. Dan zitten we afspraken uit het verleden op de tocht te zetten. Dus wij zijn daar heel erg tegen. Dan kom ik nog even, het is weinig genoemd, maar het groeifonds. Wij waren buitengewoon enthousiast dat van de Eneco gelden die binnen kwamen meteen een bedrag van 20 miljoen apart werd gezet voor het verbeteren van de financiële positie van de gemeente Rijswijk. Als ik nu terugkijk, dan zie ik toch dat van die twintig miljoen daar nu toch wel een zeven à acht miljoen gebruikt is om dit tekort af te dekken. Dus wat we eigenlijk doen, met de opbrengst van de Eneco gelden, is voor een deel het tekort op de begroting af te dekken. Daar was het Eneco geld niet voor bedoeld. Dan ga ik over naar wethouder Lugthart. U zei het niet, maar het zat er bijna dat u zei, laten we het niet meer over de business case hebben. Dat heb ik goed gehoord. Dat siert u. Ik trek daar de conclusie uit dat u eigenlijk diep in uw hart ook wel weet dat het niet meer klopt, maar u gaat ervanuit, we hebben een heel mooi gebouw, Rijswijkers zijn ongelooflijk blij mee straks, dus laten we ervan genieten, zou ik zeggen, van deze toezegging van u. Dan de parkeergarage. U komt op een vraag van mensen, komt met een aantal varianten en hele scenario's en dat wilt u in een presentatie-avond gaan presenteren. Mijn vraag aan u is, die presentatieavond is allemaal weer extra tijd. We krijgen gewoon een presentatie opgestuurd, die lezen we thuis en dan zitten we in de zaal en dan krijgen we de lichtbeelden op de tv en dat zijn dan dezelfde die je thuis al gelezen hebt. Dat is zo zonde van de tijd. Waarom komt u niet gewoon met een IB-brief met een verhaal over de parkeergarage en met een voorstel van hoe u denkt dat u ervoor staat. Dan kunnen we daar in een forum en een raad over praten en dan hebben we geen twee avonden gebruikt ... Dan hebben we twee avonden gebruikt in plaats van drie avonden. Dat lijkt mij veel praktischer. Dan, het is niet echt genoemd, maar we hebben natuurlijk wel de krant gelezen de afgelopen dagen en daar zien wij verontrustende berichten over de vertraging van de verbreding van de A4. En waarom stel ik dat hier bij de begroting aan de orde? Omdat ik daar zinnen las dat dat misschien wel vijf of zes jaar zou kunnen duren, die vertraging. En dat komt, in het kader van de begroting, op mijn vraag, wat voor consequenties heeft dat voor Rijswijk, en dan met name de plannen voor het verleggen van de Beatrixlaan, eerste fase. Het aanleggen van de salamander viaducten, ook wel aangeduid als ecoducten. En wat betekent dat voor het terrein waar nu het AZC is, wat nog een tijdje kan blijven maar dan vrijkomt, en dat zou dan in het gunstigste geval een jaartje zijn of een halfjaartje, maar dat ziet er nu uit, helaas, dat dat misschien vijf jaar zal zijn. Mijn vraag aan u is van, hoe kijkt u daar tegenaan? U zegt in de beantwoording dat ons abonnement te kort door de bocht is. Mag ik daar dan tegenoverstellen dat uw voorstel om als gemeente zodanig met

extra inhuur dit probleem aan te pakken, ook wel behoorlijk scherp door de bocht gaat. We hebben in Nederland niet voor niets die structuur opgezet om integraal casuïstiek en fenomenen op het gebied van ondermijning te analyseren. De kosten die hiermee bespaard worden, we hebben het over 240.000 in drie jaar, zou u bijvoorbeeld kunnen gebruiken om extra boa's of handhavers in dienst of tijdelijk te contracteren. Dat lijkt ons een veel beter voorstel. Ik moet het vragen aan de heer Van de Laar of aan de wethouder van financiën, dat weet ik niet. Maar ik had een opmerking gemaakt over het betalen voor het storten van grofvuil en de fantastische paarse krokodil procedure om dat geld terug te storten. Mijn verzoek is om hier terstond mee te stoppen. En mijn vraag was of u een invoeringstoets heeft laten uitvoeren voordat u hiertoe besloot en zo nee, waarom niet en zo ja, wat kwam eruit? Dat het allemaal fantastisch ging. Nou, uit de berichten die wij van de burgers krijgen, gaat dat helemaal niet goed. Dan tegen de collega's in de raad zou ik willen zeggen, allemaal mooie plannen verzinnen, het is allemaal natuurlijk fantastisch goed dat u dat doet. Maar mag ik in algemene zin tegen de collega's zeggen, zorg altijd voor een goede structurele dekking en niet uit te verwachte opbrengsten of we pakken even de parkeerbelasting erbij om als melkkoe te gebruiken. Dat zou ik erg op prijs stellen. Tot slot, voorzitter, ik sluit af met waarvoor we hier vandaag eigenlijk bij elkaar zijn, namelijk we hebben de afgelopen drie jaar goed gewerkt aan Rijswijk. Alle partijen en het college. En waarom doen we dat? Dat doen wij om Rijswijk aantrekkelijker, een beetje mooier en een fraaie stad te laten zijn. En of je nou in de oppositie zit of in de coalitie, we zijn allemaal met dat doel bezig. Want gaat het nou allemaal zo slecht? Die indruk zou je kunnen wekken en de heer Dolmans zei dat in vorige vergaderingen altijd van, het glas is halfvol of het glas is halfleeg. Rijswijk is een ontzettend mooie stad en er gaat gelukkig heel veel goed. We zijn een groeiende stad, een stad waar mooie ontwikkelingen kunnen plaatsvinden zoals rondom de Bogaard, het havenkwartier, de landgoederenzone inclusief de bowlinglocatie. De Plaspoelpolder waar fantastische dingen gebeuren. Het zijn maar een paar voorbeelden over hoe goed het in Rijswijk gaat. En natuurlijk gaan er dingen niet goed, maar laten we ook niet vergeten dat Rijswijk een prachtige stad is met een uniek karakter, met goede voorzieningen op het gebied van sport en cultuur. Laten we daar ook trots op zijn. Maar Rijswijk is gewoon natuurlijk wel lastig qua omvang en zit een beetje tussen laken en servet in. Maar laten we nou heel goed zorgen, het gaat allemaal goed, sommige dingen gaan goed, maar het onderhoud van die goede dingen is noodzakelijk en dat onderhoud geldt ook voor de financiën, de financiële positie. Dat onderhoud moeten we echt goed uitvoeren want anders blijft het niet goed gaan met Rijswijk. Wij zijn blij en trots dat de VVD daar de afgelopen jaren een bijdrage aan heeft kunnen leveren, ook in de oppositie. Daar wou ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Dan gaan we verder met mevrouw Woudstra van D66.

Mevrouw Woudstra: Voorzitter, dank u wel en dank aan iedereen voor de snelle beantwoording in de eerste termijn. We hebben veel inderdaad terug gehoord. Over samenwonen in Rijswijk waar iedereen mee kan doen, willen we echter nog een aantal dingen vooropstellen en een paar aanvullende vragen stellen. Allereerst, we zijn het met een heel deel eens, scheidslijnen lijken scherper te zijn geworden en sociale verschillen verdiepen. Ook D66 Rijswijk heeft zorgen over

de afstand tussen de mensen en de politiek. We zien gelukkig ook mensen nu politiek actief worden en met de gemeenteraadsverkiezingen voor de deur is dat extra prettig. Maar het hoeft niet alleen dan, het kan ook op andere momenten. En geloof het of niet, het zijn mensen met heel diverse achtergronden, ook loodgieters en cafébezoekers en ook die stemmen D66, zoals sommigen net niet wilden geloven. Eneco gelden kwamen inderdaad goed uit. Met de onduidelijkheid over de lange termijn voor gemeentefinanciën en de inzet die we nu moeten doen op investeringen in de stad. Samen hebben we over de inzet daarvan besloten, om te zorgen dat investeringen nu kunnen gebeuren en we duurzaam met het geld omgaan. Voor de een is dat te veel en voor de ander is dat te weinig. Ook wij hadden graag nog meer inzet op de energietransitie gezien, zeker met Glasgow nu. Laten we die stappen in de komende tijd samen zetten, ook richting landelijke politiek in verband met de stabiliteit van de gemeente financiën. Er is nog veel werk te doen. Over de P&R haltes, ik kom bij het blokje verkeer, wat heeft u als wethouder nu zelf gedaan? We weten beide dat data uit de coronajaren niets zeggen over toekomstig gebruik van haltes en gebrek aan P&R haltes waarschijnlijk gaat leiden tot toename van het autoverkeer. Dus wat gaan we nu wel doen? Straks zijn die haltes weg en zijn de mensen ook niet terug. Mooi om meer enthousiasme te zien over deelauto's en nieuwe mobiliteit en over voet- en fietspaden. Eens met de inzet op een betere verbinding in Rijswijk, van fiets- tot voetpad. De inzet voor de genoemde fietsbrug door de heer Van der Meij van GBR over De Vliet, hebben we ook al eens met de wethouder besproken en hij was ook enthousiast. En net hoorden we hem ook over nieuwe fietsroutes. We zien graag concrete acties voor deze nieuwe fietsroutes en de bijbehorende lobby. We missen nog de toezegging op beveiligde stallingen. U heeft net de fietsnetjes genoemd waar het CDA ook naar vroeg, maar er was eerder meer toegezegd en daar houden we u graag aan. Graag een planning wanneer we de beveiligde stallingen kunnen verwachten. Dat moet toch kunnen. Ons amendement over fietspaden. We begrijpen dat er technisch discussie is over wat nu waarnaartoe is geschoven, maar die technische discussie ligt niet in de tweede halfjaarrapportage. Die amendement kan en we zorgen hiermee dat het ook mogelijk is dat de fietspaden dit jaar nog onderhouden worden en er dit jaar, dat het geld daar naartoe gaat. We zijn blij dat het geen verlichte vogelhuisjes zijn die zijn aangelegd, zoals net is toegelicht, maar we zien nog wel graag die actie gebeuren. We behouden het amendement dan ook. U gaf aan dat u bezig gaat met de 50 naar 30 en de veilige routes. Geldt dit dan ook voor de Presidentenbuurt? Onze vraag was namelijk niet alleen of u de borden naar 30 zet of iets in dat kader, dat is wat juist uitgewerkt moet gaan worden. Wij vroegen ook naar de huidige mogelijkheden over routegeleiding op deze S wegen door te zorgen dat de doorgaande mensen de doorgaande routes gebruiken en dat er in de wijk op die wegen geen doorgaand verkeer zit. Onderneemt u hier ook actie op? Voetpaden zijn we blij mee, diverse partijen hebben dat voorgesteld, wij en PvdA, eerder ook BvR. We zien graag aandacht voor natuurlijke aanleg in het meenemen van meerdere routeopties als we daar onderzoek naar gaan doen, inclusief het belang van veiligheid. We zien ook dat het onderhoud een belangrijk punt is en blijft. We zijn er nog niet klaar mee, we zijn net met het IBOR bezig en de invulling ervan is echt belangrijk. Het is belangrijk ook dat de Rijswijkers in stappen het resultaat gaan zien en dat signalen van Rijswijkers over hun buurt goed worden opgepakt. Dat is vast iets waar het college ook mee

vooruit wil. In mijn eerste termijn heb ik gevraagd naar de ambtelijke dienst en dienstverlening op basis van de rapportage groot project. De wethouder heeft toegezegd deze aan te vullen met ontwikkelingen en hier nog een keer naar te kijken, en dit voor eind volgende week te doen. We zijn benieuwd en we geven u graag mee om daarbij in ieder geval in te gaan op de berichtenbox, digitale facturen, zaakgericht werken, de beloofde nieuwe website met de juiste informatie, en welke acties voor februari 2022 hiervan zijn opgepakt dan wel in welke fasering dit nog volgt. Naar aanleiding van de discussie van kunst, kunnen we het nog niet laten om een concreet voorstel te doen, want hergebruik dat zou ook wel erg mooi zijn. Bij de Van Zwedenhal hangt een heel grote scheidsrechtersfluit. Die zou weer terug kunnen komen. Het zou mooi zijn voor sporters en voor de scheidsrechters. Kan de wethouder toezeggen om te onderzoeken of het ophangen en daarmee hergebruik van de fluit mogelijk is? Behoud, recyclen en positief fluitsignaal, dat lijkt ons mooi. Dank ook aan mijn collega's die scherp en constructief zijn, zoals ik ze ken. Laten we zorgen voor volle glazen waar we met Rijswijkers mee kunnen troosten op onze stad. Bruisend, trots en toegankelijk, op naar een nieuw jaar. Dank.

De voorzitter: Goed. Gaan we verder met mevrouw Mauer van Wij.Rijswijk.

Mevrouw Mauer: Dank u wel, voorzitter en dank ook aan het college voor het beantwoorden van onze vragen in eerste termijn. Ook dank aan de wethouder. Dat u de motie van Wij. Rijswijk voor winkelgebied Oud Rijswijk heeft overgenomen. We hebben nog wel een aantal vragen. Het betreft de motie van BvR over ganzen. Hebben jullie erover nagedacht over wat de gevolgen zouden kunnen zijn van de afrastering? Waar gaan die ganzen naartoe? Is het mogelijk dat het ganzenprobleem zich naar de naburige wijk verplaatst? Wij staan verder positief tegenover de motie van het CDA over hofjeswoning, maar we willen ook vragen of er in het onderzoek ook wijkbewoners meegenomen kunnen worden. Uitzoeken of er behoefte is voor de hofjeswoning en of dit de juiste invulling is in de wijk, of dat er wellicht een andere oplossing beter past. Verder dienen wij de twee moties in. De motie investeren in de Rijswijkse jeugd, die dienen we samen in met de PvdA en D66. De tweede motie die wij indienen is samen met BvR, PvdA en GBR en dat is de realisatie van Rijswijk Buiten en Bogaardplein. We hebben wel een kleine wijziging aangebracht in de motie zelf, naar aanleiding van de wethouder in de eerste termijn aangaf en het verzoek luidt nu dat de wethouder terugkomt met een concreet plan waarin de opties inzichtelijk worden gemaakt voor de realisatie van een loopverbinding tussen Rijswijk Buiten en de Bogaard. Dit was mijn tweede termijn, dank u wel.

De voorzitter: Wil ik graag de motie toegezonden hebben, dan kan die in het iBabssysteem en dan gaan we dat zo behandelen.

Mevrouw Mauer: Ja, wordt geregeld.

De voorzitter: Mijnheer Weterings had een vraag.

De heer Weterings: Een heel korte vraag. Welke termijn wil mevrouw Mauer daaraan hangen? Dat de wethouder terugkomt, want volgens mij is hij er volgend jaar niet meer.

Mevrouw Mauer: Dat begrijp ik, maar de portefeuille wordt onderverdeeld. Het liefst december, januari. Voor de verkiezingen in ieder geval.

De voorzitter: Heel goed. Mevrouw Mauer, vervolg uw betoog.

Mevrouw Mauer: Dit was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Gaan we gauw verder met de heer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk: Dank u, voorzitter. In onze algemene beschouwingen zijn wij als CDA op zoek gegaan naar vooral het resultaat in deze raadsperiode. Dat valt niet altijd mee, maar ze zijn er zeker. Daar zijn we ook tevreden over. Ik zal de heer Sleddering nazeggen, we hebben in Rijswijk en ook in ons stadsbestuur inderdaad, of je nou in de coalitie of de oppositie zit, ook een heleboel om ons over te verheugen en om trots op te zijn, maar het valt natuurlijk niet altijd mee om concreet aan de slag te gaan en ook te laten zien aan de Rijswijkse burger waar we het voor hebben gedaan. Ik begin eens even met een paar praktische punten die in de eerste termijn zijn gepasseerd. Ik sluit bij mevrouw Woudstra aan als het gaat om de fietsklemmen of de fietsbeugels. Ik zou liever beugels willen. Maar zonder gekheid, de wethouder heeft de helft van de plekken al toegezegd. Als we nou ook de fietsstallingen aan de Kerklaan uitbreiden en aan de Schoolstraat en we doen dat gewoon ruimschoots voor de verkiezingen, dan weten de mensen weer waarvoor we hier in het gemeentebestuur zitten en als u dat kan toezeggen, dan kunnen we weer wat laten zien van een resultaat. Dat zou echt na 2 ½ jaar wel fijn zijn. Doe eens royaal. Dan de regels op straat, voorzitter, daar was mijn fractie toch wel een beetje teleurgesteld over, over uw reactie daarop en de ordehandhaving en de handhaving van regels op straat. Ik weet, er liggen nu opnieuw moties ook van andere partijen weer met nieuwe ideeën en ik snap uw reactie daarop, want cameratoezicht, ja, dat kost ook capaciteit, als je er wat mee wilt doen. Maar ik had dan zo graag alternatieve voorstellen vanuit het college gezien en die mis ik, die blijf ik missen. Dat vinden we heel jammer. Dus ik weet op dit moment ook de oplossing niet. Wij hebben als CDA ook oplossingen aangedragen, daar wordt weinig mee gedaan. Dan is de enige oplossing om de capaciteit voor handhaving gewoon op financieel op te plussen. Ik heb daar nu geen amendement voor gereed, maar daar zullen we dus de komende maanden, liefst voor de verkiezingen nog wel serieus over na moeten denken, als het aan ons ligt. Dan, we hebben zelf een aantal moties ingediend over voorzieningen voor ouderen. Wij zijn het daarom ook niet eens met het schrappen van de gemeentelijke bekendmakingen in Groot Rijswijk. Wij zijn het helemaal eens, hoor, met de heer Kruger, ik maakte net een grapje over de mededeling vanaf zijn bordes maar serieus, ouderen maar ook mensen, en dat kunnen dus heel andere mensen zijn zonder internet, die zijn toch aangewezen op dat papieren krantje en het zou ons heel wat waard zijn als we die kranten die het moeilijk hebben, toch op deze manier kunnen benutten en daarmee ook helpen in stand te houden.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja, dat de heer Van Enk het opneemt voor de ouderen in de samenleving, dat kan ik heel goed plaatsen, ook zeker vanuit het CDA. Maar hoor ik hem nou zeggen dat hij met de plaatsing van Regelrecht bewust actief bezig is om een particulier krantje overeind te houden?

De heer Van Enk: Ja, zo'n krantje is wel het enige schriftelijke medium wat mensen nog iets kan vertellen over wat er in Rijswijk speelt en vooral ook wat hier speelt. Ik ben het met u eens dat dat niet in de vorm van gekochte advertenties moet, maar laten we daarmee de vrije nieuwsgaring en de nieuwsgeving een steun in de rug blijven houden.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering: Zou een suggestie, als u zo hecht aan papieren informatie naar burgers, zou het dan niet veel beter zijn om vanuit de gemeente gewoon een papieren nieuwsbrief naar alle burgers te sturen? Dan weet iedereen dat die van de gemeente komt er dan is het niet onduidelijk, is dit nou redactioneel of is dit nou gekocht of is het een advertentie? Maar dan geef je gewoon een voorlichtingsbrief naar de mensen die liever papier willen ontvangen in plaats van digitaal.

De heer Van Enk: Vind ik ook een prima idee, maar tegelijk zou ik het ook wel jammer vinden als de enige, onafhankelijk klinkt, dat is een groot woord. Maar het zijn toch nog mensen die daar artikelen verzorgen vanuit een vrije positie en het zou jammer zijn om dat helemaal te zien verdwijnen. Andersom willen we graag het voorstel van de VVD steunen om weer, net als vanouds, mensen zonder afspraak op het stadhuis toe te laten voor hun zaken om hier te regelen. Wij hoorden zelf de klachten over de huidige gang van zaken. Het lijkt efficiënt, maar het is het vaak niet, dus daar zullen wij voorstemmen. Dan is er veel gezegd over de afvalstoffenheffing. Wat ik nog miste in de discussie is dat we toch uiteindelijk primair terug moeten in de kosten van de afvalophaling en ik dacht dat de fusie van onze Avalex met HVC een stap in die richting zou gaan worden. Dus wij wachten met smart op nieuwe manieren van vuilverwerking, afvalverwerking, liefst zonder al die verschillende bakken, want daar kunnen we niet mee doorgaan op deze manier, en het brengen van grote zakken, maar het liefst met nieuwe technieken die nascheiding bevorderen, zodat ook uiteindelijk die kosten kunnen worden verminderd. Dan hebben we de hele discussie over anderhalf procent inflatiecorrectie helemaal niet meer nodig.

Mevrouw Alberts: Voorzitter, ter interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ja, over de afvalstoffenheffing. In 2014 ergens hebben we samen met de Partij van de Arbeid en D66 een nota opgesteld van afvalstoffenheffing naar grondstoffenopbrengst. Daar staan een aantal mooie ideeën in. Wellicht is het interessant om daar nog eens naar te kijken, ook in het licht van de volgende periode.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, prima. Dan, de parkeerkosten, daar is ook heel veel over gezegd. Parkeerkosten kan natuurlijk niet bedoeld zijn om iets van de kosten goed te maken die de gemeente heeft om de grond beschikbaar te stellen. Dan zou je dat voor lantarenpalen en weet ik wat alles moeten doen. Het is gewoon ingezet als een manier om schaarste te verdelen in Rijswijk. Wat ons betreft gaan we daar de komende tijd gewoon ook de inflatiecorrectie op toepassen. Maar het is een gesloten systeem, de opbrengst is positief, dus à la. Wij vinden in ieder geval dat dat geen melkkoe moet worden, dat zeggen we de VVD na. Voorzitter, wij steunen een aantal moties van harte. De opkoopbescherming van woningen, ja, onderzoek van kwijtscheldingen vinden we allemaal een beetje onduidelijk. Ik heb al gezegd, we kunnen beter werken aan het verlagen van de kosten van afvalverwerking. Tot slot, en dat is een beetje de afsluiting ook van mijn tweede termijn, de resultaten. De effecten van waar we mee bezig zijn geweest op het gebied van sociaal domein, die waren vanmiddag, vanavond toch wel weer heel lastig onder woorden te brengen. Wij voelen met de wethouder ook mee dat dit een heel weerbarstig terrein is, zeker na de decentralisatie van een aantal belangrijke rijkstaken. Toch denk ik dat het goed zou zijn om ook die commissie van de VNG, om die ook eens hier in Rijswijk uit te nodigen en te laten kijken naar hoe wij die keuzes en prioriteitstelling nu feitelijk kunnen gaan hard maken, want als je naar de cijfers kijkt en als je naar de antwoorden van de wethouder luistert, dan hebben we daar nog geen resultaten ingeboekt. Ik denk dat het ook net zo goed aan onszelf ligt, als raad. Het ligt niet alleen aan het college, maar we zijn als raad ook bezig geweest, de afgelopen jaren met een aparte werkgroep sociaal domein naast het forum samenleving, naast de discussies in de raad en ik denk dat we hier toch een keer lessen uit moeten gaan trekken en die is, wat het CDA betreft, laten we ons niet meer blindstaren op al die kadernota's. We hebben zelfs voor het sociaal domein een paraplu kadernota het licht zien verschijnen en ik denk dat het geen resultaat oplevert, maar dat we de energie beter kunnen stoppen in de uitvoering. De wethouder begon nota bene met een heel hard statement te maken over de kwaliteit van de ambtenaren. Mijn vraag of we in de toekomst niet meer moeten inzetten op uitvoerende ambtenaren in plaats van beleidsambtenaren, is een heel serieuze. We moeten in Rijswijk resultaten gaan halen en ik heb verschillende wethouders over capaciteitsgebrek horen praten, daar moeten we dus wat aan doen. De goede mensen uitzoeken, ik bedoel niet qua personen maar ik bedoel qua functie, in het functiehuis, en zorgen dat we daarmee efficiënt in de uitvoering resultaten gaan boeken want daar zit die Rijswijkse burger op te wachten en die heeft enkele boodschap aan al die kadernota's die we hier met elkaar hebben vastgesteld, want dat op zich levert alleen maar papier op. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Dan gaan we verder met de heer Van der Meij, Gemeentebelangen Rijswijk.

De heer Van der Meij: Voorzitter, dank u wel. Dank aan het college maar ook dank aan de collega raadsleden voor jullie inbreng en reactie vanuit het college in eerste termijn en laat ik nou ook eens een lans breken voor het werk wat wij als raadsleden doen. Vaak worden we ook bekritiseerd, af en toe vanaf het podium, maar we horen het ook in de stad, we zien het ook wel

eens op Facebook dat wij er niet zouden zijn voor onze Rijswijkers, dat wij er zitten vanuit eigen belang, eigen portefeuilletjes, eigen dingetjes. Maar voorzitter, in de negentien jaar dat ik actief ben in deze Rijswijkse politiek, moet ik constateren dat ieder voor zich op zijn of haar manier het goede voor Rijswijk voor zich heeft en ik vind dat we dat ook met z'n allen trots moeten uitstralen naar buiten toe dat we hier niet voor onszelf zitten maar vooral in het belang van alle Rijswijkers, met veel partijen, met veel raadsleden die die partijen vertegenwoordigen, maar we doen het allemaal voor de Rijswijkers en ik denk dat we dat echt niet onder stoelen of banken hoeven te steken hoe lastig het is, hoe moeilijk het ook af en toe is, hoe complex het ook is. De maatschappij is in de afgelopen negentien jaar echt niet makkelijker geworden en het raadswerk is daardoor ook echt niet makkelijk geworden. Ik zit niet op een applaus voor onszelf te wachten, dat hoeft ook allemaal niet, maar ik vind dat het ook wel eens een keer gezegd mag worden naar buiten toe. Voor het werk, het goede werk wat we hier met z'n allen doen voor onze stad. Voorzitter, het doet ons deugd en het college bevestigde dat ook, dat de grote transformatie, de grote transitie nu goed worden opgepakt en soms met horten en stoten. Het is lastig, want de stad is in verandering, op verlei dossiers. Het gaat niet alleen maar om stadsontwikkeling, het gaat niet alleen op stadsbeheer, het gaat niet alleen om het sociaal domein. Het zijn vraagstukken die vele malen integraler nu aangevlogen moeten en daarmee ook complexer worden dan weliswaar in het verleden gebeurde. Een probleem wat op zich heel makkelijk lijkt te zijn, daar blijkt een wereld van problematiek achter te zetten en ja, een goede belangenafweging en goede prioritering is daarbij nodig. Dan ga ik toch richting GroenLinks, want ik ben toch blij met het grootste compliment wat GroenLinks heeft gegeven aan de wethouder energie, dat die niet ambitieus genoeg is geweest, dat de ambitie absoluut aan de ondergrens is geweest, want ik denk dat die daarmee goed heeft gedaan. Nou wordt iedereen stil. Het college heeft gekozen voor een realistisch behapbaar energiebeleid. Dat is ook de reden geweest waarom Gemeentebelangen drie jaar geleden in het college is gestapt om realistisch en behapbaar het complexe vraagstuk van de energietransitie stappen voorwaarts te brengen. Daar is het college uitstekend in geslaagd om niet de koploper te willen zijn in Nederland om hier de wereld te verbeteren, want daar zijn wij niet van, dat kunnen wij niet. Maar wel goed meedraaien en goed volgen met wat er in de maatschappij plaatsvindt en daarop schakelen.

Mevrouw Alberts: Voorzitter, ter interruptie.

De voorzitter: Ja, mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Er is nogal een verschil tussen koploper en achterblijver. Nederland is achterblijver. Rijswijk is in Nederland een van de achterblijvende gemeenten als het gaat over energietransitie en in de afgelopen jaren is er nauwelijks wat gebeurd. Dus is dat dan wat de heer Van der Meij wil? Achterblijver zijn?

De heer Van der Meij: Voorzitter, ik wil in ieder geval geen koploper zijn. Het zou ideaal niet zijn dat wij die koplopersrol kunnen vervullen. Ik ben het ook niet met u eens dat we achterblijver zijn. We hebben met Rijswijk Buiten de meest duurzame wijk van Nederland. Wij zetten hier

transities in die hier volop op de energie-ontwikkeling ingaan. Natuurlijk kost dat tijd en natuurlijk moet daarbij ook zorgvuldig die financiële huishouding waar de heer Sleddering op wees en waar de wethouder financiën invulling ook geeft, in afgewogen worden. Het is vele malen complexer dan alleen maar koploper of middenmoter te zijn op het gebied van de energietransitie en het college heeft dat wat dat betreft goed gedaan. Ik zie nog een interruptie, een tweede, voorzitter.

De voorzitter: Ja, mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ja, het zal duidelijk zijn, dank u voorzitter, dat onze partijen hierover van mening verschillen, de heer Van der Meij en wij meer ambitie hebben, maar ik vraag me dan wel al, als u dit nu zegt, hoe kijkt u dan tegen de oplopende energie aan?

De heer Van der Meij: Voorzitter, maar dat heeft Rijswijk toch niet veroorzaakt met elkaar? U denkt dat in Rijswijk de oplossing ligt om de energieproblematiek van de wereld op te kunnen lossen. Absoluut niet.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ik heb nergens het woord wereld genoemd, ik had het over de energiearmoede in Rijswijk, in onze huizen, dat als wij niet snel zijn met het veranderen van warmte de energie-armoede hier in Rijswijk oploopt. Dat was mijn punt.

De heer Van der Meij: Ja. Ingegeven door snel stijgende energie tarieven op dit moment. Dat is nu wat er aan de gang is. Dat laatste kan Rijswijk niet oplossen. Rijswijk kan daar een bijdrage aan leveren in de wijze waarop ze dit doet en wethouder heeft net de voorbeelden aangegeven met betrekking tot de warmtelink. Op het moment dat er kansen liggen waarop wij actief kunnen inspringen, dan doen wij dat ook. Maar wij gaan hier niet eigen energiebedrijfjes van oprichten of zonnepanelenparken of windmolens hier neer zetten om de Rijswijkse energiebehoefte op orde te krijgen. Daar hebben we de middelen niet voor, daar hebben we de ruimte niet voor. Dus we moeten echt gewoon in dit geval volgend zijn en ik denk dat dit college er het maximale aan gedaan heeft om dat als zodanig te doen. We kunnen in ambitie verschillen, dat mag, ik verschil ook in ambitie met GroenLinks, maar wat dat betreft kunnen we onze zegeningen nu tellen hoe ver we staan met de energietransitie in Rijswijk.

Mevrouw Alberts: Ja, voorzitter, ter interruptie dan nog maar.

De voorzitter: Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Van der Meij kan van alles beweren, maar hij kan niet beweren dat Rijswijk in de afgelopen jaren het maximale heeft gedaan om de opwarming van de aarde te voorkomen.

De heer Van der Meij: Gelukkig staan wij niet om hier de maximale opwarming van de aarde naar beneden te krijgen. Voorzitter, ik laat het hier wel bij, op het gebied van energietransitie. Ik denk

dat wij daar duidelijk in zijn geweest. Voorzitter, het gaat te ver om op alle moties en amendementen in te gaan ...

De voorzitter: Mijnheer Krumeich, wilt u interrumpen nog?

De heer Krumeich: Ja, ik wil dan toch reageren. Als u complimenten maakt aan de wethouder omdat de ambitie zo laag is dan denk ik van ja, waar gaat het over? Je moet gewoon, of je nou koploper ben, ja, natuurlijk wil je dat niet. Maar ik denk dat je zeker vanuit de raad in ieder geval een inspiratiebron moet zijn om richting circulaire huishoudens te gaan en hoe je die gaat helpen. Maar trots gaan zitten zijn omdat je volstrekt geen ambitie hebt, vind ik gewoon afkeurenswaardig. Voor de rest heb ik er geen woorden voor.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meij, gaat u verder.

De heer Van der Meij: Ik denk dat de heer Krumeich me niet begrepen heeft maar ik heb ook geen behoefte om daarop in te gaan. Voorzitter, ik ga graag in op een aantal moties en amendementen die zijn ingediend. Voorzitter, ten aanzien van de afvalstoffenheffing en de parkeerheffing. Allereerst, allereerst over de afvalstoffenheffing. We hebben dat ook in eerste termijn gezegd, de grootste sleutel om de afvalstoffenheffing naar beneden te krijgen is het restafval. Wat dagelijks in die ovens verdwijnt, om dat beneden te krijgen. Dat vergt een ander afvalbeleid. Wat dat betreft refereer ik nogmaals naar de motie die wij vorig jaar bij de begroting hebben ingediend en moet constateren dat dit college daar nog geen uitvoering aan heeft kunnen geven, wel de nodige voorbereiding heeft getroffen, ook daar informatieavonden voor heeft gegeven. Maar dat zal echt prioriteit moeten krijgen in de nieuwe raadsperiode om op een andere manier naar het afvalbeleid te moeten gaan kijken met ruimte voor nascheiding, ja, maar ook die voorscheiding als het gaat om gft-afval wat altijd nodig zal zijn, om dat aan de voorkant uit het afval te halen en waar we van moeten constateren dat het nog vele malen te hoog is wat we nu in ons afval hebben zitten. De kwijscheldingsregeling is daar ook een onderdeel van. Het gaat ons nu al te ver om zomaar nu 80 procent of 75 procent kwijscheldingsregeling versobering neer te leggen. Daar zit ook een uitvoering aan, daar zit ook een beleidsafweging aan ten grondslag maar geef nadrukkelijk nogmaals de handreiking aan het college, Beter voor Rijswijk heeft er ook om gevraagd, om die kwijscheldingsregeling echt op een andere manier in te gaan pakken, aan te pakken, waarbij wij ja, ook aan de laagste inkomens, laat ik maar de dekking maar ook gelijk erbij noemen, een bijdrage gaan vragen voor het verwerken van ons afval wat tegelijkertijd ook moet bijdragen aan een stuk bewustwording in die doelgroep dat er op een andere manier met het afvalbeleid omgegaan moet worden. Tezamen met het invoeren van een gedifferentieerd afvaltarief, want ik denk dat we daar niet aan ontkomen. Wij vinden het niet juist om parkeren en afvalstoffenheffing, om dat met elkaar te gaan vermengen. Ja, ik ben van mening dat er nu rust is op het parkeerbeleid, er op een andere manier ook naar het parkeer en naar de parkeertarifiering en de parkeervergunningen gekeken moet worden. De heer Van Enk gaf dat ook al aan. We hebben een gesloten systeem met elkaar afgesproken in de vorm van dat het saldo van de parkeeropbrengsten niet, wat andere gemeentes doen, toevoegen aan hun

algemene reserves of onderdeel is van de totale begroting maar we houden parkeren. Ik vind dat het nu wel geëvalueerd moet worden. Ik zie ook meerjarig dat de parkeerreserve nu langzamerhand ook aan het afnemen is. Ik geloof dat in het laatste begrotingsjaar nog zes ton in de reserve zit, als ik even snel de begroting erop na heb gekeken. Ik denk dat we met elkaar even goed moeten kijken hoe die parkeerreserve zich gaat ontwikkelen de komende jaren met het oog op de ambities die wij ook hebben als het gaat om die mobiliteitstransitie en wat het dan betekent voor de tarifiering en voor de vergunningverlening, als het gaat om parkeren.

Voorzitter, de opkoopregeling en Rijswijkse bewoners eerst, dat lijkt op het oog een sympathieke maatregel om, en dat beogen we ook met elkaar als raad, of althans, met een deel van de raad, college heeft het omarmd, om Rijswijkse inwoners maximaal de kans te geven op een nieuwe woning. Prima om daar een bewonersplicht aan te koppelen, maar ik zou dat willen overwegen om daar ook een termijn aan te koppelen, want het kan niet zo zijn dat een Rijswijkse bewoner een Rijswijkse woning koopt of een woning koopt in Rijswijk Buiten, ik geef maar even het willekeurige voorbeeld, en zelf doorverkoopt om daar binnen korte tijd een boekwinst op te maken. Dus die zelfbewoning zal dan ook voor een bepaalde tijd moeten gaan duren, om het ook echt werkend te laten zijn.

De voorzitter: Mijnheer Kruger.

De heer Kruger: Ik heb even een interruptie. Ik kan me herinneren dat toen ik 30 jaar geleden, of langer al, mijn eerste woning kocht in de hoekpolder, dat waren premie A, B en C woningen, daar lag een anti speculatiebeding op dat, mocht je voor die tijd de woning verkopen, binnen een bepaalde periode, ik meen van 10 jaar, je de overwinst moest afdragen naar de gemeente toe. Die regeling is afgeschaft, maar u doelt op een dergelijke regeling?

De heer Van der Meij: Nou, ik doel niet op het afkomen van winst naar de gemeente toe, daar gaat het mij niet om. Het gaat er mij om, op het moment dat je een zelfbewoning plicht introduceert, moet je er ook een termijn aan koppelen dat dat betekent dat je minimaal een, twee jaar ook daadwerkelijk daar moet wonen en niet dat je bij wijze van spreken tijdens de bouw de woning alweer kan doorverkopen. Want dan bereik je nog niet het doel wat je voor ogen hebt. Dus noem het een anti-speculatie ... Nou, kijk, ik wil het college meegeven, ik begrijp dat de wethouder de motie positief onderschrijft, om ook dat termijnvraagstuk in de overwegingen mee te nemen. Voorzitter, het voetpad Rijswijk Buiten, Bogaardplein, toch een kleine nuancering op de inbreng van collega Mauer. Ik zou graag de realisatie van de loopverbinding Rijswijk Buiten naar dit deel van Rijswijk, wat breder willen bekijken. Wethouder Lugthart gaf ook aan, er zijn verschillende alternatieven nu reeds al om vanuit Rijswijk Buiten via de Hoekpolder, via het Wilhelminapark te laten leiden naar het Bogaardgebied, om het kort samen te vatten. De Beatrixlaan kan ook een ontsluiting zijn, maar een Beatrixlaanvoetpad moet geen doel op zich zijn om te willen realiseren, het gaat uiteindelijk dat we een goede loopverbinding willen realiseren vanuit Rijswijk Buiten naar dit deel van Rijswijk. Dus betrek bij dat onderzoek dan ook nadrukkelijk de bestaande loopverbindingen en de kansen die daar liggen misschien met een kleine opwaardering, om die loopverbindingen net wat interessanter te

maken ten opzichte van een heel nieuwe loopverbinding aan te leggen langs, ja, ik moet me dat niet voorstellen, langs een Beatrixlaan waar je de snelfietsen langs je hebt fietsen en ook de auto's langs je hebt razen, tot maximaal 50 kilometer per uur, kan ik me voorstellen dat er misschien alternatieve betere, gezellige routes zijn om vanuit Rijswijk Buiten naar dit deel van Rijswijk te komen.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meij, wilt u afronden?

De heer Van der Meij: Ja. Voorzitter, daar wil ik het ook bij laten. Ik heb het meeste wel gehad. De rest komt bij de stemverklaring, als de moties, amendementen worden ingediend. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, dan gaan we verder met mevrouw Van Nunen, PvdA fractie.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik kon niet wachten, dat hoorden ze hier in mijn omgeving. Voorzitter, ik heb in mijn eerste bijdrage sterk gepleit voor vooral de kwaliteit van de uitvoering in het sociaal domein. De heer Van Enk benadrukte dat ook, maar daar wil ik nog iets aan toevoegen. Creativiteit en vernieuwing niet uit de weg gaan. Dat vind ik ook belangrijke punten en die bedoelde ik met name in mijn eerste termijn, maar dat was misschien wel duidelijk. Want creativiteit, meer creativiteit en vernieuwing, kan ook financiële voordelen opleveren. Ik gaf u daar een paar voorbeelden van. Dat vraagt soms wel wat meer lef om nieuwe concepten uit te proberen zoals bijvoorbeeld de pilot schrappen van kostendelersnorm. Die schaar ik nu even onder het sociaal domein, hoewel die natuurlijk ook elementen heeft van wonen in zicht. Daarom handhaaf ik die motie ook ondanks het ontraden van de wethouder, want haar uitleg was me A, niet helemaal helder en sloeg ook niet helemaal op het verzoek aan het college zoals in de motie staat. Dus des te meer reden ook om, als er al in de praktijk, zoals de wethouder zei, hier en daar oogluikend wordt toegestaan dat mensen tijdelijk mogen samenwonen, dan laten we dat ook, dat is ons voorstel, laten we dat dan ook formaliseren in gewijzigde beleidsregels. Waarom? Ook omdat het niet afhankelijk moet zijn van ambtelijke willekeur of dat wel of niet oogluikend wordt toegestaan. Dus genoeg reden om de motie te handhaven. Voorzitter, en dan onze motie over, samen ook met meerdere andere partijen, over een proactieve aanpak energie armoede. Het antwoord van de wethouder was niet duidelijk genoeg. Ik begrijp zijn zorgen en zijn aandacht voor het thema, die hebben we denk ik allemaal, maar het gaat er natuurlijk om dat we ook tot een aanpak komen eind van 2022. Daar wordt in ieder geval in de motie om gevraagd en ik wil een helder antwoord van u of u in dat tijdspad ook met die aanpak komt. Inmiddels, u heeft het zelf ook al gehad over de KRO uitzending van gisteren, inmiddels zijn 770 huishoudens, collega's, nu in acute geldnood om thuis warmte te kunnen zitten in deze winter, volgens TNO. Ik heb het niet over het eerste beste onderzoeksbureau. Dat moet toch voldoende reden zijn om met elkaar een integrale aanpak voor te bereiden voor het volgende jaar waarin met name ook de kwetsbare gezinnen worden meegenomen en huishoudens worden meegenomen. Wethouder, ik vraag een duidelijk antwoord van u op de motie. Ik beloof wethouder Bentvelzen een goede fles wijn als de pilot

basisbaan inderdaad, zoals zij toezegde, voor het einde van deze raadsperiode ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Ik geloof er nog niet in, u wel, ik hoop op eindelijk zichtbare stappen binnen nu en, laten we zeggen, drie, vier maanden toch uiterlijk. Ik geef u graag die fles wijn want ik ben alleen maar heel blij als die pilot basisbaan er ook daadwerkelijk komt. U gaf een heel genuanceerd antwoord en daar was ik wel blij mee, met die 240 banen waar u regelmatig mee op sociale media komt. Graag vaker dat genuanceerde verhaal dat u hier ook in de raad geeft, zoals u dat dus net hebt gedaan in eerste termijn, ook in de publieke media, want daarin staat alsof het echt om een groot resultaat gaat en ik begrijp heel goed dat daar een andere uitleg bij hoort. Wilt u die uitleg dan ook in het openbaar geven? Ik heb nog helemaal geen voldoende antwoorden gehad op het dossier Eikelenburg. Tot nu toe staat er gewoon een bestemming voor 30 procent sociale woningbouw in het vigerende huidige bestemmingsplan. Ik ga ervanuit, als de wethouder daar geen duidelijk antwoord op geeft hoe we dat mogelijk volgens het oordeel van het college moeten wijzigen, dat we daar nog gewoon vanuit gaan, van die 30 procent sociale woningbouw. Daar ben ik blij mee, maar ik geloof niet dat dat uw bedoeling is. Als u andere plannen hebt met dat gebied, wilt u dan ons als raad zo spoedig mogelijk een nieuw raadsvoorstel doen toekomen waarin u aangeeft wat u wil met dat gebied. En nogmaals, wethouder, en ik neem aan het CDA in het algemeen, heterogene gedifferentieerde wijken hebben uw voorkeur. Vindt u dat de wijk Eikelenburg daar een goed voorbeeld van is? Graag uw reactie daarop. Voorzitter, wij hebben een aantal moties meegetekend, en amendementen, die handhaven we. Het meest wat er uitspringt, is in ieder geval het amendement van GroenLinks rondom het schrappen van de inflatiecorrectie van de afvalstoffenheffing en de dekking daarvoor. Daar zijn wij het zeer mee eens en die handhaven dus ook. Ja, ook handhaven we de motie samen met Wij.Rijswijk en D66 op het investeren in Rijswijkse jeugd. Ook hier was het antwoord van de wethouder te onduidelijk, te algemeen. Wij willen graag weten in welke zin u ook daadwerkelijk inhoud geeft aan een plan om daar een mooie ontmoetingsruimte voor de Rijswijkse jeugd te realiseren samen met het welzijnswerk en samen met een gebiedsvisie. Graag een duidelijker antwoord dan u heeft gegeven in eerste termijn. Dan zijn we het eens met de VVD met betrekking tot die gekochte pagina's in Groot Rijswijk. De burgemeester zegt, ik kom met een notitie waarin ik u uitleg welk bedrag daar eigenlijk mee gemoeid is. Maar dat weet u toch wel, burgemeester, ongeveer, wat het bedrag is wat wekelijks, of misschien maandelijks, jaarlijks dan wel gemoeid is met de aankoop van pagina's in Groot Rijswijk. Als u, zoals de heer Sleddering net aangaf, vier artikelen koopt in Groot Rijswijk van vorige week, dan weet u ongeveer wel wat daar de trend in is. Graag een reactie van u, niet in een notitie, maar graag in tweede termijn. We steunen de motie voor externen voor meer inzichtelijkheid over hoe en waarom van externe inhuur want dat willen we zelf ook heel graag weten en al jaren vraagt de Partij van de Arbeid ook om meer inzicht in de externe inhuur, u weet het nog wel uit de vorige raadsperiode dat een collega van mij daar steeds weer om vroeg. Nog een paar kleine dingetjes. De wethouder, ik werd een beetje getriggerd door datgene wat werd gevraagd over het subsidiekader. Ik herinner me dat ook bij de behandeling van het subsidiekader ook is toegezegd dat we voor de sportorganisaties nog een separaat voorstel zouden krijgen want we liepen volgens het extern bureau dat u hielp bij de opstelling van dat subsidiekader, lopen we achter bij

andere gemeenten. Kunt u ons toezeggen wanneer er een apart subsidiekader voor sport organisaties in Rijswijk komt? Daar zijn we zeer benieuwd naar en voorzitter, dan tot slot, ik wil natuurlijk ook heel positief afsluiten. Mijn ervaring is dat er mooie gelegenheidscoalities zijn gevormd om gezamenlijk met andere partijen resultaten te boeken voor Rijswijk in deze raad. Dank aan mijn collega's daarvoor, en soms ook de support van wethouders. Voorzitter, dat was mijn tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Goed. Gaan we verder met mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Ja, voorzitter, helemaal goed. Voorzitter, ik zou in de tweede termijn nog even terugkomen op de moties. Laat ik beginnen met toch wel de heftigste over het inhuren van externen. De wethouder geeft eigenlijk heel summier aan, we krijgen een ander systeem, dan gaat het mogelijk anders. Maar dan vraag ik me af, hoe is het dan de afgelopen jaren in hemelsnaam gegaan, als niet bekend is voor hoe lang er wordt ingehuurd, wie er wordt ingehuurd, welke functies er wordt ingehuurd en welke dossiers. Het wordt niet bijgehouden, ook niet welke periode er wordt ingehuurd. U kan gewoon die informatie niet leveren. Dan specifiek dat in een jaarrekening inhuurkosten terugvinden wat gewoon niet zichtbaar is, de looptijd van de externen. Het loopt uiteen van een week tot meerdere jaren, maar ook daar wordt geen informatie over bijgehouden, ik heb er gewoon eigenlijk geen woorden voor. Ik vind het heel bijzonder dat dit zo heeft kunnen ontstaan. Dus we zullen zeer zeker ook de motie gaan indienen dat u eigenlijk, wat ons betreft het liefst morgen al gewoon in kaart gaat brengen en gaat bijhouden wie er loopt, waar het loopt, wanneer het loopt, waarom het loopt en tot wanneer het loopt als er een externe wordt ingehuurd. Er zijn bestanden voor, iedere andere normale werkgever doet het ook dus waarom de gemeente Rijswijk niet? Ik ben daar echt over verbaasd en ik kan er eigenlijk met mijn pet niet bij. Dus bij deze wil ik ook de motie indienen, samen met in ieder geval mede ondertekend door GroenLinks, dat de gemeente Rijswijk heeft aangegeven het inhuur percentage van de externe heeft de in de laatste cijfers 20,8 en 15,7 procent. Er gaat hier dus tonnen in om, misschien wel meer. De kosten voor de inhuur, alleen in percentages. Van in de jaarrekening en verzoekt het college eigenlijk per morgen, als het kan, direct, zoals ik al zei, in kaart te gaan brengen, goede bestanden bij te houden over de externe inhuur en dan in samenwerking te treden met personeelszaken, het UWV, CWI, recruitment om gericht voor vast of contractueel personeel te gaan werven zodat het percentage omlaag kan. Dat was één. En dan, voorzitter, de tweede motie, en dat is er eentje over aandacht voor het illegaal vuil dumpen. Daar is ook al heel veel over gezegd, heel veel fora hebben we daarover gehad. Ja, tot ergernis ook van meerdere partijen heeft de hoogste afvalstoffenheffing van Nederland ook te maken met illegaal vuil dumpen. In diverse fora is medegedeeld dat door milieudiensten die moeten uitrukken, door handhaving die moet uitrukken, extra opruimkosten is mede dat de afvalstoffenheffing zo hoog is en daardoor betalen Rijswijkers een heel hoge belasting. Wij willen u verzoeken om meer te gaan richten op de vervuilers. Dus er is al afgelopen jaar voor dit jaar 20.000 euro was er gereserveerd voor cameratoezicht. We willen u vragen om dat in te gaan zetten, actiever te gaan handhaven en toch te gaan onderzoeken of als u mensen betrapt op heterdaad, of die misschien te traceren zijn via de camerabeelden, via kentekens, om

die mensen zowel de opruimkosten als een heel hoge boete te geven, om dat te gaan bijhouden wat er wordt geïncasseerd aan boetes. Einde van het jaar dat te gaan optellen om te kijken wat te verrekenen valt met die afvalstoffenheffing. Dus dan kunnen in principe, als het mogelijk is, misschien wel de belastingen omlaag dan omhoog. Dus het is een voorstel en we willen daardoor ook de motie toch indienen en vragen u extra aandacht voor het illegaal vuil dumpen en het bijplaatsen naast containers. De gemeenteraad bijeen op 9 november 2021. Constaterende dat Rijswijk heeft heel veel last van illegale vuildumpingen, bijplaatsingen rondom vuilcontainers. Het heeft gevolgen tot hoge opruimkosten die weer vervolgens worden berekend in de afvalstoffenheffing. Rijswijkers draaien nu op voor deze extra kosten en Rijswijks Belang is van mening dat de vervuilers of de overtreders aangepakt moeten worden zowel voor de opruimkosten en nog eens een keer een hoge boete eroverheen voor het dumpen daarvan. Verzoekt het college actiever te gaan monitoren op de hotspots en daar waar mogelijk is daders stevig aan te pakken en te beboeten. De 20.000 euro begroot cameratoezicht nu eens een keer te gaan inzetten met betrekking tot het mobiele cameratoezicht op hotspots en als derde, voorzitter, de mogelijkheid te onderzoeken of de opgelegde boetes kunnen terugvloeien in de afvalstoffenheffing waardoor deze belasting lager kan gaan worden voor de Rijswijkers. Motie nummer twee.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, ik had een vraag aan de heer Weterings. Ik had de voorzitter horen vertellen dat dat cameratoezicht, dat je daar dan ook personeel voor nodig hebt die die beelden allemaal uitkijkt en dat dat eigenlijk dan, verwacht ik, duurder is dan die 20.000 euro. Hebben we daar een oplossing voor, mijnheer Weterings?

De heer Weterings: Volgens mij hebben we 1100 werklozen thuiszitten die die beelden kunnen bekijken, om maar een voorbeeld te geven en die kentekens kunnen noteren. Dus dan kan ook misschien gelijk weer die korting eraf. Die mensen lopen nu met een uitkering en kunnen misschien met behoud van uitkering die beelden bekijken. Het gaat puur om hulpboa's, wat u zegt, hulpagenten, hulpboa's en laat ze maar de kentekens noteren en dan op kenteken, u heeft daar vuil gedumpt, u bent geregistreerd, u staat vast, u gaat nu betalen.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter, dat is inderdaad een voorstel wat we in het verleden ook hebben gedaan, hulpboa's. Het zou mooi zijn als we daar resultaat in boeken, maar dan verwacht we wel veel van het intensief toepassen van de participatiewet, begrijp ik.

De heer Weterings: Voorzitter, om mijnheer Van Enk nog even aan te vullen, u hoeft die beelden ook niet live te bekijken, u kunt ze altijd achteraf bekijken. Dus dan kunnen deze mensen onder de raadsvergadering die nu met zijn drieën daar zitten ook doen, bewijs van spreken. Die worden ook door ons betaald, dus ze kunnen ook tegelijkertijd even de beelden bekijken of daar geen illegale vuildumpingen zijn geweest. Om maar even een dwarsstraat te benoemen. Goed,

voorzitter, die ga ik door met mijn derde motie. Als u mij daar even de gelegenheid voor geeft, zoek ik hem eventjes op. Ja, de verpaupering. Ik ben behoorlijk geschrokken, als antwoord van wethouder Van de Laar, ik dacht, daar gaat tonnen in om maar daar gaat dus echt miljoenen in om. De ene verbazing na de andere verbazing dat er feestelijk kunstwerken worden geopend, er worden bankjes feestelijk vrijgegeven en als ik dan zie, die beelden liegen er niet om, dat binnen vijf maanden, het is vuil, het is vies, het is verpauperd, het is beschadigd, noem maar op. Dan gaat er gewoon iets niet goed in het systeem van het onderhouden van bepaalde voorwerpen die we aanschaffen of kunstwerken of ook het groen. Iets gaat er structureel niet goed. Daardoor willen wij u oproepen in een motie of in ieder geval ... Motie plan van aanpak onderhoud bij aanschaf goederen, kunstobjecten en voorwerpen groen. De gemeenteraad bijeen op 9 november 2021, constaterende dat er bij aanschaf van bovengenoemde punten het vaak ontbreekt aan een goed onderhoudsplan, onder andere ook om een jaaronderhoudsplan. Hierdoor dure kunstwerken, bankjes, aangelegd groen, vaak binnen enkele maanden er gewoon verpauperd bijligt. Dat gaat we ook echt aan mijn hart, hoor, ik vind het echt verschrikkelijk om dat te zien. Dat kost de belastingbetaler ontzettend veel geld. Verzoekt het college om toch met een plan van aanpak te komen om ervoor te zorgen dat de bovengenoemde punten minder snel verpauperen en vies worden en dat daardoor ook de levensduur langer is en gaat over tot de orde van de dag. Dank u wel. Goed, voorzitter, dan zal ik ook met een positief, zoals iedereen afsluit wil ik ook de raad, het college, de burgemeester, de griffie, alle medewerkers hartstikke bedanken voor de leuke periode, ontzettend leerzaam, het is ook ontzettend leuk, heel veel geleerd en toch hebben we met z'n allen geprobeerd om, ieder op zijn eigen manier, Rijswijk te vertegenwoordigen. Of het nou via links ging of via rechts ging, door het midden ging. Dat het via allerlei wegen werd aangevlogen en ik hoop de meeste van jullie in een volgende termijn ook gewoon weer terug te zien. Dank jullie wel.

De voorzitter: Goed, dank u wel, mijnheer Weterings, ook voor de wijze waarop u dank zegt voor de activiteiten. U hebt nog twee raden te gaan. Dan gaan we nu naar de laatste spreker, mijnheer Krumeich.

De heer Krumeich: Ja, in ieder geval hartstikke bedankt. Ik heb in de eerste termijn twee bijdrages gedaan. Ik heb een appel gedaan, daar zat wat herhalingen, begrijp ik. Daar heb ik niet erg rekening mee gehouden, geloof ik. Ik wil in ieder geval de wethouder bedanken voor het antwoord op die trede één en twee, dat blijft een beetje een kwetsbare groep en een grote groep, dus die volg ik. Ik denk dat ik de hele raad een goede bijdrage lever door mijn tien minuutjes voor de rest even in te leveren en de boel even verder aan te kijken.

De voorzitter: Goed, dank u wel. Dan gaan we nu naar de tweede termijn van het college. Ik doe maar even dezelfde volgorde. Dan beginnen we met wethouder Keus.

De heer Keus: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ga de fracties even af en ik probeer me te beperken tot de moties en de amendementen. De fractie van BvR ten aanzien van het onderzoek naar de afvalstoffenheffing. Kijk, onderzoek is altijd goed, maar ik ben het wel met de bijdrage van de

heer Van Enk en ook mevrouw Alberts eens, uiteindelijk zit het hem echt in het scheiden. Als je die heffing naar dat tarief naar beneden wil krijgen, zal het hem daarin zitten. We hebben vorig jaar ook een motie, is door de raad aangenomen, hier onderzoek naar te doen, dus er wordt inderdaad een hoop onderzocht. Dan liggen er straks met jullie nog amendementen hier ter stemming die ook daarop van invloed zijn. **Maar laat ik het zo zeggen dat ik in principe dan positief er tegenover sta om het volledige tarief maar ook inderdaad dan het wat breder te trekken dus ook naar de rioolheffing, om daar onderzoek naar te doen om te kijken welke bestandsdelen daar nu in zitten, eigenlijk in lijn met wat we al eerder aan het doen waren, maar om dat nog iets uit te breiden.** Dus die motie die kan worden overgenomen. Dan ga ik over naar de fractie van GroenLinks en dat is leuk, want het grootste compliment wat ik heb gehoord deze begrotingsraad is een verwijt en dat zat hem niet zozeer in de energie waar de heer Van der Meij naar refereerde, maar meer dat mij als wethouder financiën werd verweten dat ik nogal nadruk legde op de financiële huishouding op orde te willen stellen. Nou ja, dat neem ik dan maar echt aan als een compliment, want dat is de reden waarom ik hier zit, volgens mij, om daarop toe te zien. U hebt helemaal gelijk, het begint bij ambitie en tuurlijk, het gaat erover, wat wil je doen voor de stad. Maar wij hebben in de afgelopen drie jaar op echt serieuze momenten gezeten dat toezicht gewoon heel reëel was. Dan ga je niet meer over je eigen begroting en dan kom je niet meer aan die vraagstukken toe, wat je voor de stad wil betekenen, want dan moet je met je handje naar de provincie toe om te vragen of je je begroting mag aanpassen. Dus ik vind het helemaal geen verwijt in dat opzicht dat u zegt dat ik me daarom zo bekommerd heb en dat zal ik ook de laatste maanden blijven doen. Voorzitter, dat brengt mij ook inderdaad tot de energietransitie en eigenlijk het verwijt dat wij als Nederland en dan Rijswijk in het bijzonder daarin achterblijven. Dat vind ik jammer, zo'n opmerking, want ik vind dat we juist de afgelopen jaren heel goede stappen hebben gezet. Ik vind ook, dat is namelijk niet mijn stijl, het is heel makkelijk om te zeggen, Rijswijk energieneutraal of klimaatneutraal in 2030 of in 2040. Allemaal vooruitlopen op ambities die landelijk zijn gesteld, die op zichzelf al een uitdaging zijn. Dat is heel makkelijk, maar dit college heeft ervoor gekozen om echt het resultaat uiteindelijk centraal te stellen en dat kan zijn door soms kleine stapjes te nemen om later grote stappen te kunnen zetten en als ik kijk waar we nu zijn, op dit moment, als ik kijk dat we substantieel hebben geïnvesteerd in Stedin, in onze netbeheerder, daar ook dividend ook van krijgen en dat ook weer investeren in de energietransitie. Als ik kijk inderdaad naar Rijswijk Buiten hoe wij daar echt aan het pionieren zijn geslagen en als het wat dit college betreft, en daar heeft uw raad zich ook over uitgesproken, daar ook weer een volgende stap in gaan zetten, hoe wij op energiegebied daarin weer vooruitstrevend kunnen zijn. Als ik kijk ook naar de concept transitie visie warmte die ter inzage heeft gelegen en ook in december in de raad komt, waarin wij verhoudingsgewijs veel meer woningen gaan verduurzamen dan dat ons eigenlijk, als ik kijk naar de landelijke ambitie, van ons verwacht inderdaad zou worden, als ik kijk hoe we ons hebben ingezet ook om warmtelink te laten slagen, dan zie ik hier concrete resultaten en dat is wat mij veel meer waard dan even in het luchtledige een aantal loze ambities uit te spreken waarvan je niet weet of je die waar kan maken en dat draagt niet bij, denk ik, ook aan de geloofwaardigheid van het bestuur.

Mevrouw Alberts: Voorzitter, ter interruptie. Als je niet weet waar je naartoe gaat, als je geen doelen stelt, waar moet je dan nu op dit moment mee bezig zijn? Dan doe je maar wat en dan doe je uiteindelijk dus niets. Rijswijk Buiten, prachtig mooi voorbeeld, inderdaad, wat u zegt, over energiezuinige huizen, maar inmiddels zijn we ingehaald door de markt en is nu dat wat in Rijswijk Buiten staat, is inmiddels de standaard geworden. Dus dat kunt u op dit moment niet meer aanhalen dat we daar nou zo erg mee vooroplopen wat betreft de energietransitie.

De heer Keus: Voorzitter, mevrouw Alberts vroeg in wat we de afgelopen jaren hebben gedaan en daar geef ik antwoord op. En ik leg daarbij, aanvullend, ongevraagd leg ik bij wat de ambitie is voor de komende jaren. Daarom vind ik het jammer dat u daar een beetje een karikatuur van maakt want dat ondergraaft ook het enthousiasme wat er in de stad is, wat ik zie, om stappen te zetten in die energietransitie. Een van de uitgangspunten die de raad ook heeft vastgesteld ...

Mevrouw Alberts: Voorzitter, ter interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: De enige die het enthousiasme in de stad op het gebied van energietransitie ondergraaft, dat is de energie die de wethouder energietransitie met zich meebrengt en initiatieven als Zon op Rijswijk de nek om draait.

De heer Keus: Voorzitter, via u. Ik zou mevrouw Alberts willen opdragen om dat nog eens te verifiëren, of dat enthousiasme inderdaad weg is. Want ik heb een brief ontvangen waarin ze juist heel blij zijn met de inspanningen van de gemeente dat we het mogelijk maken om op de Altis de zonnepanelen, om daar alsnog om dat mogelijk te maken. Dus waar mevrouw Alberts dat vandaan haalt, dat is mij onbekend. Nogmaals, ik vind het jammer. Een van de uitgangspunten, en dat is ook de reden waarom we met gepaste snelheid, waar we sneller kunnen, en ambitieuzer, doen we dat, maar waar realisme nodig is, waarin terughoudendheid nodig is, juist om dat het brede draagvlak wat ook mevrouw Alberts kent, dat als randvoorwaardelijk is voor het slagen van de energietransitie. Daar moeten we stapjes zetten, inderdaad, ja. Dat gaat onder andere over de betaalbaarheid, want je kan niet groen doen als je rood staat en dat maakt gelijk het bruggetje naar de motie en een duidelijk antwoord naar mevrouw Van Nunen en ik hoop dan ook dat dat duidelijk voor u dan ook is dat we die motie gaan overnemen **en dat we ook in lijn met de motie, dat we daar beleid op gaan maken**. Dat is niet om u een plezier te doen maar dat is omdat het college intrinsiek ervan overtuigd is, als we draagvlak willen hebben, dan moet die betaalbaarheid gewoon gegarandeerd kunnen zijn. Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kamer wil interrumperen.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Ik zou juist de wethouder een pluim willen geven dat u inderdaad de hele energietransitie rustig aan doet. Ik hoor dat er al diverse problemen zijn in Rijswijk Buiten wat betreft de waterpompen en dergelijke, dus laten we het allemaal rustig aan

doen, afwachten hoe het allemaal gaat en nogmaals een pluim, doe het rustig aan, want hardlopers zijn ook wel eens doodlopers.

De voorzitter: Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ja, wethouder, voorzitter. Mevrouw Kames heeft natuurlijk zo'n bon gekregen. Ik wou juist ook de wethouder bedanken dat hij de motie heeft overgenomen.

De voorzitter: Goed, wordt vervolgd, denk ik. De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer Keus: Voorzitter, ik zou liegen als ik zou zeggen dat dat me niks doet, dus dank u wel daarvoor. Ja, voorzitter, dan kom ik ook bij het amendement over de afvalstoffenheffing en om dat te dekken vanuit parkeren. Ja, dan blijft mijn antwoord eigenlijk hetzelfde. Het parkeren is inderdaad een gesloten systeem en dat kan gewoon niet als dekking worden gebruikt voor de afvalstoffenheffing. Dan zou die dus een ander amendement van een andere partij, en dat is in lijn dan ook met het verbinding leggen met elkaar, zou u dan moeten steunen. Maar deze constructie is een strijd ook met uw eigen kader ten aanzien van de besteding van de opbrengst van de parkeergelden. Voorzitter, dan wil ik graag over naar de fractie van de VVD, een aantal nieuwe punten ingediend ook nog en ook nog een reactie op de motie. De verleiding is er om ook te reageren op de motie ten aanzien van de inkoop van de media, aangezien ik als Bagdad Bob ben gebombardeerd in de eerste termijn en mij als wethouder informatie misschien wel verantwoordelijk voel voor deze motie en voor geloofwaardige communicatie, maar daar waag ik me niet aan, die laat ik even voorbijgaan. U heeft nog een opmerking gemaakt over het dekkingsvoorstel, waarvan akte. Ik blijf erbij, ik denk dat het goed is dat daar, wat mij betreft moet die ruimte er ook zijn, ambtelijk, om alle mogelijkheden aan te dienen zonder daar een politiek oordeel over te geven. Maar het mag duidelijk zijn, uiteindelijk bestuurlijk wordt daar een oordeel over gegeven en ik ben duidelijk erin dat ik geen voorstander ben om die dekking te zoeken vanuit het resultaat, met de argumenten die ik al heb genoemd. Ook ten aanzien van uw andere motie ten aanzien van het pas vrijgeven van de laatste 25 procent, die vind ik nogmaals, zoals het dan zo mooi heet, heel sympathiek en u ziet dat als een steun in de rug voor mij maar ik moet voor deze toch beleefd bedanken en deze ontraden omdat ik er alle vertrouwen in heb, de weg die wij zijn ingeslagen met de ontwikkelagenda bedrijfsvoering en de grip op financiën, dat wij dergelijke maatregelen nu niet nodig hebben en dat wij goed zelf in staat zijn om dat goed zelf te controleren. Ja, voorzitter, ook is er nog een opmerking gemaakt over het groeifonds en de 20 miljoen die niet aan het groeifonds is toegevoegd maar aan de algemene reserve en het beeld dat die gebruikt wordt om tekorten te dekken, maar dat moet ik weerspreken. Die 20 miljoen is toegevoegd aan de algemene reserve, dat is om klappen op te vangen, dat is helemaal waar, maar u kunt dat niet zo een op een zien, u moet dat in breder verband zien, het gaat om de financiële gezondheid, risico's hebben we scherp in kaart, we moeten klappen op kunnen vangen en of dat dan, ja, hoe groot die reserve is, is van dat soort zaken afhankelijk. Dus dat die 20 miljoen gebruikt wordt om tekorten te dekken, dat is niet een juiste voorstelling van zaken.

De voorzitter: Oké, mijnheer Sleddering voor een interruptie.

De heer Sleddering: Ja, dank. Misschien dan ter verduidelijking voor mij, dat ik het niet goed begrijpen, maar we hebben weerstandsvermogen en daar worden tekorten uit jaarrekeningen vanaf gehaald. Vervolgens stort u 20 miljoen van de Eneco gelden in dat weerstandsvermogen om de financiële positie te verbeteren. Maar die financiële positie was dus verslechterd door die tekorten. Dus het feit dat u van de Eneco gelden 20 miljoen heeft kunnen stoppen in het weerstandsvermogen, heeft u het makkelijker gemaakt om de tekorten van de afgelopen jaren te dekken.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Keus: Ja, makkelijker. Het is zo dat wij, die tekorten hadden we ook kunnen dekken zonder die 20 miljoen, alleen dan was onze financiële gezondheid natuurlijk verslechterd. Het feit dat de algemene reserve iets slinkt, maar als ons risicoprofiel nog veel sneller slinkt, dan houd je alsnog gewoon een voldoende reserve over en het is ook geen doel op zich om dan toch terug te grijpen naar mevrouw Alberts, dat is wel een terechte opmerking, want de financiën zijn natuurlijk geen doel op zichzelf. Wij zijn ook geen bank als gemeente. Wij zijn hier niet om geld op te potten en een enorme spaarpot. De spaarpot die dient ertoe een aantal zaken namelijk om tegenvallers op te kunnen vangen, om te sparen voor zaken en die te benoemen, daar hebben we speciaal bestemmingsreserves voor opgericht, en om risico's af te dekken. Dat is volgens mij waar we het voor doen.

De voorzitter: De heer Sleddering, nog één keer.

De heer Sleddering: Ja, is mijn conclusie dus juist dat als u had gezorgd voor een sluitende jaarrekening op nul, en u had de 20 miljoen toegevoegd, dan had u echt daadwerkelijk uw financiële weerstandpositie verbeterd. Dat is nu niet gelukt omdat u alleen maar 20 miljoen in de pot heeft gestopt en geen bezuiniging heeft doorgevoerd om de tekorten op te lossen.

De heer Keus: Nee, voorzitter, dat is inderdaad niet waar, want ons ... Dan wordt het nu heel technisch voor deze politieke beschouwingen, maar als we kijken naar het weerstandsratio, is die verbeterd. Komt ook omdat onze risico's afnemen. We hebben bijvoorbeeld vorig jaar, toen we echt net aan het begin van de corona crisis stonden, hebben we een impact analyse laten uitvoeren, hebben we de risico's ingeschat en uiteindelijk, liep op tot 8 miljoen, meen ik, uit mijn hoofd, en uiteindelijk is daar 1 miljoen van waar gemaakt. Dat betekent dat we ons risicoprofiel daarop hebben aangepast en dus ons weerstandsratio eigenlijk verbeterd is ten opzichte van vorig jaar, terwijl we ook een tekort op de reserve ... Dus een technisch verhaal, maar het is wel goed om te zien hoe die zaken zich tot elkaar verhouden. Voorzitter, ik ga even verder met de andere vragen. Ja, heel feitelijk hebben we een invoeringstoets laten uitvoeren. Dat is niet het, het ligt eraan wat je onder een invoeringstoets inderdaad verstaat. Maar dat is wel iets wat we denk ik meer moeten gaan, een instrument waar we wat serieuzer werk van moeten gaan maken, laat ik het even in zijn algemeenheid zeggen.

De voorzitter: De heer Sleddering.

De heer Sleddering: Voordat u het verkeerd begrijpt, ik ben niet voor allerlei hightech toetsen en testen, maar gewoon met een consumentenpanel burgers even vragen van joh, als we nou dit ding gaan introduceren, zou dat werken? Dan hoort u al gauw genoeg of het gaat werken of niet. Dat soort dingen. Dus voor je iets in uitvoering geeft even door de testmolen.

De heer Keus: Ja, voorzitter, in dit specifieke geval denk ik dat we daarvan zouden kunnen leren, van een dergelijke aanpak. Voorzitter, ik ga even over naar de volgende fractie. Ik heb geen vragen van de fractie van D66.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, ik denk het wel.

De heer Keus: Wel een interruptie.

Mevrouw Woudstra: Dank. Ik had nog een interruptie op wat u net zei. Ik hoop dat als we dingen laten testen, dat we dat professioneel en netjes laten doen en niet even snel aan een burgerpanel even iets vragen, om dat even duidelijk ...

De voorzitter: De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer Keus: Ja, voorzitter, inderdaad, dat lijkt me inderdaad een goede toevoeging daaraan. Ja, voorzitter, als ik kijk heb ik verder volgens mij op de moties heb ik allemaal gehad en amendementen, dus tenzij er nu nog een interruptie komt, maar anders is dit voor mij de tweede termijn.

De voorzitter: Dan gaan we naar mijnheer Lugthart.

De heer Lugthart: Ja, voorzitter, dank u wel. Volgens mij nog wel het een en ander staan, ik zal hem toch wel weer op thema doen. Te beginnen bij D66 op het thema mobiliteit. Het is me niet gelukt u te overtuigen dat het amendement fietspaden uitgeven aan fietspaden niet helemaal de bedoeling is. Ik zal het nog een keer proberen. Het punt is eigenlijk, er zijn kosten gemaakt die je hebt voor de aanleg van het fietspad, waaronder dus advies en bewatering en die worden toegeschreven aan het project fietspad. Dat is wat er gebeurt en daarom is het op deze manier geraamd. Het amendement is aan u. Vervolgens uw vraag over de P&R en de haltes. U gaf ook in tweede termijn aan, de haltes gaan weg. Ik heb ook de toezegging gegeven, de haltes zullen niet worden verwijderd. Het is zo dat zij een jaar niet meer worden aangedaan. We hebben bij de MRDH ook uitgesproken dat we dit onwenselijk vinden. Tegelijkertijd ligt er een enorm plan, dat kunnen de heer Sleddering en mevrouw Alberts bevestigen, er moet gewoon een enorm gat worden overbrugd en daar hebben ze een aantal maatregelen in de regio voor doorgevoerd. Dat is dit, dat doet pijn, daar ben ik het absoluut mee eens. We moeten kijken wat we kunnen doen, maar het aandoen van deze haltes is absoluut dit jaar gewoon helaas niet mogelijk. Dan D66 ... Voorzitter, er is een interruptie.

Mevrouw Woudstra: Voorzitter, dank dat het mag.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Heel kort. Concreet, heeft u een andere halte voorgesteld om te schrappen zodat, want er liggen daarna een aantal haltes direct naast elkaar. Nu ontstaat er een heel groot gat in meters en het is een P&R. Dus als wij naar haltes op de route kijken, snappen we niet dat deze eruit ligt.

De heer Lugthart: Ja, voorzitter, natuurlijk worden in de ambtelijke gesprekken wordt er over alle haltes gesproken. We hebben ook aangegeven dat wij dit onwenselijk vinden en uiteindelijk komt er een besluit. En hoe vervelend dat ook is, dat is in de hele regio gebeurt. Als u mij vraagt, is dit nou de beste halte om niet aan te doen, dan is het antwoord nee. Dan CDA en D66 over de fietsenstalling, de pop-up en de extra nietjes. Nou, mijnheer Van Enk die daagt mij uit. U vraagt eigenlijk heel concreet om voor de volgende verkiezingen die nietjes te plaatsen. **Daar kan ik wel een toezegging op doen. Ik heb namelijk net in de schorsing nog even ook nagevraagd, hebben we nog nietjes liggen? Die zijn er, die zullen worden geplaatst en die worden geplaatst op het Ruysdaelplein, dus dat is ingelost.** Voor wat betreft mevrouw Woudstra, er is op dit moment geen behoefte aan een bewaakte fietsenstalling in Oud Rijswijk. Dat is eigenlijk wat uit het onderzoek gekomen is. Vooral op marktdagen is er behoefte aan een pop-up en die pop-up, die pilot die gaan we starten en dat heb ik ook richting de fractie van het CDA aangegeven, daar starten we in november mee.

De voorzitter: Een interruptie van mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Wij gaven aan om ambitieus te zijn, omdat er allerlei bewoners bij ons aangeven behoefte te hebben aan stalling en nu geen fiets hebben omdat ze geen stalling hebben. Ik ken geen bewoners die een behoefteonderzoek hebben gehad dus ik vraag dan of u een onderzoek kunt toezeggen, want ik weet niet wie u het gevraagd heeft, maar niet de mensen in mijn straat.

De heer Lugthart: **Voorzitter, ik zal even laten uitzoeken waar nou precies het onderzoek heeft plaatsgevonden, dat komt zeker uw kant op. Dat is bij deze een toezegging.** Aanvullend op wat ik richting mijnheer Van Enk zei, wat mij betreft zou er nog meer gedaan kunnen worden voor fietsparkeren in Oud Rijswijk. Dat is wel een dingetje. Er zouden wat mij betreft namelijk ook een aantal parkeerplaatsen kunnen worden weggehaald en die kunnen worden ingericht voor fietsparkeren. Daar zullen we wel een behoefte en draagvlak onderzoek moeten doen, dus die zullen we checken.

De voorzitter: De heer Sleddering.

De heer Sleddering: Ik heb deze woorden niet goed verstaan, voorzitter, maar ik geloof dat hij zei, we gaan parkeerplekken opofferen in Oud Rijswijk voor fietsen. Meent u dat nu echt?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Sleddering: Ja, voorzitter, ik wens u veel plezier in Pijnacker Nootdorp.

De heer Lugthart: Dat is absoluut wat ik zei. Dat vloeit ook voort uit wat wij in december in deze raad nog gaan bespreken. We zien gewoon dat op het moment dat we fietsen aantrekkelijker maken en dat fietsenstallingen worden toegevoegd, dat er minder auto's zullen worden gebruikt. Het zullen een of twee parkeerplaatsen zijn. Dat zullen we natuurlijk doen nadat daar draagvlak voor is, mijnheer Sleddering. U bent er waarschijnlijk voorstander van, maar we zullen dat inderdaad uitvragen. Dan de parkeergarage waar de VVD het over heeft. U vraagt, kan het stuk direct naar de raad? Ja, op zich kan dat, het zou mijn advies niet zijn. Het zijn vijf verschillende scenario's die in kaart zijn gebracht met bijbehorende kosten. Ze zijn totaal verschillend. Dan hebben we het echt van positioneren achter de schouwburg tot onder de vijver, daar zijn ook kosten mee gemoeid, dus ik zou u toch aanraden om dan een presentatie daarover te krijgen. De kosten zijn, wanneer we het hebben over een parkeergarage, onder de vijver aanzienlijk. Er zitten voor- en nadelen aan, ook voor wat betreft het maaiveld. Mijn suggestie zou blijven, maar het is aan uw raad, om dat in een presentatie met elkaar te bespreken. Ja, mijnheer Sleddering, dan de vertraging van de A4 en de consequenties die dat heeft voor Rijswijk. U vraagt eigenlijk om de Beatrixlaan en de door u genoemde ecoducten, maar mevrouw Alberts zegt altijd, het zijn echt gewoon viaducten. Dus wij hebben als college kennisgenomen van het feit dat er nu wordt aangegeven dat er een vertraging inzit. Hoe lang deze vertraging is, is op dit moment onzeker. Met onze partners wordt er nu gesproken over anderhalf jaar. Heeft dat voor nu impact op Rijswijk? Dat antwoord is nee, en eigenlijk wel om die reden dat we in de veronderstelling zijn dat uiteindelijk de belangen zo groot zijn dat de A4 zal worden verbreed en dat die zeer zeker niet van de baan is. Tegelijkertijd ... Voorzitter, een interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Dank u wel. Wat uw partners daarvan vinden, vind ik allemaal prima, maar als de bewindspersoon op infrastructuur zegt dat het zes jaar wordt, dan hecht ik daar meer waarde aan en maak ik me daar meer zorgen om.

De heer Lugthart: Is mogelijk. Tegelijkertijd, de economische belangen zijn groot. Het is nog niet 100% duidelijkheid. Er ligt ook een contract, er ligt een contract met de afspraken die wij gemaakt hebben met de Beatrixlaan. Uiteraard kunnen partijen in overleg op het moment dat blijkt dat de A4 niet door zal gaan. Maar nogmaals, zover wij begrepen hebben is daar op dit moment in ieder geval alleen sprake van een vertraging. D66 dan. Men heeft een interruptie.

Mevrouw Woudstra: Ik wil de wethouder dan toch heel kort wijzen op het feit dat zolang dat besluit niet genomen is, er geen A4 komt, want dat besluit moet echt eerst worden genomen. En dat er maar beter een tweede plan gemaakt kan worden, voor als het niet doorgaat. Want dat is nog wel een dingetje.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Lugthart: Ja, voorzitter, zonder flauw te doen, maar in die zin hoeft er dan natuurlijk geen plan te worden opgesteld, dan is het status quo en dat houdt in dat er op dat moment geen ecoducten zouden komen en de aanpassingen van de Beatrixlaan zouden doorgaan. Waar we dan wel met elkaar een gesprek over zouden moeten voeren, dat is over de 2,25 miljoen die natuurlijk door I&W is toegezegd voor de Prinses Beatrixlaan. Daar ligt een contract, en daar zal op het moment dat het zo is, dat het niet doorgaat, zal daar zeker het gesprek over moeten worden gevoerd. Evenzo over natuurlijk het AZC terrein waar wel een aanzienlijk bedrag is geraamd voor de vier jaar dat er een brug zou worden gebouwd. Dan D66 met betrekking tot de 30 kilometer en heel concreet de Presidentenbuurt. We hebben in het verleden al meerdere keren met bewoners gekeken, kunnen we de wijk afsluiten en bijvoorbeeld uitgezonderd bestemmingsverkeer maken. Dat is geen optie. Eén, het kan niet en twee, het zou ook niet handhaafbaar zijn. Dus wat we doen, doen we wel. We hebben in de omgeving van de Presidentenbuurt nu de belijning een op de Generaal Spoorlaan aangebracht om de hardrijders en de hard rijdende auto's tegen te gaan en we hebben in de planning staan, en dat zullen we dan volgend jaar doen, kijken van, kunnen we bijvoorbeeld stukken asfalt daar verwijderen en kunnen we daar dan weer straatstenen terugplaatsen, wat de snelheid ook kan verlagen. De fractie van Wij en Gemeentebelangen over het voetpad. Nou, volgens mij heb ik in eerste termijn al toegezegd dat het betrokken wordt bij de Beatrixlaan, dat heb ik ook richting de fractie van Beter voor Rijswijk aangegeven. Ik vind het een zeer goed idee wat de heer Van der Meij schetst. **Als er een onderzoek komt, laten we dan in dat onderzoek meenemen dat er goede verbindingen zijn zowel in het Wilhelminapark als in het Hoekpolderpark en het in ieder geval op zijn minst betrekken hoe deze verbindingen lopen en wat het zou kunnen betekenen. Evenzo met de voetgangersbrug waardoor nog een andere partij werd gevraagd hoe het daar nu mee staat. Ik ben even kwijt welke partij het was. Volgens mij het CDA? Maar dat is de voetgangersbrug over de Prinses Beatrixlaan, die zullen we ook meenemen in dat onderzoek.** Ja, voorzitter, dan de stap naar dienstverlening. De VVD, concreet de motie over het werken op afspraak. Ja, mijnheer Sleddering, op dit moment is het gewoon niet mogelijk om niet te werken op afspraak gezien ook weer corona. Wat in de praktijk heeft uitgewezen is wel dat de afspraak en de gemiddelde wachttijd door het werken op afspraak is enorm afgenomen. Mensen hoeven echt vele malen minder lang te wachten. Wat ik daar nog bij wilde zeggen, dat had ik opgeschreven, dat is dat de gemiddelde wachttijd is afgenomen en dat het natuurlijk voor het ophalen van identiteitsbewijzen en rijbewijzen altijd wel gewoon mogelijk is om binnen te lopen. Dus daarvoor is het niet noodzakelijk om af te halen om een afspraak te maken. Voorzitter, dan het groot project en mevrouw Woudstra. In de eerste termijn hebben we het er al over gehad. **Nou, u vraagt meer toelichting, die heb ik u toegezegd, die komt eind volgende week uw kant op.** Ik zat net zelf nog even in de stukken te lezen. Het verbaast me dat in het grootproject inderdaad niet was stilgestaan bij het zaakgericht werken, de digitale projecten en de selfservice die je bijvoorbeeld voor het sociale domein, burgerzaken en vergunningen er is. **Dus dat staat in het stuk, komt uw kant op.** Dan de motie van inhuur. Ja, mijnheer Weterings, u geeft veel aan als het de inhuur betreft. Ik denk dat het wel goed is om zaken wel even in perspectief te plaatsen. Het is natuurlijk niet zo dat de gemeente Rijswijk niet in kaart heeft wat er op dit

moment gebeurt als het de inhuur van de gemeente Rijswijk betreft. Centraal wordt alles geregistreerd, we weten echt hoeveel aantallen mensen hier op externe inhuur basis werken en we kennen daarvan ook de bedragen. Nu is het zo dat er decentraal ook het een en ander wordt bijgehouden en dat is, heb ik net getracht uit te leggen richting mevrouw Alberts, door het nieuwe systeem kunnen we dus gewoon centraal veel beter zien welke informatie er ook decentraal bekend is. Daarnaast is het natuurlijk ook zo dat we, sowieso als college, maar ook uw raad, in de begroting sturen op het geld, op basis van het budget. Dat gebeurt en ik wil toch ook wel meegeven, houdt hem wel op de hoofdlijnen en laten we niet hier in kaart moeten gaan brengen wat de inhuur is per afdeling. Want volgens mij zijn we daar als politiek niet van. Ja, voorzitter, dan tot slot kom ik tot een afronding en mijnheer Sleddering daagde we natuurlijk wel uit, dus ik blijf weg bij de business case. Volgens mij moeten we het echt niet meer over die business case hebben. Wat ik wel belangrijk vind om nog wel even te zeggen, en misschien moeten we hem dan helemaal afpellen, dat is, er komt af en toe nog wat berichtgeving naar buiten alsof het Huis van de Stad een investering van 40 miljoen zou zijn, een bedrag bovenop wat we nu natuurlijk al kwijt zijn, en dat is niet zo. Want het blijft, het Huis van de Stad blijft natuurlijk nog steeds vele malen goedkoper dan het blijven in de huidige locatie en dat is volgens mij voor het beeld wel goed, dat we wel zeggen van, we krijgen daar eigenlijk een mooi iconisch stadhuis op een schitterende plek in de gemeente Rijswijk waar inwoners toch heel vrolijk van worden, waar dadelijk weer getrouwd kan worden en wat minder kost, en volgens mij moet die zo geformuleerd worden, dan de huidige situatie. Voorzitter, dat in tweede termijn.

De voorzitter: Goed. Dan gaan we verder met wethouder mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank u wel. Ik had nog wel een interruptie verwacht, maar die kwam niet. Ik ga proberen er een beetje snel doorheen te lopen zonder dingen te vergeten. Dan zou ik graag beginnen bij de heer Van Enk, want die memoreerde al aan alle kadernota's die de revue gepasseerd hebben, zeker het afgelopen jaar. Ik denk dat we deze periode een goede basis hebben gelegd en verder hebben uitgewerkt om verantwoorde keuzes te maken in het sociaal domein. Dat hebben we samen gedaan, de gemeenteraad samen met het college. Op basis daarvan kunnen we stappen maken om de uitvoering goed en gericht ter hand te nemen En het is me uit het hart gegrepen als u zegt -wat waren de woorden exact?- minder beleidsmedewerkers en meer uitvoeringsmedewerkers. Nou, ik denk dat we daar zeker naar kunnen kijken. En dat we dat zouden moeten doen. En u heeft mij gevraagd: kunt u de commissie van de VNG uitnodigen om mee te kijken met het actieplan van het sociaal domein en de Wmo? Dus Jeugd en Wmo, moet ik zeggen. **En dat is natuurlijk zo dat er al een extern bureau hééft meegekeken bij het opstellen van dat onderzoek, of van dat plan. Ik kan die tussentijds nog een keer laten meekijken. Ik denk dat we dat dan richting de zomer ergens zouden moeten doen.** Dat staat volgens mij ook netjes bij de evaluatie genoemd. En ik kan u mededelen dat vanuit de VNG er gesprekstoeven momenteel plaatsvinden, onder leiding van de algemeen directeur Leonard Geluk. Aanstaande 24 november is er ook weer een gesprekstoe. En die gesprekstoeven die gaan over de hervormingsagenda van de jeugd. En die neemt dat dan vervolgens weer mee in zijn gesprekken. Voorzitter, een interruptie.

De heer Van Enk: Ja, waarom ik voorstelde die visitatiecommissie uit te nodigen, is omdat die al drieëntwintig gemeenten heeft bezocht. Dat is ook het doel van zo'n visitatiecommissie van de VNG. En die kijken dus naar de praktijk en de uitvoering hier. En waar u het over heeft, over de voorzitter van de VNG -of de hervormingsagenda- dan ben ik bang dat we weer met plannen bezig gaan. En ik denk dat ik voldoende duidelijk ben geweest dat we moeten kijken hoe de praktijk hier gaat. En dat we dáár nu echt winst moeten zoeken. En niet in de plannen.

Mevrouw Bentvelzen: **Voorzitter, dank. Ik heb uw oproep gehoord, mijnheer Van Enk. En ik ga ernaar kijken hoe ik de visitatiecommissie hier ook in Rijswijk kan krijgen.** Hang me er niet aan op in welk tijdsbestek me dat lukt. Want daar kan ik zelf geen uitspraak over doen. Ik kan niet in de agenda van die mensen kijken. Voorzitter, dan wilde ik ook nog even aangeven bij meneer Van Enk dat, we hebben het in de eerste termijn gehad over de provincie, dat die over de schouders meekijkt en denkt met ons als gemeente Rijswijk. Maar dat doen zij natuurlijk ook bij meerdere gemeenten. En ik ben u vergeten te melden in de eerste termijn dat de provincie ook een brief gestuurd heeft namens vele gemeenten in Nederland -maar ook de Haagse regio- richting het Rijk, om een handreiking te doen. We kunnen als gemeenten zeker niet het gehele gat oplossen. U weet ook, net zo goed als ik, dat met de decentralisatie gewoon een -ik zeg het maar- een ordinaire korting is gedaan op de middelen voor de zorg en ook voor de jeugdzorg. Dus ben blij dat de provincie dat zo serieus neemt en zo hoog opspeelt dat zij ook een brief hebben geschreven. En niet alleen maar meekijken en meedenken. Voorzitter, ik heb het misschien gemist, maar als het goed is heeft de fractie van het CDA ook een amendement ingediend nog naar aanleiding van de eerder ingediende motie Iedereen doet mee. Nu vandaag ligt er een amendement voor, naar aanleiding van mijn brief. Omdat ik u heb geïnformeerd over de niet-mogelijkheden, of het feit dat ik geen mogelijkheden zie om daar uitvoering aan te geven. En ik zou toch willen aangeven dat met betrekking tot de re-integratiemiddelen -en die zijn er wel- maar die worden nú ingezet op de uitstroom. Van mensen aan het werk krijgen. En dat betekent dat wij onze beleidsdoelen op dit punt naar beneden zouden moeten bijstellen, voor de mensen in trede 4 en 5. En we daarmee dus met andere woorden minder mensen zullen bemiddelen naar werk. En een punt dat vooralsnog nog buiten de discussie gebleven is, maar wel degelijk meetelt wat mij betreft, is meer inhoudelijk van aard. En dat is dat ik wel extra consultants kan inzetten, zoals u in het amendement aangeeft, maar er ook wel uitstroommogelijkheden moeten zijn voor die doelgroep. En ik kan u garanderen dat de aanbodzijde dan een knelpunt gaat zijn. Het is echt niet zo dat ik het amendement daarmee van tafel wil vegen. Het is voor de rest aan uw raad. Ik heb getracht de motie te beantwoorden. Naar eer en geweten heb ik gezocht in de begroting van het sociaal domein, maar de rijpheid is nul. U geeft nu met dit amendement aan het toch graag te willen. En ik blijf erbij dit amendement ook te ontraden en goed te monitoren wat de resultaten zijn met die eerste consultant. En wat we dan kunnen bereiken met de inzet van de participatieconsultant zoals voorzien. Voorzitter, ik zie twee interrupties.

De voorzitter: Waar dan? Ik zie een klein rood lampje bij mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Voorzitter, hoe de wethouder erover denkt, dat weten we. Dat wist ze in het kaderdebat ook. En ik heb gezegd dat ik geen behoefte heb om opnieuw een discussie te voeren daarover op dezelfde manier. Want dan maken we het kaderdebat tot een volstrekt overbodig circus. Dan moeten we daar gewoon mee ophouden. De motie is aangenomen. De wethouder heeft toen letterlijk gezegd: “Dat levert mij huiswerk op. Ik moet nu een dekking zoeken.” En ze is vrijgelaten in waar ze die dekking zoekt. In dit amendement exáct zo. En ik probeer me voor te stellen wat er dan in het college gebeurt. Dan zegt de wethouder van Financiën op een gegeven moment: “Nou, we hebben alles opgeteld en afgetrokken. En we hebben in ieder geval nog een mooi overschot begroot voor volgend jaar; meer dan drie miljoen. Zullen we dat maar aan de reserves toevoegen dan?” En dan zegt iedereen: “Ja.” En dan zegt vervolgens de wethouder Bentvelzen: “Ja, en dan kan ik mooi aan de raad meedelen dat we geen dekking hebben gevonden voor de motie die is aangenomen.” Ik kan me daar weinig bij voorstellen. En ik wil er ook verder geen woorden aan vuil maken. Ik denk dat het gewoon consequent is als de raad besluit wat ze in het kaderdebat ook hebben besloten. En nu ook zorgt voor de uitvoering van die motie, als het college het niet doet. En dat is dit amendement. Dus ik reken op de steun van minimaal de partijen die toen ook voor hebben gestemd. Anders zijn we een tandeloze raad. En nogmaals, dan kunnen we ophouden met het kaderdebat. Want dat is bedoeld om de kaders mee te geven voor de begroting.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meij nog.

De heer Van der Meij: Voorzitter, dank u wel. Los even van het verhaal van de heer Van Enk, tekent u toch in uw beantwoording op een thema dat het aanbod niet zou kunnen aansluiten. Daar wil ik toch wel nadere duiding op krijgen. Ik bedoel, volgens mij is er werk zat. Ik bedoel, de economie loopt tegen de plinten op. Er zijn gewoon werkvelden waar gewoon niemand te vinden is. Aan de vraag kan het niet liggen. Er moet misschien wat meer aandacht besteed worden om dat aanbod op die vraag aan te kunnen passen. Maar graag even een toelichting wat de wethouder daarmee bedoelt.

De voorzitter: Oké, de wethouder.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank u wel. Om bij de laatste spreker te beginnen, mijnheer Van der Meij, ik denk dat we óf niet over dezelfde doelgroep praten, of ik heb het niet scherp of u heeft het niet scherp. Maar dit gaat over de doelgroep trede 1 en 2. En die mensen gaan nooit werken. Althans, er zal een enkeling tussen zitten die in trede 2 beland is omwille van persoonlijke omstandigheden in het kader van schulden, of iets dergelijks. Waardoor het gewoonweg kórtdurend niet goed gaat. Maar trede 2 daar zit het granieten bestand, zoals we dat noemen in de vaktermen. En die mensen gaan naar vrijwilligerswerk of anderszins. Er zijn verschillende zaken hier gevraagd. En ik geef aan: met een opschaling van één naar drie consulenten verwacht ik aan de aanbodzijde van dat vrijwilligerswerk een knelpunt. Want er is niet oneindig vrijwilligerswerk. En ik ben het met u eens dat er gigantisch veel mensen zouden kunnen werken. Want ja, in het betaalde werk daar zijn genoeg banen. Alleen is daar dan weer

een mismatch op de arbeidsmarkt, om wat voor reden dan ook. En die heel sterk is in de regio Haaglanden. Maar deze participatieconsulenten die gaan over de mensen die in trede 1 en 2 verkeren. En de re-integratiemiddelen, waar ik net naar refereerde, daar zitten nu consulenten die mensen in trede 4 en 5 naar wérk bemiddelen. En als ik daar middelen moet weghalen, dus daar zou ik een fte aan accountmanagement moeten weghalen en moeten toevoegen als participatieconsulent, om daar die 150.000 euro mee te dekken. Dan zou dat betekenen dat ik minder mensen kan bemiddelen naar betaald werk. Naar een betaalde baan vanuit trede 4 en 5. En dat ik wel mensen eventueel zou kunnen bewegen tot vrijwilligerswerk in trede 1 en 2, maar dat er onvoldoende aanbod is.

De voorzitter: Wethouder, er is een dringende vraag.

De heer Van der Meij: Voorzitter, ter interruptie. Want mevrouw Bentvelzen antwoordde op mijn interruptie.

Mevrouw Alberts: Voorzitter, graag via u: wie heeft het woord?

De voorzitter: Ja, dat vind ik ook. Mevrouw Alberts was het eerste, mevrouw Van Nunen direct daarna. Daarna bent u, mijnheer Van der Meij.

Mevrouw Alberts: Mevrouw Van Nunen die was eerder.

De voorzitter: Die was nog eerder? Ja, ik heb slecht zicht. Sorry.

Mevrouw Van Nunen: Ik ben het bijna kwijt, zo lang wacht ik al op het woord. Maar goed. Voorzitter, en wethouder met name, ook ter ondersteuning van het amendement en de steun die wij in het kaderdebat daar ook voor hebben gegeven. Daar hebben we echt heel goed over nagedacht. Want u kunt zich misschien nog herinneren dat de Partij van de Arbeid níet meteen enthousiast was voor drie consulenten, maar daarna des te méér. En dat heeft dan betrekking op dat het om 1100 mensen hier gaat, van een totaal bestand van 1500. En we hebben het over een hele substantiële doelgroep van twee derde van de Participatiewet-deelnemers. Ik vind dat we dat serieus moeten aanvliegen. En dat betekent ook dat wij toen ook overtuigd waren dat als je dat wil doen, dan moet je dat ook met voldoende personele inzet doen. Vandaar dat wij dus van harte ook dit amendement nog ondersteunen. Vanwege het belang van drie consulenten die écht het werk kunnen verrichten voor 1100 mensen. En mijn vraag is: bent u zich daarvan -nou ja, dat is waar- bent u zich bewust van het feit wat één consulent kan in relatie tot drie consulenten? En dat wil ik u toch nog heel even voorleggen.

De voorzitter: Goed, mevrouw Alberts. Daarna mijnheer Van der Mei.

Mevrouw Alberts: Ja, voorzitter, dan nog, de wethouder spreekt over het weg zouden halen van inzet voor trede 4 en 5. Maar dat is helemaal niet aan de orde. Dit is gewoon de motie, en ook

dus nu het amendement, is om een extra consulente toe te voegen aan 1 en 2. En dat heeft helemaal niks de betrekking op 4 en 5.

De voorzitter: De heer Van der Mei.

De heer Van der Meij: Ja, voorzitter, mevrouw Alberts heeft gelijk. Het gaat om extra geld wat wij -dus uit het begrotingsoverschot, twee jaren- incidenteel inzetten om voor twee jaar die consulenten ... Althans, dat stellen de partijen nu voor. Wat mij intrigeert, is dat u stelt van: er zou te weinig vrijwilligerswerk zijn voor deze mensen. Als het inderdaad een doelgroep is die voor vrijwilligerswerk in aanmerking zou komen. Nou maar dat heb ik nog nooit, dat er te weinig vrijwilligerswerk is. Volgens mij is er zát, dus ik wil daar graag een reactie op hebben.

De voorzitter: Ja, ik proef een beetje herhaling. We gaan gauw naar de wethouder.

Mevrouw Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank. En ik ga hier niet de discussie van het kaderdebat opnieuw proberen te doen. En ook zeker niet de discussie van maatschappelijke participatie die we al gedaan hebben. Als iedereen weer rustig genoeg is, dan kan ik mijn betoog voortzetten.

De voorzitter: Volgens mij wordt het iets rustiger in de zaal. Ik begrijp het allemaal wel, maar nu is de wethouder aan het woord.

Mevrouw Bentvelzen: En ik ben mij er bewust van, mevrouw Van Nunen -om antwoord te geven op uw vraag- wat één of drie consulenten nu kunnen bewerkstelligen. En ja, natuurlijk kunnen er drie mensen met mankracht meer bewerkstelligen dan één persoon. Het gaat er alleen om dat als ik op een gegeven moment mensen moet bemiddelen naar vrijwilligerswerk of anderszins, dat er dan onvoldoende aanbod is om naar te ontwikkelen. En dan kan mijnheer Van der Meij suggereren dat er plenty of vrijwilligerswerk is, nou dat zal, maar dat moet ook wel een match zijn. En we kunnen niet verwachten dat iedereen maar bij een bepaalde vrijwilligersbaan aan de slag kan, omdat ik dat vind, of een participatieconsulent. Maar om de discussie hier nu te beëindigen: oordeel aan uw raad en breng het amendement in stemming. En dan zal ik uiteraard, als die vraag nog in de pijplijn zit, uitvoering geven aan datgeen wat ik opgedragen krijg van de gemeenteraad te doen. Voorzitter, dan ga ik door naar de Partij van de Arbeid. Want die heeft ook nog een motie op tafel liggen vanavond, in het kader van schrappen van de kostendelersnorm. En het wijzigen van de beleidsregels vraagt, mevrouw Van Nunen, om het te formaliseren. En ik begrijp wat u zegt. En ik heb in de eerste termijn getracht uit te leggen dat mensen die leren elkaar kennen. En je gaat niet de eerste de beste dag dat je een date hebt, ga je met elkaar samenwonen. En dat ga je ook niet in de eerste paar weken doen. En wij hebben hier de norm dat als je vier dagen met elkaar ... Nou, ik maak nogal wat los hier in die gemeenteraad op dinsdagavond. De regel is dat als je vier dagen van de week bij elkaar slaapt, dat je dan zou samenwonen. Nou goed, op een gegeven moment, als die mensen elkaar echt leuk genoeg vinden, gaan ze natuurlijk wel samenwonen. Dan wordt een van de huurcontracten opgezegd en dan gaan ze een gezamenlijke uitkering aanvragen. Dit is zoals de praktijk werkt. En die pilot, waarnaar u vraagt en die in Tilburg -ik praat gewoon door, hoor, voorzitter- en waar in Tilburg

ook uitvoering aan gegeven wordt, die zal de huidige situatie hier in Rijswijk niet veranderen. Sterker nog, ik verwacht dat als we het juist gaan formaliseren, dat we de normen weer ter discussie gaan stellen. Nou, ik zie mevrouw Van Nunen nee schudden. U vraagt mij om een pilot van zes maanden en tegelijkertijd vraagt u mij om de wijziging van beleidsregels. Nou, we hebben laatst de beleidsregels gewijzigd. Dat heeft zes maanden geduurd. Dus ik vraag me af wat de Partij van de Arbeid nu exact met deze motie wil. Desondanks is het oordeel aan de raad. Dus als u vindt dat u deze moet indienen om het vervolgens te kunnen formaliseren, dan moet u dat doen. En is het oordeel aan de raad. Al zou ik hem, nogmaals, in tweede termijn ontraden. Voorzitter, mevrouw Van Nunen wil mij interrumperen.

De voorzitter: Ja, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, allereerst maakt u een karikatuur. Ik begrijp wel de lachers aan de andere kant, hoor. Maar ik heb een serieuze motie met vier andere fracties ingediend. En ik wil ook graag dat die serieus in behandeling komt. Dus u maakt een karikatuur van de opzet van deze motie. Dat vind ik jammer. Ik begrijp wel even het tijdstip waarop dit ook moet kunnen, maar daarna wil ik dan wel graag weer dat we op de serieuze toer weer verdergaan. En ten tweede, u heeft het over beleidsregels die zes maanden op uitvoering wachten, of op uitwerking. Ja, dat was ook helemaal niet normaal, dat het zolang duurde voordat die beleidsregels voor ruimere giften in de bijstand op zich lieten wachten. Dus dat vond ik ook echt meer dan ...

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, zullen we het afronden?

Mevrouw Van Nunen: Ja! Ik wil de motie handhaven in de raad, maar uw argumenten zijn voor mij doorslaggevend als, liever gezegd niet steekhoudend om de motie in te trekken. Dus ik hoop dat andere partijen met mij de motie blijven steunen. Maar dat zie ik dadelijk dan wel.

De voorzitter: Goed, de wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank u wel. En ik probeer er zeker geen karikatuur van te maken. Maar dan is nog steeds mijn vraag als wethouder die dit moet gaan uitvoeren: wat is nu uw bedoeling van deze pilot?

Mevrouw Van Nunen: Ik zou zeggen: kijkt u eens naar de andere gemeenten. Tilburg, maar ook Den Haag en Zoetermeer die hebben deze motie vorige week aangenomen, in Zoetermeer en Den Haag. Ik zou eens met uw collega's praten in de regio, die blijkbaar deze motie wél kunnen uitvoeren. Dat is mijn antwoord.

De voorzitter: De wethouder.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, waarvan akte. **En ik zal mijn collega's daar zeker naar vragen, in de regio.** En ik hoop dat mevrouw Van Nunen de fles wijn die mij wel beloofd is, voor de pilot Basisbanen, nog wel staat. Maar dan proosten we wel samen op die pilot.

Mevrouw Van Nunen: Helemaal goed, helemaal goed.

Mevrouw Bentvelzen: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Goed zo. Dan gaan we door naar wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Voorzitter, dank. De motie Twee keer ophalen grofvuil van BVR. Het is eigenlijk het tegenovergestelde van wat de raad heeft besloten. Met het Betalen, verhalen -dat besluit zit daarachter- dat er een incentive zit, een motivatie, om juist het grofvuil naar de milieustraat te brengen. Dat kan kosteloos en daar kan het heel goed worden gescheiden, en om de kosten te verlagen. Dus de andere, tweede pijler van dat besluit -dat twee keer per jaar gratis laten ophalen- is daar het tegenovergestelde van. Dus ik zou die ontraden. Dan de motie van GroenLinks om de taskforce, heb ik al het een en ander over gezegd. Als ik het in ieder geval ook binnen de afbakening, wat we nu kunnen doen van die haalbaarheidsonderzoeken, dan kunnen we dat een taskforce noemen. En 16 december zouden we dat ook nog in presentatievorm kunnen presenteren, met de expert erbij. Maar daar besluit uw eigen presidium over. Maar ik zorg ieder geval ervoor dat het geagendeerd zou kunnen worden. En dan ten slotte de motie van het Rijswijks Belang ten aanzien van de verpaupering. U slaat hier de spijker op zijn kop als u het heeft over een meerjarenplan. Over dat u als u periodiek onderhoud doet, daarmee de levensduur verlengt. En dat is ook de kern van het plan dat we al hebben, namelijk het Integraal beheerplan openbare ruimte Buiten beter. Das daarmee zou ik ook de motie, zoals die hier ligt, overbodig verklaren. Nog een laatste antwoord op de heer Sleddering van de VVD over Hanske het bankje. Die is inderdaad aangereden. Ik kreeg nog een berichtje wat er toen precies is gebeurd. Er is meteen melding van gemaakt, want meteen geconstateerd. En nog diezelfde dag is een opdracht uitgegaan naar de maker van die olifant, om het te herstellen. Dus soms hebben we het plan niet eens nodig, we zitten er bovenop. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Besteman.

Mevrouw Besteman: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik zal ook de moties nog aflopen voor zover dat nodig is. De motie van GroenLinks Opkoopbescherming, zijn we volgens mij helder over geweest van beide zijden. Dus dat lijkt mij evident. Ik sta er positief tegenover. Nog even ...

De heer Van der Meij: Voorzitter, ter interruptie op die motie Opkoopbescherming?

De voorzitter: De heer Van der Meij, ja.

De heer Van der Meij: Kan de wethouder toezeggen dat zij ook daarmee in ogenschouw neemt wat ik heb ingebracht ten aanzien van die termijn? Dus die bewonersplicht aan een termijn koppelen? Dus niet alleen maar de opkoopbescherming, maar ook dat mensen daar minimaal twee jaar moeten wonen.

De voorzitter: De wethouder.

Mevrouw Besteman: Voorzitter, ik heb inderdaad de opmerking van de heer Van der Meij gehoord. Die zal ik zeker ter harte nemen. Punt. Nee, laat ik het daarbij laten. Dan ga ik nog even naar de VVD. De heer Sleddering heeft een opmerking gemaakt over het subsidiekader. Afgelopen maart is door de raad een Algemeen maatschappelijk toetsingskader vastgesteld voor de subsidies. Daar werken wij nu volgens. Geldt voor álle subsidies, overigens, zeg ik tegen mevrouw Van Nunen. En wij hebben dat in die periode gedaan, omdat we het voor de nieuwe aanvraagperiode dit jaar afgerond wilden hebben. Dus dat is zoals het nu werkt. Dan heeft de heer Sleddering ook nog gevraagd: kunnen wij, zoals staat in de Subsidieverordening, de jaarverslagen tegemoet zien van de instellingen die meer dan 100.000 euro subsidie krijgen? Dat gaat zeker gebeuren. Ik heb daarnet nog even gecheckt bij mijn collega van Financiën, want zij verzorgen dat. Maar dat is vastgelegd in de verordening. Er wordt gewoon uitgevoerd zoals afgesproken met de raad, voorzitter. Dan misschien nog even richting ...

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja.

De voorzitter: Nog energie over?

Mevrouw Van Nunen: Ja, ik begrijp niet helemaal wat de wethouder zegt. Want u verwees ook even naar mij, voor de sportinstellingen. Maar die zitten nog helemaal niet in het subsidiekader. Daar zouden we een apart voorstel voor krijgen. Dus dat was ook het advies van het extern bureau. Dus wanneer komt dat?

Mevrouw Besteman: Voorzitter? Ik begin gewoon. Het Maatschappelijk toetsingskader geldt voor álle subsidies. Waar we destijds over gesproken hebben, zijn de indirecte subsidies voor sport. Dáárvan hebben we afgesproken: er komt nog een vervolgvorstel. Omdat dit het eerste jaar is dat we met dit Maatschappelijk toetsingskader werken, willen we eerst kijken hoe dit uitpakt. En dat staat wat dat betreft op de rol. Dan ga ik nu toch naar de fractie van Wij en de motie Investeren in jongeren. Daar hebben we denk ik in de eerste termijn ook goed over gesproken. Ik sta er positief tegenover om te kijken wat daar in het gebied mogelijk is. Ik zal dat dan uiteraard samen met collega Keus doen. En ja, voor wat betreft de motie laten we dan het oordeel aan de raad, als die wordt ingediend. Dan voorzitter, ga ik nog even naar de Partij van de Arbeid en Eikelenburgh. Ik heb in de eerste termijn gezegd, voorzitter, tegen mevrouw Van Nunen dat de planvorming en de gesprekken nog lopen met de ontwikkelaar. Dus dat is wat het is, op dit moment. En indien nodig, mocht er iets in de bestemming gewijzigd worden, zoals het nu ligt, komt dat uiteraard in een voorstel naar uw raad, voorzitter. Want dat is zoals het werkt en zoals de vroegtijdige ...

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen?

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, nog even heel even ter bevestiging voor mij ...

De heer Weterings: Voorzitter, pardon. Braam, mijnheer Braam, waarom hoor ik u nu niet over de interruptie van mevrouw Van Nunen?

De voorzitter: Ja, dat is wel begrensd. Dat klopt. Mevrouw Van Nunen, ik moet selectief zijn. Maar ...

De heer Braam: Voorzitter, er werd een vraag aan mij gesteld. Van de vier dingen die net ingebracht werden, waren er drie interrupties en een keer werd er geen vraag gesteld. Kon ik niet als een interruptie beschouwen, mijnheer Mark. Het was die derde termijn waar ik het daarnet over had. Ja.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, nog heel even ter bevestiging voor mij. Zolang er geen voorstel naar de raad is gekomen, geldt die dertig procent sociale woningbouw. Bent u het met ons eens?

Mevrouw Besteman: Voorzitter, die dertig procent sociaal staat in de samenwerkingsovereenkomst. Het bestemmingsplan ziet toe op de bestemming wonen dan wel verkeer.

De voorzitter: Dat was het eind van uw betoog?

Mevrouw Besteman: Ja.

De voorzitter: Oké, dan wou ik als portefeuillehouder nog kort het woord nemen. Ik heb nog wel aanleiding om iets te zeggen nog over de VVD-motie Inkoop van media. Ik heb een flashbericht gekregen van de afdeling Communicatie. En die melden mij dat: "We betalen niet voor de artikelen. Dat zijn gewoon persberichten. De redactie heeft zelf de keuze om dat te publiceren. Het gaat dus enkel om het publiceren van gemeentelijk nieuws tegen gereduceerd tarief." Dat is de informatie daarover.

De heer Sleddering: Dat staat haaks op het antwoord dat wij hebben gekregen op onze technische vraag.

De voorzitter: Ja, nou ja, ik ga maar even terug wat ik in eerste termijn heb gezegd. Ik snap uw behoefte om dit eens aan te kaarten. Ik heb mijn behoefte om even precies na te gaan wat dat dan zou betekenen, wat u voorstelt. A aan kosten, of kostenbesparing, of kostenverzwaring, omdat we -afhankelijk van de scenario's- meer of minder gebruik gaan maken van de reguliere media in Rijswijk. Dat wou ik eerst op een rij hebben, vóóordat ik zou instemmen met de suggestie die u doet. Dus ik snap uw punt. Ik wil het zelf ook uitgezocht hebben. En dan eens even kijken waar wij staan. Dus ik herhaal gewoon wat ik in eerste termijn heb gezegd: ik snap uw punt, maar ik wil wel even weten waar we aan toe zijn. **Dus vandaar dat ik zeg: laten we nou in een notitie precies uitschrijven wat dit nou betekent.** Hoeveel geld daar nou omgaat. En als we het

niet zouden doen, of anders zouden doen, wat betekent dat dan voor het Medialandschap Rijswijk? Wil ik echt gewoon op een rij hebben vóórdát ik zou zeggen: “Stop er maar mee.”. Dus vandaar mijn suggestie. Houd hem aan, of trek hem in. En wacht even tot ik met die notitie kom. Goed, voor het overige heb ik geen aanknopingspunten om verder nog te debatteren. Dus ik wou eigenlijk deze termijn sluiten. En ik zie nog -ja, ja- ik zie nog mevrouw Woudstra en mijnheer Sleddering. Mevrouw Woudstra was het eerste.

Mevrouw Woudstra: Ja. Ik heb een punt ingebracht, beste voorzitter, over de fluit, op de Van Zwedenhal. Omdat die verplaatst kon worden naar De Altis? En ik meen die te hebben gemist. En wilde nog meegeven dat over het subsidiekader, het mee zou gaan in de evaluatie van het huidige kader. En er voor de verkiezingen een voorstel zou komen, zodat ze in de subsidies van 2023 mee konden. Dat is een letterlijke tekst die wij terug hebben kunnen vinden.

De voorzitter: Volgens mij moet u bij een andere portefeuillehouder zijn. Mevrouw Besteman.

Mevrouw Besteman: Ja. Maar ik begrijp mevrouw Woudstra, voorzitter. **Ik heb in mijn eerste termijn gezegd dat we heel goed kijken naar het herbestemmen van kunst. Dus ook in dit geval zullen we dat zeker doen.** Het lijkt mij een hele goeie suggestie, dus: ja.

De voorzitter: Goed. Mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja, ik was gewoon bezig om met de portefeuillehouder van ondermijning te praten. Gaan we opeens weer over andere dingen praten. Het is echt niet te geloven. Waar het om gaat: ik heb geen reactie van u gekregen op mijn inbreng in tweede termijn over het RIEC. Ik ga geen semantische discussie hier beginnen met u daarover. Ik wil u vragen om ons te informeren waarom u hier externe inhuur voor gaat doen en geen gebruik gaat maken van het RIEC. Als u dat kunt onderbouwen naar ons, dan ben ik tevreden.

De heer Verkerk: Ja. Nee, maar ik begrijp uw wens om wat aan ondermijning te doen. Dat vinden we allemaal. Alleen kan het RIEC niet volledig voldoen aan de gedachte om ook aan dingen die uitgevoerd moeten worden, dat precies ook te doen. Daarvoor moeten we écht breder kijken, en in overleg.

De heer Sleddering: Ik zou u dringend willen verzoeken om dat nog eens even uit te zoeken en aan ons te informeren. Want ik heb andere informatie.

De heer Verkerk: Ja, dat bleek mij ook in de pauze. Dus dat moet gewoon nader worden uitgezocht. En tot nader order dénk ik dat het gereserveerde bedrag intact moet blijven. Dat we gaan kijken hoe we dit zo zelfstandig mogelijk kunnen aanvliegen. Dus daarom ontraad ik dit amendement. Maar ik wil best daar nog eens een keer over praten. Ik heb hier trouwens geen opmerkingen over gehad bij de vertrouwelijke presentatie van Ondermijning, dus dit is een beetje wat op het allerlaatste moment opkomt. Dus we zullen ook nog iets meer tijd in elkaar moeten investeren om elkaar goed te verstaan. Daar sta ik voor open. Maar het amendement nu

goedkeuren dat gaat me veel te ver. Eerst precies weten waar we aan toe zijn. En ik heb het gevoel dat het RIEC ónvolgende tijd en capaciteit heeft om de hele ondermijningsproblematiek hier in het Rijswijkse aan te kaarten. Moeten we echt méér de breedte in en de diepte in. Dus ik ontraad het amendement. Maar ben wel zeer bereid om mee te denken hoe we het goed kunnen oplossen. Maar dat komt later.

De voorzitter: Goed, hiermee komt volgens mij het eind aan de tweede termijn van het college. Voordat ik de beraadslaging sluit, zou ik nu eerst tien minuten willen schorsen om de griffie de gelegenheid te geven om alles even klaar te maken voor besluitvorming. En dan kunnen we nog eventueel terugkomen op dingen, maar dan gaan we nu eerst tien minuten schorsen. Is dat oké?

De voorzitter: Geschorst! Dames en heren, bent u er klaar voor? Dan gaan we zo beginnen. Goed, de deuren zijn gesloten. Ik heropen de vergadering. We gaan beginnen zo meteen aan de besluitvorming. Ik wou vragen aan de raad of de schorsing nog iets heeft opgeleverd met betrekking tot de ingediende moties en amendementen. En of daar wijzigingen in gaan. Daar gaan we eerst naar mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering: Omdat u het me zo dringend verzocht, zal ik de motie over de lokale pers aanhouden tot uw boodschap, die u ons gaat sturen. En ik hoop dat dat niet al te lang duurt.

De voorzitter: Oké, dat is genoteerd. Eentje eraf. Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts: Ja, voorzitter, we hebben een amendement wat onderdelen van geschrappt. Dus er is een wijziging in dat amendement gekomen. Dat gaat over de parkeervergunning, de tarieven daarvoor. Het staat als het goed is al op iBabs. Voorzitter, zou u misschien willen spreken via de microfoon?

De voorzitter: Ja.

De heer Massaar: Dat gewijzigde amendement staat nog niet in iBabs. Dat krijg ik er niet in. Dus ik denk dat het handig is, dat je even heel precies aangeeft welke regel vervalt. Dat wil ik ook wel doen, natuurlijk.

De heer Braam: Voorzitter, punt van orde. Moties kunnen worden gewijzigd, lopende en staande de vergadering, maar amendementen niet. Die dienen twaalf uur van tevoren te worden ingeleverd, minimaal.

Mevrouw Alberts: Voorzitter, volgens het Reglement van orde -en dat hebben wij ook gecheckt in de schorsing; we hebben het Reglement van orde zelfs erbij gepakt- kan dit gewoon. En eerder is dit ook wel eens gebeurd. Dus zowel empirisch als in de reglementen is het vastgesteld dat dit wel degelijk mogelijk is. En mijn collega Romke Jan de Vries zal toelichten wat de wijziging in het amendement is.

De voorzitter: Mijnheer Braam, we zitten officieel nog in de beraadslagingsfase, dus het mag allemaal nog. Mijnheer De Vries, wilt u het even aangeven?

De heer De Vries: Uiteraard. Hartelijk dank voor het woord. De wijziging is dat de tarieven voor parkeren worden geïndexeerd voor dit jaar. En dat is met 1 ½ procent. Dus dat is dan de enige wijziging die met dit amendement wordt voorgesteld.

De voorzitter: Goed. En dat gaat zo de iBabs in en dan kunt u de exact vastgestelde motie dan in stemming geven. Zijn er nog anderen die iets willen zeggen over ingediende moties of amendementen die anders gaan? Zie ik niet. Is de rest gewoon conform wat in de tweede termijn is ingediend? Ja? Nou, dan gaan we uit van die status. Met uw welnemen, voor de griffier, sluiten we nu de beraadslaging. Oké?

De voorzitter: Dan gaan we nu over tot besluitvorming. Daarmee kunt u gewoon in iBabs alles volgen. Dus we behandelen alles vanaf agendapunt 4, dan 5, dan 6. En dan volgen er vaststellingen van besluiten. Daar tussendoor ziet u de amendementen en moties geplaatst. En als ik het een beetje bij elkaar optel, gaan we nu het komende half uur vijftig besluiten nemen. Ja? Dus dat is een beetje het kader. En de griffier zal nu exact toelichten hoe we het gaan doen.

4.a 21 064 Raadsvoorstel 2e halfjaarsrapportage 2021

De heer Massaar: Dank u wel, voorzitter. Even voor iedereen: wel het scherm verversen, zodat we het ook allemaal zien. Want de eerste stemming die we namelijk gaan doen, is bij 4. Dat is bij het Raadsvoorstel van de tweede halfjaarsrapportage. Daar zit eerst een amendement op. D66, PvdA, CDA, Geld voor fietspaden uitgeven aan fietspaden. Ziet iedereen 4a?

De voorzitter: Dat is even een check. Heeft iedereen geüpdatet? Dat is dat derde icoontje van rechts, in de bovenste balk.

De heer Massaar: Ja, agendapunt 4a? Is een amendement, ziet iedereen dat?

De voorzitter: Iedereen aan boord?

De heer Massaar: Oké.

De voorzitter: Ja, we zijn met dertig leden. Dus je moet er zestien halen. Kunt u zelf ook rekenen. Mijnheer de griffier, around the show.

De heer Massaar: Oké. Kan de regie 4a in stemming zetten? Op uw microfoon zo meteen. Ja, zie je hem hier staan? Stemmen via de microfooninstallatie.

De voorzitter: De stemming is geopend, begrijp ik.

De heer Massaar: Ja, negentien voor, elf tegen.

De voorzitter: Daarmee is het amendement aangenomen.

De voorzitter: Unaniem aangenomen.

5. Belastingverordeningen

De heer Massaar: Oké. Dan gaan we naar agendapunt 5.

5.a 21-065 Raadsvoorstel Belastingverordeningen

De heer Massaar: Agendapunt 5, Belastingverordeningen. Daar zijn vier amendementen die eerst in stemming komen. Waarbij 5a de eerste is. Amendement Rijswijks Belang, Bevriezing verhoging afvalstoffenheffing van 1 ½ procent. Kan de regie hem in stemming zetten?

Mevrouw Kames: Mag ik een toelichting geven?

De heer Massaar: Een stemverklaring.

Mevrouw Kames: Een stemverklaring. Ja?

De heer Massaar: Ja.

Mevrouw Kames: Rijswijks Belang wil absoluut dit jaar géén verhoging, zelfs de inflatiecorrectie niet. We betalen reeds in Rijswijk de hoogste afvalstoffenheffing. Er is al jaren een honderd procent kwijtschelding voor Rijswijkers met een minimuminkomen. Wij zouden het willen terugbrengen met twintig procent, naar tachtig procent kwijtschelding. Hierdoor kan het gat in de begroting ad 160.000 euro gedicht worden. Dat is getoetst door de ambtenaren, want uiteindelijk produceren álle Rijswijkers vuil. En zoals ik al vaker hoor zeggen: wij doen het sámen! Dus iedereen betaalt mee.

De heer Massaar: Iemand anders nog een stemverklaring? Dan gaan we over tot stemming van amendement 5, Rijswijks Belang, Bevriezing verhoging afvalstoffenheffing. U kunt nu stemmen. Voor drie, 27 tegen.

De voorzitter: Verworpen.

5.b 21-065 Verordening Onroerendezaakbelasting 2022

De heer Massaar: Oké, dan gaan we over naar amendement 5b. GroenLinks, PvdA, Fractie Krumeich, Eigen begroting 2025 afvalstoffenheffing. Wenst er iemand een stemverklaring? Dan kan die in stemming worden gebracht. Kan de regie hem klaarzetten, 5b? Ja. Negen voor, 21 tegen.

De voorzitter: Verworpen.

5.c 21-065 Verordening Rioolheffing 2022

De heer Massaar: Dan gaan we over naar amendement 5c. Dat is amendement 7 van de VVD, Begroting 2022-2025 en verordening afvalstoffenheffing. Wenst iemand een stemverklaring? Oké, kan de regie 5c? Ja. Ik mis nog één stem.

De heer Massaar: Ja. Voor vier, 26 tegen.

De voorzitter: Verworpen! Volgende.

5.d 21-065 Verordening Afvalstoffenheffing 2022

De heer Massaar: Dan gaan we over naar 5d. Is een amendement van GroenLinks, PvdA, Fractie Krumeich, Begroting 2025 Parkeerbelasting. En daar zat de wijziging net in van het amendement, zoals door GroenLinks aangegeven is. Wenst er iemand een stemverklaring? Nee. Voor elf, tegen negentien.

De voorzitter: Verworpen.

5.e 21-065 Legesverordening 2022 en de tarieventabel 2022

5.f 21-065 Verordening Precariobelasting 2022

5.g 21-065 Verordening Liggeld 2022

5.h 21-065 Verordening Marktgeld 2022

5.i 21-065 Verordening Haven en kadegeld 2022

5.j 21-065 Verordening Toeristenbelasting

De heer Massaar: Ja, dan geef ik even het woord aan de voorzitter. Nu komt namelijk de belastingverordening zelf, met alle besluiten.

De voorzitter: Ja, de gedachte is of dit misschien in één bulk kan. Vindt u dat goed? Dus dan pakken we in een keer al deze verordeningen en dan gaan we daarover besluiten. En anders moet het apart. Dat kan ook wel. Maar dan wordt het een beetje saai, misschien. Dus gaat u akkoord dat we dat in één stapel doen? Dan hebben we nu de belastingverordeningen in één keer op tafel. Goed, dan gaan we dat zo doen. Mijnheer de griffier.

De heer Massaar: Voor 26, vier tegen.

De voorzitter: Dit voorstel is met meerderheid aangenomen. Dank voor het besluit. Dan gaan we gauw verder.

6. Vaststelling begroting, meerjarenraming en jaarschijf

De heer Massaar: Dan gaan we door naar agendapunt 6. Daar zitten twee amendementen bij. En een heleboel moties.

De heer Massaar: 6a. Amendement nummer 4. CDA, GroenLinks, PvdA, D66, Iedereen doet mee. Heeft iemand er een stemverklaring over? Dan komt hij in stemming nu. Zestien voor, veertien tegen.

De voorzitter: Dit is aangenomen!

De heer Massaar: Dan krijgen we amendement 6b. VVD, Ondernijning. Wenst iemand stemverklaring? Oké, dan kan hij in stemming. Achttien voor, twaalf tegen.

De voorzitter: Daarmee is het aangenomen.

De heer Massaar: Oké, dan de moties. Motie 6c1, die is overgenomen en ingetrokken. Motie 2 van BVR, overgenomen en ingetrokken. Motie nummer 3 is ook overgenomen en ingetrokken. Motie 4, BVR, Twee keer per jaar gratis ophalen grofvuil. Kan die in stemming? Iemand een stemverklaring? Oké.

De voorzitter: De heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, in de stemverklaring willen we zeggen dat wij tegen zullen stemmen. Omdat we het wel vreemd vinden dat nog geen paar maanden geleden is voor gestemd voor juist ervoor te gaan betalen. Ook Beter Voor Rijswijk deed dat, dus ik begrijp deze motie niet. Dank u wel.

De heer Massaar: U kunt stemmen.

De heer Massaar: Ik mis een stem. Ik heb nu zes voor, 23 tegen. Ik mis een stem van mevrouw Schröter-Haas. Beetje lastig. Tegen? Oké.

De voorzitter: Oké, de motie is verworpen. Gaan we verder.

De heer Massaar: Oké. Motie 5 van Beter Voor Rijswijk. Overgenomen en ingetrokken, klopt dat? Wijkagent beter bekend? Ja, oké. Motie nummer 6. GroenLinks, PvdA, RB, D66, CDA, Opkoopbescherming woningen. Iemand een stemverklaring? De heer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja, er zijn een aantal woorden in deze motie waar wij wel wat kippenvel van krijgen en rillingen over de rug. Maar sinds vorige week ons verkiezingsprogramma is goedgekeurd door de algemene ledenvergadering, mag ik nu voor stemmen.

De heer Massaar: 6c, regie kan die in stemming zetten? Dank! U kunt stemmen. Nog vier stemmen.

De heer Massaar: 29 voor, één tegen.

De voorzitter: Aangenomen!

De heer Massaar: Dan gaan we over naar motie nummertje 7. Motie GroenLinks, Taskforce schone lucht. Wenst iemand een stemverklaring? De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter, wij vinden de verklaring van de wethouder plausibel dat er al behoorlijk ambtelijke inzet wórdt gepleegd. En toch, ja, ook hier: het resultaat blijft een beetje achterwege. En daarom willen wij toch voor de motie stemmen. Alhoewel het van ons niet een specifiek soort taskforce hoeft te zijn. Er moet gewoon -als we er wat mee willen, met die luchtverontreiniging- dan moeten we het toch goed doen. En niet alleen maar bij inspraakprocedures en plannen houden.

De heer Massaar: Oké, dan kan nu in stemming worden gebracht. 6c7 motie GroenLinks, Taskforce. Ik mis nog twee stemmen, één stem. Veertien voor, zestien tegen. Verworpen.

De voorzitter: Verworpen.

De heer Massaar: Dan gaan we over naar 6c8, motie PvdA, GroenLinks, D66, Wij., CDA, Maatwerk bij kostendelersnorm. Wenst iemand daar een stemverklaring over af te geven?

De voorzitter: Ja, mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Dank u wel, voorzitter. Ik heb de wethouder gehoord en ik ga ervan uit dat wat zij zegt in orde is. En dat het al reeds gedaan wordt. Dus ik zal tegenstemmen.

De heer Massaar: Oké. Kan motie 6c8? Ja. Zestien voor, veertien tegen.

De voorzitter: Aangenomen.

De heer Massaar: Oké, gaan we over naar motie 6c9, PvdA, GroenLinks, Wij., D66, Proactieve aanpak energie-armoede. Wenst iemand een stemverklaring over?

Mevrouw Van Nunen: Nee, die is overgenomen, volgens mij.

De heer Massaar: Overgenomen? Niet in stemming?

Mevrouw Van Nunen: Nee!

De heer Massaar: Prima, ingetrokken.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, die motie is door de wethouder overgenomen. En ik zie hem knikken, dus.

De heer Massaar: Ja, oké. Motie 6c10, Rijswijks Belang, GroenLinks, Externe inhuur. Wenst iemand een stemverklaring? De heer Dolmans.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans.

De heer Dolmans: Ja, wij vinden de motie heel sympathiek. Maar hier wordt door de gemeente al aan gewerkt. Ook vanuit de auditcommissie wordt hier verslag over uitgebracht. Is iets wat al in gang is gezet. Dus wij zullen vanuit D66 deze motie niet steunen.

De heer Massaar: Kan de motie nummer 10 in stemming, nu? Veertien voor, zestien tegen.

De voorzitter: Verworpen.

De heer Massaar: De volgende motie is volgens mij ingetrokken, dan wel aangehouden? Oké. Dan gaan we naar motie nummer 12. VVD, Maximum van 75 procent binnen de begroting. Wenst iemand daar een stemverklaring over af te leggen? Dan kunnen we stemmen. Zeven voor, 23 tegen.

De voorzitter: Verworpen.

De heer Massaar: Motie nummer 13, Bereikbare dienstverlening in een open stadhuis, VVD. Wenst daar iemand een stemverklaring over? Dan kan hij in stemming. Er is nog één stem.

De heer Massaar: 25 voor, vijf tegen.

De voorzitter: Aangenomen.

De heer Massaar: Motie nummer 14, VVD, Rijswijks Belang, Kunstwerken bij sporthal en scholen. Iemand een stemverklaring? Dan kan hij in stemming. Tien voor, twintig tegen.

De voorzitter: Verworpen.

De heer Massaar: Motie nummer 15, D66, Rijswijk, Verkeersveilige wegen in de wijk, ontsluitingsweg aanwijzen. Wenst daar iemand een stemverklaring? Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Die is niet ingebracht.

De heer Massaar: Niet?

Mevrouw Woudstra: Nee, is een toezegging.

De heer Massaar: Prima. Ingetrokken, ja. Motie nummer 16, Wij., Rijswijk, BVR, Voetbalt Rijswijk buiten Bogaardplein? Dat is de aangepaste motie, nummer 16. Wenst iemand een stemverklaring? Dan kan hij in stemming. Twintig voor, tien tegen.

De voorzitter: Aangenomen.

De heer Massaar: Motie 17 is overgenomen en ingetrokken. Klopt dat? Van Wij., Rijswijk, CDA? Motie Crew in Oud-Rijswijk, ingetrokken? Ja, overgenomen, toch? Ja. Motie nummer 18, PvdA, Wij., Rijswijk, Investeren in de Rijswijkse jeugd. Wenst iemand stemverklaring? Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm: Dank u wel. Ja, Rijswijks Belang heeft enige weken geleden schriftelijke vragen gesteld. En heeft daarover ook bevestiging van het college gekregen dat het in gang wordt gezet. Daarvoor zullen wij ons onthouden van stemming.

De heer Massaar: Je moet wel stemmen.

Mevrouw Koegler-Böhm: Volgens mij mogen we in het Reglement van orde voor, tegen of niet stemmen.

De heer Massaar: Ja, je moet stemmen.

De voorzitter: Ja. Je mag wel stemmen, of je moet even de zaal uit.

De heer Massaar: Oké. Verder iemand een stemverklaring? Motie nummer 18 in stemming. Ik mis nog één stem. Nee, er zijn er drie naar buiten. Ik heb nu negentien voor, zeven tegen.

De voorzitter: Daarmee is hij aangenomen.

De voorzitter: **We maken even voor de notulen de aantekening dat de fractie van Rijswijks Belang de zaal verlaten heeft.**

De heer Massaar: Oh, oké. Motie nummer 19, CDA, Onderzoek mogelijkheden ouderenhofje in Rijswijk. Wenst iemand een stemverklaring? Kan hij in stemming worden gebracht? Ja. 23 voor, zeven tegen.

De voorzitter: Aangenomen.

De heer Massaar: Dan krijgen we motie 20, CDA, Zwembad Steenvoorde. Wenst er iemand een stemverklaring? Dan kan hij in stemming worden gebracht. Nog twee stemmen.

De heer Massaar: Negen voor, 21 tegen.

De voorzitter: Verworpen.

De heer Massaar: Ja? Motie nummer 21, Rijswijks Belang, Ga verpaupering tegen. Wenst iemand een stemverklaring? Dan kunnen we overgaan tot stemming, nummer 21. Vier voor, 26 tegen.

De voorzitter: Verworpen.

De heer Massaar: Motie nummer 22, Rijswijks Belang, Extra aandacht illegale vuildumping. Wenst iemand stemverklaring? Kunnen we stemmen. Nog één stem.

De heer Griffie II: Alleen Marieke Alberts nog.

De heer Massaar: Twaalf voor, achttien tegen

De voorzitter: Verworpen.

De heer Massaar: En de laatste die is overgenomen. Van Beter Voor Rijswijk, Kwijtschelding gemeentebelastingen. Klopt dat? Dat is ingetrokken. Dan geef ik nu weer het woord naar de voorzitter voor agendapunt 6f.

6.f - Vaststellen begroting voor het jaar 2022

- Vaststellen meerjarenraming 2023-2025

- Vaststellen van de jaarschijf 2022 van het investeringsplan 2022-2025

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor te besluiten over de begroting. Zijn er stemverklaringen af te geven? De heer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja, het is altijd een lastig moment, omdat er een hoop dingen goed staan in de begroting. Maar er staan ook een aantal dingen niet goed in de begroting. Met name een niet sluitende meerjarenbegroting. Amendementen van de VVD die zijn niet overgenomen. Dus we moeten helaas tegen de begroting stemmen.

De voorzitter: Zijn er nog anderen met een stemverklaring? Mevrouw Alberts en mijnheer Weterings.

Mevrouw Alberts: Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, dat er goeie en minder goeie dingen in de begroting staan, daar kunnen we natuurlijk helemaal bij aansluiten. Maar we vergelijken hem ook met de begroting die er anders ligt. En dat is namelijk die van vorig jaar. En daarin zien we toch wel een verbetering. En daarom zullen we dus deze keer wel voor stemmen.

De voorzitter: Mijnheer Weterings voor zijn stemverklaring.

De heer Weterings: Voorzitter, het zal u misschien niet verbazen dat Rijswijks Belang tegen zal stemmen. Het verbaast ons zeer dat eigenlijk alle volksvertegenwoordigers voor een hogere

belasting stemmen voor de Rijswijkers. Dus ik hoop dat ze allemaal meekijken. Al deze volksvertegenwoordigers stemmen voor een hogere belasting voor jullie. Bedank ze maar.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, begrijp ik.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, ik sluit me aan bij wat net mevrouw Alberts zei, van GroenLinks. We hebben ook regelmatig ook vanwege onderdelen van de begroting tégen gestemd in voorgaande jaren, maar deze begroting daar stem ik voor. Vandaar mijn stemverklaring.

De voorzitter: Ja. De griffier doet het voorstel om alle drie de besluiten in één keer te doen. Mag dat? Dus de begroting, de meerjarenraming en de jaarschijf investeringsplan. Dan zijn we in één stemming klaar. Vindt u dat goed? Geeft dat nog aanleiding voor stemverklaringen? Niet? Dan gaan we nu in één stemronde deze drie besluiten nu aan de orde stellen. De stemloketten zijn geopend.

De heer Massaar: 23 voor, zeven tegen.

De voorzitter: Er is een meerderheid voor. Daarmee zijn deze drie besluiten aangenomen. Dank u wel, dames en heren!

7. Sluiting

De voorzitter: We komen bij de sluiting. Ik moet zeggen dat ik met veel plezier het debat heb gevolgd. U hebt allemaal levendig meegedaan. De besluiten zijn genomen, we kunnen weer geld uitgeven volgend jaar. En er komen ongetwijfeld momenten om weer eens een keer op financiële zaken terug te komen. Maar ik vond dat de raad een prima vergadering had, waarin er goed is gedebatteerd. Waarin er met respect naar elkaar is omgegaan. Dus ik vond het een plezierige avond. U hoop ik ook. En dan zien we mekaar weer terug op 21 december. Dank u wel. De vergadering is gesloten!